

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο πενταμελές τμήμα)
της 3ης Φεβρουαρίου 2005 *

Στην υπόθεση T-19/01,

Chiquita Brands International, Inc., με έδρα το Trenton, New Jersey (Ηνωμένες Πολιτείες),

Chiquita Banana Co. BV, με έδρα την Breda (Κάτω Χώρες),

και

Chiquita Italia, SpA, με έδρα τη Ρώμη (Ιταλία),

εκπροσωπούμενες από τον C. Pouncey, solicitor, και από τον δικηγόρο L. Van Den Hende, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

ενάγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης, αρχικώς, από τους C. Van der Hauwaert, C. Brown, στη συνέχεια, από τους L. Visaggio, Brown, M. Niejahr και, τέλος, από τους Visaggio και Brown, επικουρούμενους από τον N. Khan, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

εναγομένη,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

με αντικείμενο αίτημα αποκατάστασης της ζημίας που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί λόγω της θεσπίσεως και διατηρήσεως σε ισχύ του κανονισμού (ΕΚ) 2362/98 της Επιτροπής, της 28ης Οκτωβρίου 1998, για τις λεπτομέρειες της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293, σ. 32),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από την P. Lindh, πρόεδρο, και τους R. García-Valdecasas, J. D. Cooke, P. Mengozzi και M. E. Martins Ribeiro, δικαστές,
γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 12ης Φεβρουαρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο και ιστορικό της διαφοράς

1. Κανονισμός 404/93

- ¹ Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 1993, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας (ΕΕ L 47, σ. 1), έχει υποκαταστήσει, με τον τίτλο IV, ύστερα από την 1η Ιουλίου 1993, με ένα κοινό καθεστώς συναλλαγών με τρίτες χώρες τα διάφορα εθνικά καθεστώτα. Γίνεται

διάκριση μεταξύ των «κοινοτικών μπανανών» που παράγονται στην Κοινότητα, των «μπανανών από τρίτες χώρες», που προέρχονται από τρίτες χώρες εκτός των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), των «παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ» και των «μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ». Οι παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ και οι μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ αντιστοιχούσαν στις εξαγόμενες από τις χώρες ΑΚΕ μπανάνες οι οποίες, αντιστοίχως, δεν υπερέβαιναν ή υπερέβαιναν τις ποσότητες που είχαν καθοριστεί στο σχετικό παράρτημα του κανονισμού 404/93.

- 2 Σύμφωνα με το άρθρο 17, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 404/93, η εισαγωγή μπανανών στην Κοινότητα υπόκειται στην προσκόμιση πιστοποιητικού εισαγωγής. Το πιστοποιητικό αυτό χορηγείται από τα κράτη μέλη σε κάθε ενδιαφερόμενο, που έχει υποβάλει τη σχετική αίτηση, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής του στην Κοινότητα, υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που έχουν προβλεφθεί για την εφαρμογή των άρθρων 18 και 19 του εν λόγω κανονισμού.

- 3 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93 προέβαινε σε κατανομή της θεσπισμένης με το άρθρο 18 δασμολογικής ποσοστώσεως, ανοίγοντάς την μέχρι ύψους 66,5 % στην κατηγορία των επιχειρηματιών που είχαν εμπορευθεί μπανάνες τρίτων χωρών και/ή μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ (κατηγορία Α), μέχρι 30 % για την κατηγορία των επιχειρηματιών που είχαν εμπορευθεί κοινοτικές μπανάνες και/ή παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ (κατηγορία Β) και μέχρι 3,5 % για την κατηγορία των εγκατεστημένων στην Κοινότητα επιχειρηματιών που είχαν αρχίσει να εμπορεύονται μπανάνες εκτός των κοινοτικών μπανανών και/ή των παραδοσιακών ΑΚΕ ύστερα από το 1992 (κατηγορία Γ).

2. Κανονισμός 1442/93

- 4 Στις 10 Ιουνίου 1993 η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1442/93 περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 142, σ. 6, στο εξής, επίσης, καθεστώς του 1993). Το καθεστώς αυτό παρέμεινε σε ισχύ μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998.

- 5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/93 προσδιόριζε ως «επιχειρηματία» των κατηγοριών Α και Β, για την εφαρμογή των άρθρων 18 και 19 του κανονισμού 404/93, τον οικονομικό παράγοντα ή οποιονδήποτε άλλο φορέα ο οποίος είχε προβεί, για δικό του λογαριασμό, σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες ενέργειες:

«α) αγόρασε από τους παραγωγούς άωρων μπανανών τρίτων χωρών, ή/και κράτους ΑΚΕ, ή, κατά περίπτωση, παρήγαγε μπανάνες, και στη συνέχεια τις απέστειλε και τις πώλησε στην Κοινότητα·

β) προμηθεύτηκε και έθεσε σε ελεύθερη κυκλοφορία ως κάτοχός τους άωρες μπανάνες και τις διέθεσε προς πώληση με σκοπό τη μεταγενέστερη πώλησή τους στην κοινοτική αγορά· η επιβάρυνση με τους κινδύνους φθοράς ή απώλειας των προϊόντων εξομοιούται προς την επιβάρυνση με τον κίνδυνο που αναλαμβάνει ο κάτοχος του προϊόντος·

γ) ως κάτοχος άωρων μπανανών, τις έχει υποβάλει σε ωρίμανση πριν από τη διάθεσή τους στην αγορά της Κοινότητας.»

- 6 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/93 προέβλεπε:

«Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών καταρτίζουν ξεχωριστούς καταλόγους για τους επιχειρηματίες των κατηγοριών Α και Β και, για κάθε επιχειρηματία, καταγράφουν τις ποσότητες τις οποίες αυτός έχει διαθέσει σε εμπορία, κατά τη διάρκεια καθενός από τα τρία έτη πριν από το έτος που προηγείται του έτους για το οποίο έχει ανοίξει η δασμολογική ποσόστωση, υποδιαιρώντας αυτές τις ποσότητες ανάλογα με καθεμία από τις οικονομικές δραστηριότητες που περιγράφονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1. Η εγγραφή των επιχειρηματιών και η καταγραφή των ποσοτήτων που διατίθενται σε εμπορία για κάθε έναν από αυτούς πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία τους και κατόπιν γραπτής αιτήσεώς τους, η οποία υποβάλλεται σε ένα μόνο κράτος μέλος της επιλογής τους.»

- 7 Δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/93, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών όφειλαν να καθορίζουν, ετησίως, όσον αφορά κάθε επιχειρηματία των κατηγοριών Α και Β που ήταν εγγεγραμμένος σ' αυτές, τον μέσο όρο των ποσοτήτων που διατίθενταν στο εμπόριο επί τρία έτη πριν από το έτος που προηγείται του έτους για το οποίο έχει ανοίξει η ποσόστωση, υποδιαιρούμενες ανάλογα με τη φύση των δραστηριοτήτων που είχε ασκήσει ο επιχειρηματίας σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού. Αυτός ο μέσος όρος καλούνταν «ποσότητα αναφοράς» του επιχειρηματία. Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, οι διατιθέμενες στο εμπόριο ποσότητες πολλαπλασιάζονταν με συντελεστές σταθμίσεως ανάλογα με τις περιγραφόμενες στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1442/93 δραστηριότητες.
- 8 Κατ' εφαρμογήν αυτών των συντελεστών σταθμίσεως, συγκεκριμένη ποσότητα μπανανών δεν μπορούσε, κατά τον υπολογισμό των ποσοτήτων αναφοράς, να λαμβάνεται υπόψη για συνολικό ποσό υπερβαίνον αυτήν την ποσότητα, ασχέτως του αν αυτή αναλογούσε, κατά τα τρία στάδια που αντιστοιχούσαν στις προμνημονευθείσες δραστηριότητες, στον ίδιο επιχειρηματία ή σε δύο ή τρεις διαφορετικούς επιχειρηματίες. Σύμφωνα με την τρίτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, αυτοί οι συντελεστές σκοπούσαν, αφενός, στο να λαμβάνεται υπόψη η σπουδαιότητα της αναληφθείσας οικονομικής δραστηριότητας και οι αντιμετωπιζόμενοι εμπορικοί κίνδυνοι και, αφετέρου, στο να διορθώνονται οι αρνητικές συνέπειες της πολλαπλότητας του υπολογισμού των ίδιων ποσοτήτων προϊόντων σε διαφορετικά στάδια της εμπορικής αλυσίδας.

3. Κανονισμός 1637/98

- 9 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 1637/98 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για την τροποποίηση του κανονισμού 404/93 (ΕΕ L 210, σ. 28), επήλθαν, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1999, τροποποιήσεις στην κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας. Με τον εν λόγω κανονισμό αντικαταστάθηκαν τα άρθρα 16 έως 20, υπό τον τίτλο IV του κανονισμού 404/93, με νέες διατάξεις.

- 10 Το άρθρο 16 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, όριζε:

«[...]

Για τους σκοπούς [των προβλεπομένων στον τίτλο IV του κανονισμού 404/93 διατάξεων], νοούνται ως:

- 1) “παραδοσιακές εισαγωγές κρατών ΑΚΕ”: οι εισαγωγές στην Κοινότητα μπανανών καταγωγής των κρατών που απαριθμούνται στο παράρτημα, μέχρι την ποσότητα 857 700 τόνων (καθαρό βάρος) ετησίως· ονομάζονται “παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ”.
- 2) “μη παραδοσιακές εισαγωγές κρατών ΑΚΕ”: οι εισαγωγές στην Κοινότητα μπανανών καταγωγής κρατών ΑΚΕ, που δεν εμπίπτουν στον ορισμό του σημείου 1· ονομάζονται “μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ”.
- 3) “εισαγωγές τρίτων κρατών μη ΑΚΕ”: οι μπανάνες που εισάγονται στην Κοινότητα καταγωγής τρίτων κρατών εκτός των κρατών ΑΚΕ· ονομάζονται “μπανάνες τρίτων κρατών”.

- 11 Προκειμένου περί της κατανομής των δασμολογικών ποσοστώσεων για τις μπανάνες τρίτων χωρών και τις μη παραδοσιακές μπανάνες ΕΚ, το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, προέβλεπε:

«Στην περίπτωση κατά την οποία δεν θα ήταν λογικά δυνατό να επιτευχθεί συμφωνία με όλα τα συμβαλλόμενα μέρη του ΠΟΕ, τα οποία έχουν σημαντικά συμφέροντα στον τομέα της προμήθειας μπανανών, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να κατανείμει τις δασμολογικές ποσοστώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 καθώς επίσης και την παραδοσιακή ποσότητα ΑΚΕ, μεταξύ των κρατών που έχουν σημαντικά συμφέροντα στον τομέα της προμήθειας μπανανών, σύμφωνα με τη διαδικασία [της επιτροπής διαχείρισης] που προβλέπεται στο άρθρο 27.»

- 12 Το άρθρο 19 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, είχε ως εξής:

«1. Η διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, καθώς και οι εισαγωγές παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο που στηρίζεται στον συνυπολογισμό των παραδοσιακών ροών συναλλαγών (“παραδοσιακοί/νεοαφιχθέντες”).

Η Επιτροπή θεσπίζει τις απαιτούμενες λεπτομέρειες εφαρμογής σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 27.

Σε περίπτωση ανάγκης, άλλες κατάλληλες μέθοδοι μπορεί να θεσπιστούν.

2. Η θεσπιζόμενη μέθοδος λαμβάνει υπόψη, εφόσον καθίσταται σκόπιμο, τις ανάγκες εφοδιασμού της κοινοτικής αγοράς και την ανάγκη εξασφάλισης της ισορροπίας της.»

- 13 Το άρθρο 20 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, διευκρινίζει:

«Η Επιτροπή θεσπίζει τις διατάξεις εφαρμογής του παρόντος τίτλου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 27. Οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν:

[...]

γ) τους όρους έκδοσης και τη διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών εισαγωγής:

[...]

ε) τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνήφθησαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο 228 της Συνθήκης.»

4. Κανονισμός 2362/98

- 14 Στις 28 Οκτωβρίου 1998 η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 2362/98 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 404/93 σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293, σ. 32). Ο κανονισμός αυτός επρόκειτο να

αρχίσει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1999. Έτσι, ο κανονισμός 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98 και συμπληρώθηκε από τα προβλεπόμενα με τον κανονισμό 2362/98 εκτελεστικά μέτρα, θα αναφέρεται στο εξής συμβατικώς ως το «καθεστώς του 1999».

- 15 Δυνάμει του άρθρου 1, τελευταίο εδάφιο, και του παραρτήματος του κανονισμού 2362/98, οι δασμολογικές ποσοστώσεις (2 200 000 τόνοι και 353 000 τόνοι) που αναφέρονταν στο άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 404/93 είχαν κατανεμηθεί μεταξύ των κυρίων προμηθευτριών χωρών ως εξής:

Ισημερινός: 26,17 %

Κόστα Ρίκα: 25,61 %

Κολομβία: 23,03 %

Παναμάς: 15,76 %

Λοιποί: 9,43 %

- 16 Πρέπει να επισημανθούν οι εξής διαφορές μεταξύ των καθεστώτων του 1993 και του 1999:

α) το καθεστώς του 1999 δεν περιλαμβάνει πλέον διαφορές ανάλογα με τις πραγματοποιούμενες από τους επιχειρηματίες δραστηριότητες·

β) το καθεστώς του 1999 λαμβάνει υπόψη τις ποσότητες εισαγομένων μπανανών·

γ) η διαχείριση των πιστοποιητικών εισαγωγής, κατ' εφαρμογήν του καθεστώτος του 1999, πραγματοποιείται χωρίς αναφορά στην καταγωγή (ΑΚΕ ή τρίτες χώρες) των μπανανών·

δ) με το καθεστώς του 1999 αυξήθηκαν οι δασμολογικές ποσοστώσεις και το χορηγούμενο στους νέους επιχειρηματίες μερίδιο.

17 Το άρθρο 2 του κανονισμού 2362/98 προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι οι δασμολογικές ποσοστώσεις και οι παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ που αναφέρονταν, αντιστοίχως, στο άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, και στο άρθρο 16 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, ανοίγονταν έως:

— 92 % για τους παραδοσιακούς εμπορικούς φορείς που ορίζονται στο άρθρο 3

— 8 % για τους νεοεμφανιζόμενους εμπορικούς φορείς που ορίζονται στο άρθρο 7.

18 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 2362/98 προέβλεπε ότι κάθε παραδοσιακός εμπορικός φορέας που είναι καταχωρισμένος σε κράτος μέλος ελάμβανε, για κάθε έτος, για το σύνολο των προελεύσεων που αναφέρονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού αυτού, εφάπαξ, μια ποσότητα αναφοράς που καθοριζόταν σε συνάρτηση με τις ποσότητες μπανανών που είχε πράγματι εισαγάγει κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 2362/98, για εισαγωγές που πραγματοποιούνται το 1999, η περίοδος αναφοράς αποτελείται από τα έτη 1994, 1995 και 1996.

5. Κανονισμός 216/2001

19 Το Συμβούλιο θέσπισε τον κανονισμό 216/2001, της 29ης Ιανουαρίου 2001, για την τροποποίηση του κανονισμού 404/93 (ΕΕ L 31, σ. 2).

- 20 Το άρθρο 18 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε τώρα, προβλέπει ότι ανοίγονται τρεις δασμολογικές ποσοστώσεις (Α, Β και Γ) για την εισαγωγή μπανανών με καταγωγή οποιαδήποτε τρίτη χώρα.
- 21 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93 ορίζει ότι τα πιστοποιητικά εισαγωγής μπανανών τρίτων χωρών εκδίδονται στους επιχειρηματίες βάσει συνεκτιμήσεως «των παραδοσιακών εμπορικών ροών (σύμφωνα με τη μέθοδο τη γνωστή ως “παραδοσιακοί/νεοεισερχόμενοι”) και/ή [...] άλλες μεθόδους».

6. Ο κανονισμός 896/2001

- 22 Οι εκτελεστικές λεπτομέρειες του τίτλου IV του κατ’ αυτόν τον τρόπο τροποποιηθέντος κανονισμού 404/93 καθορίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΚ) 896/2001 της Επιτροπής, της 7ης Μαΐου 2001, περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού 404/93 του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 126, σ. 6). Δυνάμει του άρθρου 32 του κανονισμού 896/2001 (στο εξής: καθεστώς του 2001), οι διατάξεις αυτές θα άρχιζαν να ισχύουν από την 1η Ιουλίου 2001.
- 23 Ο κανονισμός 896/2001 δεν περιλαμβάνει πλέον κατανομή των δασμολογικών ποσοστώσεων «Α» και «Β» μεταξύ των προμηθευτριών χωρών.
- 24 Εξάλλου, ο εν λόγω κανονισμός προβλέπει ότι τα πιστοποιητικά εισαγωγής παραδίδονται στους παραδοσιακούς επιχειρηματίες που έχουν εισαγάγει μπανάνες προελεύσεως τρίτων κρατών και/ή μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ βάσει του μέσου όρου των αρχικών εισαγωγών τους κατά τη διάρκεια της περιόδου που περιλαμβάνεται μεταξύ 1994 και 1996. Ομοίως, όσον αφορά τους παραδοσιακούς επιχειρηματίες που έχουν εισαγάγει παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ, τα πιστοποιητικά εισαγωγής τους παραδίδονται βάσει του μέσου όρου των αρχικών εισαγωγών τους παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ κατά τη διάρκεια της ίδιας τριετούς περιόδου.

7. *Περίληψη της διαφοράς «μπανάνες» στο πλαίσιο του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)*

- 25 Στις 8 Μαΐου 1996, καταρτίστηκε ειδική ομάδα για τη διερεύνηση των καταγγελιών του Ισημερινού, της Γουατεμάλας, της Ονδούρας, του Μεξικού και των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής κατά της Κοινότητας σχετικά με τη συμβατότητα προς τους κανόνες του ΠΟΕ του καθεστώτος του 1993 (υπόθεση Ευρωπαϊκές Κοινότητες — Καθεστώσ ισχύον επί της εισαγωγής, της πώλησεως και της διανομής των μπανανών· WT/DS27, στο εξής: υποθέσεις Μπανάνες III).
- 26 Στις 22 Μαΐου 1997, η ειδική ομάδα παρέδωσε τις εκθέσεις της, ιδίως όσον αφορά την υπόθεση Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής κατά Κοινότητας (WT/DS27/R/USA, στο εξής: έκθεση της ειδικής ομάδας της 22ας Μαΐου 1997), την οποία επικαλούνταν οι διάδικοι.
- 27 Στις 25 Σεπτεμβρίου 1997 το Όργανο Διακανονισμού Διαφορών (στο εξής: ΟΔΔ) του ΠΟΕ υιοθέτησε την έκθεση του Δευτεροβάθμιου Δικαιοδοτικού Οργάνου της 9ης Σεπτεμβρίου 1997 (WT/DS27/AB/R, στο εξής: έκθεση του Δευτεροβάθμιου Δικαιοδοτικού Οργάνου της 9ης Σεπτεμβρίου 1997) και τις εκθέσεις της ειδικής ομάδας, όπως είχαν τροποποιηθεί με την έκθεση του Δευτεροβάθμιου Δικαιοδοτικού Οργάνου (στο εξής: απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997).
- 28 Η έκθεση του Δευτεροβάθμιου Δικαιοδοτικού Οργάνου της 9ης Σεπτεμβρίου 1997 κατέληγε, μεταξύ άλλων, στα εξής:

«ε) [...] η χορήγηση, είτε μέσω συμφωνίας είτε μέσω διαθέσεως, μεριδίων της δασμολογικής ποσοστώσεως σε ορισμένα κράτη μη έχοντα ουσιώδες συμφέρον για την προμήθεια μπανανών στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, αλλ' όχι σε άλλα, είναι ασύμβατη με το άρθρο XIII, παράγραφος 1, τη ΓΣΔΕ του 1994·

- στ) [...] επιβεβαιώνει τη διαπίστωση της ειδικής ομάδας κατά την οποία οι περί επαναχορηγήσεως της δασμολογικής ποσοστώσεως κανόνες που προβλέπονται από τη συμφωνία-πλαίσιο σχετικά με τις μπανάνες είναι ασύμβατοι με το άρθρο XIII, παράγραφος 1, της ΓΣΔΕ του 1994, και τροποποιεί τη διαπίστωση της ειδικής ομάδας, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι οι κανόνες επαναχορηγήσεως της δασμολογικής ποσοστώσεως που προβλέπονται από τη συμφωνία-πλαίσιο σχετικά με τις μπανάνες είναι επίσης ασύμβατοι με το εισαγωγικό μέρος του άρθρου XIII, παράγραφος 2, της ΓΣΔΕ του 1994.
- υ) [...] οι κανόνες [της Κοινότητας] σχετικά με τα καθήκοντα και τις απαιτήσεις [της Κοινότητας] όσον αφορά άδειες εξαγωγής [της συμφωνίας-πλαισίου σχετικά με τις μπανάνες] είναι ασύμβατοι με [το άρθρο I, παράγραφος 1,] του ΓΣΔΕ του 1994.
- υ) [...] η χορήγηση στους επιχειρηματίες της κατηγορίας Β του 30% των πιστοποιητικών που επιτρέπουν την εισαγωγή μπανανών τρίτων χωρών και μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ στους συντελεστές ποσοστωτικών δασμών είναι ασύμβατοι με τα άρθρα II και XVII της [Γενικής Συμφωνίας επί του Εμπορίου Υψηρεσιών].
- φ) η χορήγηση στα ωριμαντήρια ορισμένου μέρους πιστοποιητικών των κατηγοριών Α και Β που επιτρέπει την εισαγωγή μπανανών τρίτων χωρών και μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ στους συντελεστές ποσοστωτικών δασμών είναι ασύμβατη με το άρθρο XVII της Γενικής Συμφωνίας επί του Εμπορίου Υψηρεσιών.»

²⁹ Σύμφωνα με το πρακτικό της συνεδρίασεως του ΟΔΔ της 16ης Οκτωβρίου 1997 (έγγραφο WT/DSB/M/38 της 20ής Νοεμβρίου 1997, σ. 3):

«Ο εκπρόσωπος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επανέλαβε τη δήλωση που είχε κάνει κατά τη συνεδρίαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου. Κατά τη συνεδρίαση εκείνη, είχε υπογραμμίσει τη βαθιά προσήλωση των Κοινοτήτων στο Μνημόνιο Συμφωνίας,

στις θεμελιώδεις αρχές του και στους κανόνες του. Δυνάμει του άρθρου 21, παράγραφος 3, του Μνημονίου Συμφωνίας, οι Κοινότητες υποχρεούνταν να πληροφορήσουν το ΟΔΔ σχετικά με τις προθέσεις τους όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων του τελευταίου. Ο εν λόγω εκπρόσωπος επιβεβαίωσε ότι οι Κοινότητες θα εκπλήρωναν πλήρως τις διεθνείς εν προκειμένω υποχρεώσεις τους. Κατά την εκπόνηση του παρόντος καθεστώτος, οι Κοινότητες είχαν ως στόχους τη στήριξη των δικών τους παραγωγών μπανάνας και την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών τους, ιδίως των δεσμεύσεων τους στο πλαίσιο του πλέον ευνοουμένου κράτους δυνάμει της Συμφωνίας ΠΟΕ και, όσον αφορά τις χώρες ΑΚΕ, δυνάμει της Συμβάσεως του Λομέ. Οι στόχοι αυτοί παρέμειναν αμετάβλητοι.

Οι Κοινότητες είχαν κινήσει διαδικασία που επρόκειτο να τους επιτρέψει να εξετάσουν όλες τις επιλογές που μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Εν όψει της εσωτερικής περιλήψεως αποφάσεως διαδικασίας, δεν ήταν δυνατό, στο στάδιο αυτό, να προβλεφθούν ή να προδικαστούν τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής. Οι Κοινότητες επιθυμούσαν να επισύρουν την προσοχή των μελών επί της εξαιρετικής πολυπλοκότητας του θέματος αυτού. Το δευτεροβάθμιο όργανο επιλύσεως διαφορών είχε αναγνωρίσει ότι το νομοθετικό έργο των Κοινοτήτων ήταν δυσχερές, διότι αυτές θα υποχρεούνταν να τηρήσουν τις επιταγές της Συμβάσεως του Λομέ δημιουργώντας ταυτόχρονα μια ενιαία αγορά της μπανάνας. Αυτός είναι ακριβώς και ο λόγος για τον οποίο οι Κοινότητες, μολονότι προσπαθούσες να ενεργήσουν με ταχύτητα, είχαν ανάγκη μιας εύλογης προθεσμίας προκειμένου να εξετάσουν όλες τις επιλογές που θα τους επέτρεπαν την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών τους.»

30 Στις 7 Ιανουαρίου 1998, μετά το πέρας της διαιτητικής διαδικασίας που προβλεπόταν στο άρθρο 21, παράγραφος 3, στοιχείο c, του Μνημονίου Συμφωνίας επί των κανόνων και διαδικασιών που διέπουν τον διακανονισμό των διαφορών του ΠΟΕ (στο εξής: ΜΔΔ), ένας διαιτητής παρέσχε στην Κοινότητα «εύλογο διάστημα χρόνου», καλύπτον την περίοδο από 25 Σεπτεμβρίου 1997 μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1999, προκειμένου να εφαρμόσει την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997 [έγγραφο WT/DS27/15: διαιτησία βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 3, στοιχείο c, του ΜΔΔ, απόφαση του διαιτητή της 7ης Ιανουαρίου 1998, σημείο 20].

31 Εκτιμώντας ότι, θεσπίζοντας το καθεστώς του 1999, η Κοινότητα δεν είχε ολοσχερώς εξαλείψει τις ασυμβατότητες με τις υποχρεώσεις της βάσει της ΓΣΔΕ του 1994 και της Γενικής Συμφωνίας περί του Εμπορίου των Υπηρεσιών (στο εξής:

ΓΣΕΥ), ασυμβατότητες που είχαν διαπιστωθεί στην απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ζήτησαν, στις 14 Ιανουαρίου 1999, από το ΟΔΔ, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ΜΔΔ, την άδεια αναστολής, έναντι της Κοινότητας και των κρατών μελών της, της εφαρμογής των δασμολογικών παραχωρήσεων και των συναφών υποχρεώσεων βάσει της ΓΣΔΕ του 1994. Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής εκτίμησαν το ποσό αυτής της αναστολής στα 520 εκατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (USD). Δεδομένου ότι η Κοινότητα αμφισβήτησε το ποσό της προταθείσας από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής αναστολής, η υπόθεση υποβλήθηκε σε διαιτησία βάσει του άρθρου 22.6 του ΜΔΔ.

32 Υπ' αυτές ακριβώς τις συνθήκες, στις 9 Απριλίου 1999, οι διαιτητές προσδιόρισαν το μέγεθος της αναιρέσεως ή της μειώσεως πλεονεκτημάτων που είχαν υποστεί οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής στην υπόθεση Μπανάνες ΙΙΙ στα 191,4 εκατομμύρια USD ετησίως (απόφαση WT/DS27/ARB, στο εξής: απόφαση των διαιτητών της 9ης Απριλίου 1999). Συνακολούθως, οι διαιτητές αποφάσισαν ότι η εκ μέρους των Ηνωμένων Πολιτειών εφαρμογή της αναστολής στην Κοινότητα και στα κράτη μέλη της δασμολογικών παραχωρήσεων και συναφών υποχρεώσεων βάσει της ΓΣΔΕ του 1994, σχετικά με συναλλαγές ανώτατου ποσού 191,4 εκατομμυρίων USD ετησίως είναι συμβατή με το άρθρο 22, παράγραφος 4, του ΜΔΔ.

33 Εξάλλου, στις 6 Απριλίου 1999, στο πλαίσιο παράλληλης διαδικασίας βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 5, του ΜΔΔ, ειδική ομάδα, επιληφθείσα καταγγελίας του Ισημερινού αφορώσας την εκ μέρους της Κοινότητας εφαρμογή των συστάσεων που είχαν διατυπωθεί από το ΟΔΔ στην υπόθεση Μπανάνες ΙΙΙ, υπέβαλε την έκθεσή της στα εμπλεκόμενα στη διαφορά μέρη (έκθεση WT/DS27/RW/ECU, στο εξής: η έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999). Περαινώντας την ανάλυσή της, η ειδική ομάδα διαπίστωσε ότι το καθεστώς του 1999 ήταν, από αρκετές απόψεις, ασύμβατο με ορισμένες διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ. Ειδικότερα, η ειδική ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα:

— ότι το όριο των 857 700 τόνων που είχε οριστεί για τις εισαγωγές παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος του 1999 «είναι ασύμβατο με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου ΧΙΙΙ της ΓΣΔΕ του [1994]».

- ότι τα ειδικά μερίδια ανά χώρα που χορηγήθηκαν στον Ισημερινό και στους λοιπούς έχοντες ουσιαστικό συμφέρον προμηθευτές δεν είναι συμβατά με τις επιταγές του άρθρου XIII, παράγραφος 2, της ΓΣΔΕ του 1994·
- ότι η ποσότητα των 857 700 τόνων όσον αφορά τις παραδοσιακές εισαγωγές ΑΚΕ που επιτρέπονται ατελώς μπορεί μεν να θεωρηθεί ως επιβαλλόμενο από τη Σύμβαση του Λομέ αλλά «δεν είναι λογικό για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι το συνημμένο στη Σύμβαση του Λομέ πρωτόκολλο αριθ. 5 απαιτεί συλλογική χορήγηση όσον αφορά τους παραδοσιακούς προμηθευτές ΑΚΕ»· ότι, κατά συνέπεια, το να επιτρέπονται ατελώς εισαγωγές υπερβαίνουσες τον μεγαλύτερο αριθμό εξαγωγών πριν από το 1991 συγκεκριμένου κράτους ΑΚΕ δεν επιβάλλεται από το συνημμένο στη Σύμβαση του Λομέ πρωτόκολλο αριθ. 5 και ότι, όπως είναι επόμενο, ελλείψει οποιασδήποτε άλλης επιταγής ισχύουσας βάσει της Συμβάσεως του Λομέ, αυτές οι καθ' υπέρβαση ποσότητες δεν καλύπτονται από την παρέκκλιση για τη Λομέ και, επομένως, ο προτιμησιακός υπέρ αυτών δασμός είναι ασύμβατος με το άρθρο I, παράγραφος 1, της ΓΣΔΕ του 1999 (έκθεση WT/DS27/RW/ECU, σημείο 6.161).

34 Προκειμένου περί της ΓΣΕΥ, η ειδική ομάδα έκρινε, πρώτον, ότι, στο πλαίσιο του καθεστώτος του 1999, «οι προμηθευτές υπηρεσιών χονδρικού εμπορίου υπήκοοι Ισημερινού υπόκεινται, *de facto*, σε λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση όσον αφορά τη χορήγηση πιστοποιητικών απ' ό,τι συμβαίνει με τους κοινοτικούς ή κρατών ΑΚΕ προμηθευτές των ιδίων υπηρεσιών, και τούτο κατά παράβαση των άρθρων II και XVII της ΓΣΕΥ, και, δεύτερον, ότι τα κριτήρια της αποκτήσεως του καθεστώτος του νεοεισελθόντος» στο πλαίσιο των διαδικασιών αναθεωρημένων αδειών επιβάλλουν, *de facto*, στους προμηθευτές υπηρεσιών υπηκόους Ισημερινού λιγότερο ευνοϊκούς από άποψη ανταγωνισμού όρους απ' ό,τι αυτοί των οποίων τυγχάνουν οι προμηθευτές παρομοίων υπηρεσιών από την ΕΕ, και τούτο κατά παράβαση του άρθρου XVII της ΓΣΕΥ» (έκθεση WT/DS27/RW/ECU, σημείο 6.163).

35 Δεδομένου ότι η Κοινότητα δεν την προσέβαλε, αυτή η έκθεση της ειδικής ομάδας δημοσιεύθηκε στις 6 Μαΐου 1999 (πρακτικό της συνεδριάσεως του ΟΔΔ της 6ης Μαΐου 1999, WT/DSB/M/61 της 30ής Ιουνίου 1999).

- 36 Στις 8 Νοεμβρίου 1999, ο Ισημερινός ζήτησε από το ΟΔΔ, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ΜΔΔ, να επιτραπεί η αναστολή, έναντι της Κοινότητας και δεκατριών από τα κράτη μέλη της, της εφαρμογής των δασμολογικών παραχωρήσεων και συναφών υποχρεώσεων βάσει της Συμφωνίας σχετικά με τις πτυχές των Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας που άπτονται του Εμπορίου (στο εξής: ΠΔΠΥΕ), και της ΓΣΕΥ και της ΓΣΔΕ του 1994 για ποσό 450 εκατομμυρίων USD.
- 37 Δεδομένου ότι η Κοινότητα αμφισβήτησε το ποσό της προταθείσας από τον Ισημερινό αναστολής, η υπόθεση υποβλήθηκε, στις 19 Νοεμβρίου 1999, σε διαιτησία βάσει του άρθρου 22.6 του ΜΔΔ.
- 38 Με απόφαση γνωστοποιηθείσα στις 24 Μαρτίου 2000, οι διαιτητές καθόρισαν το ποσό της αναιρέσεως ή της μείωσης πλεονεκτημάτων που είχε υποστεί ο Ισημερινός στα 201,6 εκατομμύρια USD ετησίως, πράγμα που επέτρεψε σ' αυτό το κράτος να αναστείλει παραχωρήσεις βάσει της ΓΣΔΕ 1994, της ΓΣΕΥ και της Συμφωνίας επί των ΠΔΠΥΕ μέχρι του ποσού αυτού.
- 39 Στις 11 Απριλίου 2001, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η Κοινότητα συνήψαν μνημόνιο συμφωνίας επί των μπανανών, με το οποίο «καθόριζαν τα μέσα που μπορούν να επιτρέψουν τη ρύθμιση της μακρόχρονης διαφοράς σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών» εντός της Κοινότητας. Αυτό το μνημόνιο προβλέπει ότι η Κοινότητα δεσμεύεται να «θεσπίσει ένα αποκλειστικώς δασμολογικό καθεστώς για τις εισαγωγές μπανανών το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2006». Αυτό το μνημόνιο συμφωνίας καθορίζει τα μέτρα που η Κοινότητα δεσμεύεται να λάβει κατά τη διάρκεια της ενδιάμεσης περιόδου που εκπνέει την 1η Ιανουαρίου 2006». Σε αντάλλαγμα, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής δεσμεύονται να αναστείλουν προσωρινώς την επιβολή προσηυξημένων δασμών που τους επιτρέπεται να εισπράττουν επί των κοινοτικών εισαγωγών με την απόφαση των διαιτητών της 9ης Απριλίου 1999 (έγγραφο WT/DS27/58). Ωστόσο, οι Ηνωμένες Πολιτείες διευκρίνισαν, με ανακοίνωση της 26ης Ιουνίου 2001 προς το ΟΔΔ, ότι αυτό το μνημόνιο συμφωνίας «δεν αποτελούσε, αυτό καθεαυτό, λύση μέσω κοινής συμφωνίας βάσει του άρθρου [3, παράγραφος 6, του ΜΔΔ] [και ότι], εξάλλου, εν όψει των μέτρων που όλα τα μέρη πρόκειται ακόμα να λάβουν, θα ήταν επίσης πρόωρο να εξαλειφθεί αυτό το σημείο από την ημερήσια διάταξη του ΟΔΔ» (έγγραφο WT/DS27/59 — G/C/W/270 έγγραφο της 2ας Ιουλίου 2001).

Διαδικασία

- 40 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 25 Ιανουαρίου 2001, οι Chiquita Brands International, Chiquita Banana Company Co. και Chiquita Italia, τρεις εταιρίες του ομίλου των εταιριών Chiquita (στο εξής: ενάγουσα), ένας απ' τους μεγαλύτερους παραγωγούς και διανομείς μπανανών στον κόσμο, άσκησαν από κοινού την υπό κρίση αγωγή.
- 41 Με έγγραφο της 29ης Ιουνίου 2001, ύστερα από την εκ μέρους της Επιτροπής κατάθεση του υπομνήματος αντικρούσεως, η ενάγουσα κάλεσε το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, να ζητήσει από τους διαδίκους:
- να επικεντρώσουν τις παρατηρήσεις τους επί της αρχής της ευθύνης της Κοινότητας (ύπαρξη παρανόμου πράξεως, ζημίας και αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ των στοιχείων αυτών) προκειμένου το ζήτημα της εκτιμήσεως του συγκεκριμένου ποσού της προβαλλομένης ζημίας να εξετασθεί σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, και
  - να επιφυλαχθούν όσον αφορά την προσκόμιση αποδείξεων σχετικά με την ποσοτική εκτίμηση της ζημίας για μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας.
- 42 Με έγγραφο της 13ης Ιουλίου 2001, η Επιτροπή συμπαρατάχθηκε με την πρόταση αυτή, υπογραμμίζοντας πάντως ότι εξακολουθούσε να αμφισβητεί τόσο το παραδεκτό όσο και το βάσιμο της αγωγής.
- 43 Στις 25 Σεπτεμβρίου 2001, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 64, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να καλέσει τους διαδίκους να επικεντρώσουν την επιχειρηματολογία τους στο υπόμνημα απαντήσεως και στο υπόμνημα ανταπαντήσεως σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής και την ευθύνη της Κοινότητας.

- 44 Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε, με έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 2001, ότι η διαδικασία επρόκειτο έτσι να διαιρεθεί σε δύο φάσεις, κατά τον ακόλουθο τρόπο: «Το Πρωτοδικείο θα αποφανθεί, κατ' αρχάς, επί του παραδεκτού της προσφυγής εν όψει της βάσεώς της όπως προκύπτει από το σχετικό δικόγραφο και τα παραρτήματά του· υπό την επιφύλαξη του ζητήματος αυτού, θα αποφανθεί, στη συνέχεια, επί του προβλήματος της ευθύνης στο μέτρο που τούτο συνεπάγεται το ζήτημα της υπάρξεως πράξεως ή συμπεριφοράς, που προβάλλεται ως παράνομη, εκ μέρους της καθής.» Έτσι, με την παρούσα απόφαση, το Πρωτοδικείο αποφαινεται επί του παραδεκτού της προσφυγής και επί του ζητήματος του προσδιορισμού της υπάρξεως εν προκειμένω παράνομης εκ μέρους της Κοινότητας πράξεως ή συμπεριφοράς.
- 45 Με έγγραφο της 5ης Φεβρουαρίου 2003, η Επιτροπή ζήτησε την αναστολή της παρούσας διαδικασίας μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου με την οποία θα περατωθεί η δίκη στην υπόθεση C-377/02, Léon van Parys. Το Πρωτοδικείο δεν ικανοποίησε το αίτημα αυτό.
- 46 Κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 του Κανονισμού Διαδικασίας και κατόπιν προτάσεως του πέμπτου τμήματος του, το Πρωτοδικείο αποφάσισε, αφού άκουσε τους διαδίκους σύμφωνα με το άρθρο 51 του εν λόγω κανονισμού, να αναθέσει την υπόθεση σε διευρυμένο τμήμα.
- 47 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο διευρυμένο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 48 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 12ης Φεβρουαρίου 2004, οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικώς τις θέσεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου.

Αιτήματα των διαδίκων

49 Η ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να της αποκαταστήσει τη ζημία που προέκυψε από την εφαρμογή, ως προς αυτήν, του κανονισμού 2362/98, ζημία που εκτιμάται προσωρινώς στο ποσό των 564,1 εκατομμυρίων ευρώ, εντόκως με ετήσιο επιτόκιο 8%

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

50 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικός, ως αβάσιμη,

— να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

1. Επιχειρηματολογία των διαδίκων

51 Χωρίς να προτείνει ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη. Το εν λόγω κοινοτικό όργανο ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι το δικόγραφο της αγωγής δεν είναι σύμφωνο προς το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ε', του Κανονισμού Διαδικασίας, δυνάμει του οποίου το σχετικό δικόγραφο πρέπει να περιλαμβάνει, ιδίως, «το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση» καθώς και «ενδεχομένως, τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα».

- 52 Πράγματι, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το δικόγραφο της αγωγής δεν πληροί τις επιταγές του Κανονισμού Διαδικασίας κατά τις οποίες το δικόγραφο της αγωγής με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση της προκληθείσας από κοινοτικό όργανο ζημίας πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία που να επιτρέπουν τη συγκεκριμενοποίηση της συμπεριφοράς που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας που διατείνεται ότι έχει υποστεί, καθώς και τη φύση και την έκταση της ζημίας αυτής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, Automoc κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367, σκέψη 73). Η παρατυπία αυτή είναι ακόμα βαρύτερη εφόσον η ενάγουσα ζητεί την αποζημίωση λόγω διαφυγόντος κέρδους, απαίτηση η οποία, ως εκ της φύσεώς της, υπόκειται σε ιδιαίτερος αυστηρές από την άποψη των αποδεικτικών μέσων επιταγές (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1967, 5/66, 7/66 και 13/66 έως 24/66, Kamppffmeyer κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 571, και της 14ης Μαΐου 1975, 74/74, CNTA κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 159). Το εν λόγω κοινοτικό όργανο φρονεί ότι η ενάγουσα αξιώνει ένα υπερβολικώς υψηλό ποσό ενώ απλώς παρέχει, ως δικαιολόγηση, μερικές λακωνικές εξηγήσεις. Τα προβαλλόμενα 543,6 εκατομμύρια ευρώ διαφυγόντος κέρδους βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των πράγματι πραγματοποιηθεισών από την ενάγουσα πωλήσεων και αυτών που θα μπορούσε να έχει πραγματοποιήσει αν δεν είχε υπάρξει ο κανονισμός 2362/98.
- 53 Εξάλλου, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η ενάγουσα δεν παρέσχε ούτε καν αρχή αποδείξεως σχετικά με την προβαλλόμενη ζημία. Επί του σημείου αυτού, οι περιστάσεις της υπό κρίση αγωγής διαφέρουν απ' αυτές της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 1ης Φεβρουαρίου 2001, T-1/99, T. Port κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-465), όπου η ενάγουσα είχε, τουλάχιστον, παράσχει συγκεκριμένα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την τιμή των πιστοποιητικών εισαγωγής που είχε αποκτήσει και τους τραπεζικούς τόκους που όφειλε να καταβάλλει.
- 54 Συναφώς, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως κρίθηκε στη σκέψη 37 της προπαρατεθείσας αποφάσεως T. Port κατά Επιτροπής, το δικόγραφο της αγωγής «πρέπει να είναι αρκούντως σαφές και ακριβές ώστε να μπορεί ο αντίδικος να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί του ενδίκου βοηθήματος, ενδεχομένως χωρίς πρόσθετα στοιχεία». Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο ε', και το άρθρο 48, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, κάθε στηρίζον το σχετικό αίτημα στοιχείο πρέπει να περιλαμβάνεται στο σχετικό δικόγραφο.

- 55 Εν προκειμένω, το σχετικό δικόγραφο δεν περιλαμβάνει κανένα αποδεικτικό στοιχείο σχετικά με την ύπαρξη και την αιτία της προβαλλομένης ζημίας, και τούτο μολονότι η ενάγουσα προτίθεται, στο σημείο 146 του δικογράφου της, να παράσχει περισσότερα στοιχεία «σε μεταγενέστερο στάδιο της παρούσας διαδικασίας». Στο μέτρο όπου από τη δήλωση αυτή προκύπτει σιωπηρώς ότι η ενάγουσα διαθέτει ήδη σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, κανένας βάσιμος λόγος δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει καθυστερημένη προσκόμισή τους κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 56 Η Επιτροπή θεωρεί τις ελλείψεις αυτές ακόμα περισσότερο προφανείς εφόσον η ενάγουσα είναι η πρώτη επιχείρηση παραγωγής και διανομής μπανανών στον κόσμο και διαθέτει σημαντικά μέσα. Η επικαλούμενη ζημία έχει ήδη προβληθεί προς στήριξη ένδικης διαδικασίας κινηθείσας από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ενώπιον των αρχών του ΠΟΕ, στο πλαίσιο της οποίας η ενάγουσα, χωρίς ωστόσο να αποτελεί διάδικο στη διαδικασία αυτή, γνωστοποίησε περισσότερα στοιχεία από ό,τι στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής.
- 57 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η ενάγουσα δεν μπορεί να καλύψει τις παρατυπίες του δικογράφου της αγωγής της αναφερόμενη στις αποφάσεις του ΠΟΕ, συγκεκριμένα στην απόφαση των διαιτητών της 9ης Απριλίου 1999 και στην έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999. Εκτός του ότι δεν είναι δεσμευτικές, οι αποφάσεις αυτές στερούνται σημασίας προκειμένου περί νομότυπου χαρακτήρα του δικογράφου της αγωγής.
- 58 Η ενάγουσα εκτιμά ότι η αγωγή είναι παραδεκτή. Κατ' αυτήν, το σχετικό δικόγραφο πληροί τα κριτήρια των προπαρατεθεισών αποφάσεων Automec κατά Επιτροπής (σκέψη 73) και T. Port κατά Επιτροπής (σκέψη 37).
- 59 Πρώτον, η ενάγουσα δηλώνει ότι έχει σαφώς επισημάνει τις δύο πτυχές των συνδεόμενων με τον κανονισμό 2362/98 ενεργειών των οποίων τον παράνομο χαρακτήρα και προβάλλει. Αφενός, πρόκειται για το σύστημα χορηγήσεως των πιστοποιητικών εισαγωγής μπανανών και, αφετέρου, για την κατανομή σε εθνικές ποσοστώσεις των δασμολογικών ποσοστώσεων για τις λατινοαμερικανικές μπανάνες.

- 60 Δεύτερον, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι έχει επίσης επισημάνει, στο δικόγραφο της αγωγής της, τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ αυτού του παράνομου χαρακτήρα και της επενεχθείσας ζημίας.
- 61 Τρίτον, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι έχει διευκρινίσει, στο σημείο 155 του δικογράφου της αγωγής, τις διάφορες συγκεκριμένες ζημίες των οποίων ζητεί την αποκατάσταση. Όσον αφορά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1999 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2000, πρόκειται για διαφυγόν κέρδος ύψους 543,6 εκατομμυρίων ευρώ καθώς και μη εφάπαξ διενεργηθέντα έξοδα ύψους 20,5 εκατομμυρίων ευρώ.
- 62 Εξάλλου, η ενάγουσα αντικρούει τη θέση της Επιτροπής κατά την οποία τα αιτήματα αποζημιώσεως για διαφυγόν κέρδος υπόκεινται σε αυστηρότερα κριτήρια ως προς το παραδεκτό από ό,τι τα ανωτέρω μνημονευθέντα.
- 63 Εν όψει της πολλαπλότητας των ενδίκων διαφορών που έχει προκαλέσει η κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας, η Επιτροπή δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι δεν είναι σε θέση να κατανοήσει τις εξηγήσεις που έχουν παρασχεθεί με το δικόγραφο της αγωγής σχετικά με την προβαλλομένη ζημία.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Επί της συμφωνίας του δικογράφου της αγωγής με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας

- 64 Δυνάμει του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, κάθε δικόγραφο πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να

εμφαίνονται κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο ώστε να μπορεί ο καθού να προετοιμάσει την άμυνά του και το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί της προσφυγής ή της αγωγής, ενδεχομένως, χωρίς άλλα στοιχεία προς στήριξή της. Για τη διασφάλιση της νομικής ασφάλειας και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, πρέπει, προκειμένου μια προσφυγή ή αγωγή να είναι παραδεκτή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων ερείδεται αυτή να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του σχετικού δικογράφου (διάταξη του Πρωτοδικείου της 28ης Απριλίου 1993, T-85/92, De Hoe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-523, σκέψη 20, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Ιανουαρίου 1998, T-113/96, Dubois και Fils κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-125, σκέψη 29).

- 65 Για την ικανοποίηση των επιταγών αυτών, το δικόγραφο αγωγής με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση ζημιών φερομένων ως προκληθεισών από κοινοτικό όργανο πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που θα επιτρέπουν την εξατομίκευση της ενέργειας που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ενέργειας και της ζημίας, καθώς και τον χαρακτήρα και την έκταση της ζημίας αυτής (προπαρατεθείσα απόφαση Dubois et Fils κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 30, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 2003, T-99/98, Hemeico Stuttgart κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-2195, σκέψη 26).
- 66 Αντιθέτως, ένα αίτημα με το οποίο ζητείται η επιδίκαση κάποιας αποζημίωσης στερείται της αναγκαίας ακριβείας και πρέπει, όπως είναι επόμενο, να θεωρείται ως απαράδεκτο (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 1971, 5/71, Zuckerfabrik Schoerpenstedt κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 1025, σκέψη 9· προπαρατεθείσα απόφαση Automec κατά Επιτροπής, σκέψη 73, και η απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 2000, T-79/96, T-260/97 και T-117/98, Camar και Tico κατά Επιτροπής και Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. II-2193, σκέψη 181).
- 67 Εν προκειμένω, η ενάγουσα έχει εκθέσει, στα σημεία 142 έως 154 του δικογράφου της αγωγής της, τη φύση των διαφορών ζημιών για τις οποίες ζητεί αποζημίωση καθώς και τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησε προκειμένου να προσδιορίσει το ποσό τους. Η ενάγουσα έχει αναφέρει, κατά τρόπο αρκούντως λεπτομερή, τις περιστάσεις επί των οποίων στηρίζεται προκειμένου να αποδείξει τον πραγματικό και βέβαιο χαρακτήρα της προβαλλομένης ζημίας καθώς και την έκτασή της.

- 68 Πράγματι, προκειμένου περί του πραγματικού και βέβαιου χαρακτήρα της ζημίας, η ενάγουσα έχει υπομνήσει ότι το καθεστώς του 1999 επηρέασε βαθιά τη δραστηριότητά της και τα αποτελέσματά της. Συγκεκριμένα, έχει ισχυριστεί ότι η ζημία αυτή αντικατοπτρίζεται κατά πρόδηλο τρόπο στην κεφαλαιοποίησή της η οποία, ύστερα από τη θέσπιση του καθεστώτος του 1993, μειώθηκε άνω του 96%. Μεταξύ 1999 και 2000, η ενάγουσα έχει ισχυριστεί ότι η κεφαλαιοποίησή της πέρασε από τα 625 εκατομμύρια σε 79,2 εκατομμύρια USD, δηλαδή μειώθηκε κατά 87%. Δεδομένου ότι η Chiquita Brands International Inc. είναι μια εισηγμένη στο Χρηματιστήριο εταιρία, τα στοιχεία αυτά είναι δημοσίου χαρακτήρα και τυγχάνουν ευρείας δημοσιοποίησης, ιδίως μέσω του τύπου.
- 69 Προκειμένου περί της εκτάσεως της ζημίας αυτής και του ποσοτικού προσδιορισμού της ζητούμενης αποζημίωσης και τόκων, η ενάγουσα έχει προβεί σε διάκριση μεταξύ του διαφυγόντος κέρδους και των εξόδων στα οποία αναγκάστηκε να υποβληθεί. Σχετικά με το διαφυγόν κέρδος, η ενάγουσα αναφέρεται στη μέθοδο που ακολουθήθηκε από τους διαιτητές του ΠΟΕ για τον ποσοτικό προσδιορισμό της επενεχθείσας στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και στον Ισημερινό ζημίας λόγω της ασυμβατότητας του καθεστώτος του 1993 με τους κανόνες του ΠΟΕ, ασυμβατότητα που αφορά και το καθεστώς του 1999. Με βάση τα στοιχεία αυτά και τον κύκλο εργασιών της κατά τα έτη 1999 και 2000, η ενάγουσα προέβη σε υπολογισμούς για τον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών που θα είχε πραγματοποιήσει εάν δεν υφίστατο η ασυμβατότητα του καθεστώτος του 1999 με τους κανόνες του ΠΟΕ. Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι αυτό το διαφυγόν κέρδος είναι ίσο προς τη διαφορά μεταξύ των κερδών που θα μπορούσε να έχει πραγματοποιήσει επί αυτού του υποθετικού κύκλου εργασιών και των πράγματι επιτευχθέντων κερδών κατά το 1999 και το 2000. Βάσει του υπολογισμού αυτού, η ενάγουσα εκτιμά αυτό το διαφυγόν κέρδος στα 543,6 εκατομμύρια ευρώ. Προκειμένου περί των καλουμένων εκτάκτων εξόδων, η ενάγουσα έχει δηλώσει ότι πρόκειται για έξοδα σχετικά με τις μειώσεις προσωπικού κατά το 1999, την υπέρ του δέον μεταφορική δραστηριότητα κατά το 1999 και το 2000 καθώς και τα έξοδα για νομικές υπηρεσίες. Η ενάγουσα εκτιμά τα έξοδα αυτά στα 20,5 εκατομμύρια ευρώ.
- 70 Έτσι, ο δηλωθείς με το δικόγραφο αγωγής της ενάγουσας χαρακτήρας και έκταση της προσβαλλομένης ζημίας πληροί τις διατάξεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Η περιγραφή αυτή επιτρέπει στην Επιτροπή να προετοιμάσει την άμυνά της και στο Πρωτοδικείο να διενεργήσει τον έλεγχό του.

Επί της συμφωνίας του δικογράφου της αγωγής με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του Κανονισμού Διαδικασίας

- 71 Από το γράμμα του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του Κανονισμού Διαδικασίας, και ειδικότερα από την έκφραση «ενδεχομένως», προκύπτει ότι με το δικόγραφο της αγωγής δεν πρέπει κατ' ανάγκη να προτείνονται αποδεικτικά στοιχεία. Η μόνη επιβαλλόμενη κύρωση όσον αφορά το ζήτημα της προσφοράς αποδεικτικών στοιχείων είναι αυτή της απορρίψεως λόγω εκπροθέσμου προσκομίσεως όταν τα στοιχεία αυτά προτείνονται, για πρώτη φορά και χωρίς δικαιολόγηση, στο στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως ή ανταπαντήσεως (άρθρο 48, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας).
- 72 Σύμφωνα με το άρθρο 43, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, «[σ]τα διαδικαστικά έγγραφα επισυνάπτεται φάκελος με τα στοιχεία και έγγραφα των οποίων γίνεται επίκληση συνοδευόμενος από κατάσταση των στοιχείων και εγγράφων αυτών». Από τη νομολογία προκύπτει ότι η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής μπορεί να συνεπάγεται το απαράδεκτο της αγωγής όταν είναι δυνατό κάτι τέτοιο να προκαλέσει προβλήματα στους λοιπούς διαδίκους όσον αφορά την προετοιμασία των επιχειρημάτων τους (απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Μαρτίου 2003, Τ-293/01, Ineichen κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2003, σ. Ι-Α-83 και ΙΙ-441, σημεία 29 επ.).
- 73 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή υπέβαλε ένα ιδιαίτερος λεπτομερές υπόμνημα αντικρούσεως, πράγμα που επιτρέπει να θεωρηθεί ότι ουδόλως εθίγη από τη μη γνωστοποίηση με το δικόγραφο της αγωγής, των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων.
- 74 Επομένως, οι επικρίσεις της Επιτροπής σχετικά με τις αποδείξεις για την ύπαρξη ζημίας εμπίπτουν στην επί της ουσίας εκτίμηση της διαφοράς και όχι στο παραδεκτό της (βλ. υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση Hameico Stuttgart κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, σκέψη 32).

75 Κατά συνέπεια, η προσφυγή είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 76 Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, η ύπαρξη εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, συγκεκριμένα τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτομένης στα όργανα ενέργειας, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προβαλλομένης ενέργειας και της επικαλούμενης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, *Oleifici Mediterranei* κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, T-175/94, *International Procurement Services* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-729, σκέψη 44· της 16ης Οκτωβρίου 1996, T-336/94, *Efisol* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1343, σκέψη 30, και της 11ης Ιουλίου 1997, T-267/94, *Oleifici Italiani* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1239, σκέψη 20). Εφόσον μια από τις προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούται, η σχετική αγωγή πρέπει να απορρίπτεται στο σύνολό της, χωρίς να παρίσταται ανάγκη να εξεταστούν οι λοιπές προϋποθέσεις για την εν λόγω ευθύνη (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1994, C-146/91, *ΚΥΔΕΠ* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4199, σκέψεις 19 και 81· απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Φεβρουαρίου 2002, T-170/00, *Förde-Reederei* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-515, σκέψη 37).
- 77 Προκειμένου περί της εξετάσεως των αιτημάτων για αποζημίωση εν όψει της πρώτης από τις προϋποθέσεις αυτές, συγκεκριμένα της προϋποθέσεως της σχετικής με την ύπαρξη παράνομης ενέργειας, πρέπει να υπομνησθεί ότι η νομολογία επιβάλλει να αποδεικνύεται μια αρκούντως κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου έχοντος ως αντικείμενο την απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, *Bergaderm* και *Goupil* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 42). Καθόσον αφορά την απαίτηση κατά την οποία η παράβαση πρέπει να είναι αρκούντως κατάφωρη, το αποφασιστικό στοιχείο που επιτρέπει να θεωρηθεί ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο είναι αυτό της πρόδηλης και βαρείας, εκ μέρους του οικείου κοινοτικού οργάνου, υπερβάσεως των ορίων που επιβάλλονται στην εξουσία του εκτιμήσεως. Όταν το όργανο αυτό δεν διαθέτει παρά ένα λίαν περιορισμένο, αν μη ανύπαρκτο,

περιθώριο εκτιμήσεως, η απλή παράβαση του κοινοτικού δικαίου μπορεί να είναι αρκετή για την απόδειξη της υπάρξεως αρκούντως κατάφωρης παραβάσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, Τ-198/95, Τ-171/96, Τ-230/97, Τ-174/98 και Τ-225/99, Comafrika και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-1975· σκέψη 134· απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Φεβρουαρίου 2004, Τ-64/01 και Τ-65/01, Afrikanische Frucht-Compagnie κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. ΙΙ-521, σκέψη 71).

1. Συνοπτική περιγραφή των ισχυρισμών

- 78 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ τις διατάξεις του κανονισμού 2362/98 σχετικά με τη διανομή των πιστοποιητικών εισαγωγής και την κατανομή των δασμολογικών ποσοστώσεων μεταξύ ορισμένων χωρών της Λατινικής Αμερικής, διέπραξε διάφορες κατάφωρες παραβάσεις κανόνων δικαίου που προστατεύουν τους ιδιώτες ή τους απονέμουν δικαιώματα των οποίων η προσβολή θα μπορούσε να συνεπάγεται την ευθύνη της Επιτροπής βάσει του άρθρου 235 ΕΚ.
- 79 Προκειμένου περί της διανομής πιστοποιητικών εισαγωγής για μπανάνες καταγωγής τρίτων χωρών, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι με το καθεστώς του 1993 θεσπίστηκε μηχανισμός με σκοπό την αποδυνάμωση, από ανταγωνιστική άποψη, της θέσεως των μεγάλων επιχειρήσεων οι οποίες, όπως αυτή, διαθέτουν κάθετη ενοποίηση και είναι ειδικευμένες στο εμπόριο μπανανών Λατινικής Αμερικής. Πράγματι, με το καθεστώς του 1993 αυτά τα πιστοποιητικά χορηγήθηκαν σε ορισμένους επιχειρηματίες των οποίων η δραστηριότητα δεν συνίστατο στην εισαγωγή μπανανών από τρίτες χώρες. Έτσι, οι εμπορευόμενοι κοινοτικές ή χωρών ΑΚΕ μπανάνες διέθεταν το 30 % των προοριζόμενων για την εισαγωγή μπανανών από τρίτες χώρες πιστοποιητικών. Ομοίως, οι ωριμαντές έλαβαν κάποιο ποσοστό από τα πιστοποιητικά αυτά. Έτσι, το καθεστώς του 1993 ενεθάρρυνε τους εισαγωγείς μπανανών από τρίτες χώρες να αγοράσουν τα πιστοποιητικά των ωριμαντών και των εμπορευομένων μπανάνες από χώρες ΑΚΕ και την Κοινότητα. Οι εισαγωγείς μπανανών από τρίτες χώρες ωθήθηκαν στο να μεταβιβάσουν ένα μέρος των πόρων τους στους ανταγωνιστές τους, ληφθέντος υπόψη ότι η αξία των πιστοποιητικών αυτών ανερχόταν σε περίπου 200 ευρώ ανά τόνο μπανανών. Εξάλλου, ο μηχανισμός αυτός επέτρεψε σε ορισμένους παραγωγούς, ειδικευμένους μέχρι τότε στο εμπόριο μπανανών ΑΚΕ, να εισαγάγουν απ' ευθείας μπανάνες Λατινικής Αμερικής και να ανταγωνίζονται άμεσα την ενάγουσα.

- 80 Την κατάσταση αυτή επιδείνωσαν οι εκ του καθεστώτος του 1999 τροποποιήσεις. Η ενάγουσα παρατηρεί ότι ο κανονισμός 2362/98 δεν επεφύλασσε πλέον 30 % των πιστοποιητικών στους εισαγωγείς μπανανών από χώρες ΑΚΕ ή από την Κοινότητα αλλά λειτουργούσε σύμφωνα με το σύστημα το γνωστό ως «κοινό δοχείο». Δυνάμει του συστήματος αυτού, τα πιστοποιητικά εισαγωγής για τις δασμολογικές ποσοστώσεις χωρών ΑΚΕ και τρίτων χωρών βρίσκονταν υπό κοινή διαχείριση. Τα πιστοποιητικά χορηγούνταν στους επιχειρηματίες ανάλογα με την ποσότητα των μπανανών που πράγματι εισάγονταν υπό το καθεστώς του 1993 (περίοδος μεταξύ 1994 και 1996, γνωστή ως «περίοδος αναφοράς»), ασχέτως της καταγωγής τους. Εκτός του γεγονότος ότι βασιζόταν επί περιόδου αναφοράς καταστικής από τις παρανομίες που είχαν επισημανθεί με την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997, το σύστημα αυτό είχε ως πρακτική συνέπεια την αύξηση της ζήτησεως πιστοποιητικών εισαγωγής τρίτων χωρών προερχομένων από παραδοσιακούς επιχειρηματίες ειδικευμένους στο εμπόριο μπανανών από χώρες ΑΚΕ ή την Κοινότητα. Συνακόλουθα, η ποσότητα μπανανών που η ενάγουσα μπορούσε να εισαγάγει είχε φθάσει σε επίπεδο χαμηλότερο της ποσότητας αναφοράς που μπορούσε να αξιώσει εν όψει του όγκου των προγενέστερων εισαγωγών της.
- 81 Προκειμένου περί της κατανομής των δασμολογικών ποσοστώσεων σε εθνικές υποποσοστώσεις, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι η σημαντικότερη πηγή των δικών της εισαγωγών μπανανών είναι ο Παναμάς. Παρατηρεί ότι το καθεστώς του 1993 επιφύλασσε 49,40 % των δασμολογικών ποσοστώσεων τρίτων χωρών στους έχοντες υπογράψει άλλες διεθνείς συμφωνίες, ιδίως τη Σύμβαση του Λομέ και τον διακανονισμό που είχε συναφθεί στις 28 και 29 Μαρτίου 1994 μεταξύ της Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Κολομβίας, της Δημοκρατίας της Κόστα Ρίκα, της Δημοκρατίας της Νικαράγουας και της Μπολιβαρικής Δημοκρατίας της Βενεζουέλας (στο εξής: Συμφωνία-πλαίσιο), της οποίας ο Παναμάς δεν αποτελούσε συμβαλλόμενο μέρος. Όταν με την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997 διαπιστώθηκε η ασυμβατότητα αυτής της κατανομής με το άρθρο XIII της ΓΣΔΕ του 1994, το καθεστώς του 1999 τροποποίησε την κατανομή της δασμολογικής ποσοστώσεως σε εθνικές υποποσοστώσεις. Το μερίδιο που επιφυλάχθηκε στον Παναμά καθορίστηκε τότε στο 15,76 %. Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι αυτή η ανά χώρα κατανομή είναι αδικαιολόγητη. Επίσης είναι και αυθαίρετη εφόσον η Κολομβία και η Κόστα Ρίκα διαθέτουν ποσότητα υπέρτερη του όγκου συναλλαγών ελλείψει ποσοτικών περιορισμών στις συναλλαγές που θα μπορούσαν να αξιώσουν. Ασχέτως του λόγου που υπόκειται αυτής της κατανομής ανά χώρα, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι στηρίζεται στις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν υπό το καθεστώς του 1993. Πάντως, όπως διαπιστώθηκε στην έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999, η επιλογή αυτής της περιόδου αναφοράς έχει ως συνέπεια τη διαιώνιση των διακρίσεων που είχαν προκύψει από το καθεστώς του 1993 και διαπιστώθηκαν με την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997.

- 82 Προκειμένου να καταδειχθεί ο παράνομος χαρακτήρας της ενέργειας της Επιτροπής, η ενάγουσα επικαλείται τέσσερις λόγους που μπορούν να συνοψισθούν ως εξής: ο πρώτος λόγος αντλείται από παράβαση των κανόνων του ΠΟΕ, ο δεύτερος λόγος στηρίζεται σε παράβαση της εντολής που το Συμβούλιο έδωσε στην Επιτροπή προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή ο κανονισμός 1637/98, ο τρίτος λόγος αντλείται από παραβιάσεις γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου. Ο τέταρτος λόγος προκύπτει από παραβίαση των αρχών της καλής πίστεως και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, κατά το διεθνές δίκαιο.

2. *Επί του πρώτου λόγου, που αντλείται από παράβαση των κανόνων του ΠΟΕ*

Επί της ερμηνείας της νομολογίας Nakajima

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 83 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 2362/98 είναι ασύμβατος με τους κανόνες του ΠΟΕ, ληφθέντος υπόψη ότι αυτή η ασυμβατότητα έχει διαπιστωθεί από την έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999. Η ενάγουσα δηλώνει ότι, με τον παρόντα λόγο, δεν επιδιώκει να προβάλει ευθέως παράβαση του δικαίου του ΠΟΕ. Δεδομένου ότι το τελευταίο στερείται αμέσου αποτελέσματος, αγωγή λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης ευθέως στηριζόμενη σε παράβαση του δικαίου του ΠΟΕ θα απορριπτόταν (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2001, Τ-30/99, *Bocchi Food Trade International* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-943, σκέψη 56· Τ-18/99, *Cordis* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-913, σκέψη 51, και Τ-52/99, *T. Port* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. ΙΙ-981, σκέψη 51).
- 84 Η ενάγουσα διευκρινίζει ότι ο παρών λόγος ερείδεται σε πάγια νομολογία κατά την οποία τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα μπορούν να ελέγχουν τη νομιμότητα πράξεως παράγωγου δικαίου υπό το φως των κανόνων του ΠΟΕ, μεταξύ των οποίων η ΓΣΔΕ, όταν «πρόθεση της Κοινότητας ήταν να εκπληρώσει μια ειδική

- υποχρέωση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή στην περίπτωση που η κοινοτική πράξη ρητώς παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ» [απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 1999, C-149/96, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-8395, σκέψη 49· βλ. επίσης τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Νοεμβρίου 1998, C-352/96, Ιταλία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-6937, σκέψη 19, στο εξής: απόφαση Ιταλία κατά Συμβουλίου (Ρύζι), και της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 111, στο εξής: απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες)]. Πηγή της αρχής αυτής αποτελεί η απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Μαΐου 1991, C-69/89, Nakajima κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1991, σ. I-2069, στο εξής: απόφαση Nakajima).
- 85 Για την ερμηνεία της αρχής που θεσπίστηκε με την απόφαση Nakajima, όπως διατυπώθηκε μεταγενέστερα και εφαρμόστηκε από το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο (στο εξής: νομολογία Nakajima), η ενάγουσα εξετάζει εν προκειμένω, διαδοχικώς, τον λόγο υπάρξεως, τις προϋποθέσεις εφαρμογής καθώς και τη χρησιμότητα της προπαρατεθείσας απόφασεως Πορτογαλία κατά Συμβουλίου.
- 86 Προκειμένου, πρώτον, περί του λόγου υπάρξεως της νομολογίας Nakajima, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι υποκειμενη ιδέα είναι η δυνατότητα δικαστικού ελέγχου από πλευράς των κανόνων του ΠΟΕ όταν το νομοθετικό όργανο της Κοινότητας έχει αποφασίσει την εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τους κανόνες αυτούς, σχετικά με τους οποίους η μη ύπαρξη άμεσου αποτελέσματος παύει να έχει εκ του λόγου αυτού οποιαδήποτε σημασία. Τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα δεν ελέγχουν τη συμβατότητα των πράξεων της Κοινότητας με τους κανόνες του ΠΟΕ, αλλά τις εκτιμούν σε σχέση με τη θεμελιώδη απόφαση εφαρμογής υποχρεώσεως γεννηθείσας από τους κανόνες του ΠΟΕ. Πράγματι, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι «στις περιπτώσεις αυτές η δυνατότητα επικλήσεως των διατάξεων της ΓΣΔΕ δεν θεμελιώνεται στο άμεσο αποτέλεσμα των διατάξεων αυτών, αλλά στην ύπαρξη κοινοτικής πράξεως με την οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτές ή, έστω, έχει εκφραστεί η βούληση εφαρμογής τους» (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Tesaurο στο πλαίσιο της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1998, C-53/96, Hermès, Συλλογή 1998, σ. I-3603, I-3606, υποσημείωση αριθ. 45).
- 87 Εξάλλου, η ενάγουσα φρονεί ότι η νομολογία Nakajima πρέπει να αντικατασταθεί ενόψει του άμεσου αποτελέσματος των διεθνών συμφωνιών στην κοινοτική έννομη τάξη, αποτέλεσμα του οποίου στερούνται η ΓΣΔΕ και οι Συμφωνίες ΠΟΕ (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 1972, 21/72 έως 24/72, International Fruit Company κ.λπ., Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 279, και η προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου).

- 88 Αυτή η κατάσταση δεν αποκλείει οποιοδήποτε δικαστικό έλεγχο της συμβατότητας των κοινοτικών πράξεων με τους κανόνες της ΓΣΔΕ και τις Συμφωνίες ΠΟΕ. Αντιθέτως, η νομολογία Nakajima επιτρέπει τη διασφάλιση ενός δικαστικού ελέγχου λίαν μεν περιορισμένου πλην όμως ουσιώδους για την προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος για την ύπαρξη πραγματικής ένδικης προστασίας [προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs στο πλαίσιο της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-377/98, Κάτω Χώρες κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (Συλλογή 2001, σ. I-7079, I-7084, στο εξής: απόφαση Βιοτεχνολογίες)].
- 89 Προκειμένου, δεύτερον, περί των προϋποθέσεων εφαρμογής της νομολογίας Nakajima, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι οι προϋποθέσεις αυτές είναι δύο τον αριθμό: πρώτον, η πρόθεση της Κοινότητας να συμμορφωθεί («intention to comply») και, δεύτερον, μια «ιδιαίτερη υποχρέωση» προκύπτουσα από τις Συμφωνίες ΠΟΕ.
- 90 Η ενάγουσα εξηγεί την πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές με βάση το γεγονός ότι, όταν προκύπτει ότι η Κοινότητα είχε την πρόθεση να συμμορφωθεί προς τους κανόνες του ΠΟΕ, οι ανησυχίες που ώθησαν το Δικαστήριο να αρνηθεί τη δυνατότητα άμεσου αποτελέσματος των Συμφωνιών ΠΟΕ στερούνται οποιασδήποτε σημασίας. Ουδέποτε η Κοινότητα μπορεί να εξαναγκαστεί να εφαρμόσει το δίκαιο του ΠΟΕ παρά τη θέλησή της· η νομολογία Nakajima ουδόλως θέτει υπό αμφισβήτηση την αρχή αυτή.
- 91 Η εκ του δικαίου του ΠΟΕ υποχρέωση προς την οποία η Κοινότητα είχε την πρόθεση να συμμορφωθεί πρέπει επίσης να αποτελεί «ιδιαίτερη υποχρέωση»· αυτή η υποχρέωση πρέπει να είναι «αρκούντως σαφής και ακριβής» ώστε να μπορεί ο δικαστής να την εφαρμόζει.
- 92 Βάσει των ανωτέρω στοιχείων, η ενάγουσα απορρίπτει τέσσερις αλληλοσυγκρουόμενες ερμηνείες, σκοπούσες στον περιορισμό των προϋποθέσεων εφαρμογής της νομολογίας Nakajima.

- 93 Πρώτον, θα ήταν νομικώς εσφαλμένο να περιοριστεί η εφαρμογή της νομολογίας Nakajima μόνο στις περιπτώσεις όπου η επίμαχη κοινοτική πράξη ρητώς αναφέρεται σε ειδική διάταξη της ΓΣΔΕ ή των Συμφωνιών ΠΟΕ. Πράγματι, η ενάγουσα φρονεί ότι μια τέτοια ερμηνεία συγχέει τις περιπτώσεις της αποφάσεως Nakajima με αυτές της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1989, 70/87, Fediol κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 1781), που πράγματι αφορά την περίπτωση ρητής αναφοράς στις διατάξεις της ΓΣΔΕ ή των Συμφωνιών ΠΟΕ. Προϋπόθεση εφαρμογής της νομολογίας Nakajima είναι «η πρόθεση να τεθεί σε εφαρμογή ιδιαίτερη υποχρέωση» βάσει της ΓΣΔΕ ή των Συμφωνιών ΠΟΕ. Συναφώς, η ενάγουσα επισημαίνει ότι, στην απόφαση Nakajima, η επίμαχη κοινοτική πράξη δεν αναφερόταν σε ειδική διάταξη της ΓΣΔΕ.
- 94 Βεβαίως, στη νομολογία μνημονεύονται, ενίοτε, μαζί η απόφαση Nakajima και η προπαρατεθείσα απόφαση Fediol κατά Επιτροπής, και τούτο όταν η νομολογία αναφέρεται στον κανόνα κατά τον οποίο ο δικαστής μπορεί να ελέγχει τη νομιμότητα κοινοτικής πράξεως υπό το φως των διατάξεων της ΓΣΔΕ και των Συμφωνιών ΠΟΕ, και τούτο παρά το γεγονός ότι αυτές δεν τυγχάνουν άμεσου αποτελέσματος. Ωστόσο, γεγονός είναι ότι αυτές οι δύο αποφάσεις αφορούν καθεμιά από τις χωριστές προϋποθέσεις εφαρμογής του εν λόγω κανόνα (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Saggio στο πλαίσιο της προπαρατεθείσας αποφάσεως Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-8397, υποσημείωση αριθ. 20).
- 95 Η ενάγουσα προσθέτει ότι η ιδέα κατά την οποία η εφαρμογή της νομολογίας Nakajima είναι δυνατό να εξαρτάται από την ύπαρξη ειδικής αναφοράς σε διατάξεις της ΓΣΔΕ ή των Συμφωνιών ΠΟΕ είναι παράλογη. Πράγματι, ο δικαστικός έλεγχος δεν μπορεί να εξαρτάται από τυπική προϋπόθεση αφεθείσα στη βούληση και μόνο του συντάκτη της σχετικής πράξεως. Μια τέτοια προϋπόθεση δεν συμβιβάζεται με το κράτος δικαίου.
- 96 Δεύτερον, θα ήταν νομικώς εσφαλμένο να περιοριστεί η εφαρμογή της νομολογίας Nakajima στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η απορρέουσα από τη ΓΣΔΕ ή τις Συμφωνίες ΠΟΕ υποχρέωση είναι διατυπωμένη κατά τρόπο θετικό.

- 97 Κατ' αρχάς, μια τέτοια προϋπόθεση είναι τεχνητή, διότι κάθε θετική υποχρέωση θα μπορούσε να επιβάλλεται υπό τη μορφή απαγορεύσεως, όπως π.χ., οι αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Περαιτέρω, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι τα άρθρα II, παράγραφος 1, και XVII της ΓΣΕΥ καθώς και το άρθρο XIII της ΓΣΔΕ του 1994, που ασκούν εν προκειμένω επιρροή, περιλαμβάνουν, όλα, θετικές υποχρεώσεις. Τέλος, τέτοιος περιορισμός αποδυναμώνεται από την απόφαση Nakajima, που αφορούσε τη συμβατότητα της κοινοτικής νομοθεσίας αντιντάμπινγκ με το άρθρο 1 της συμφωνίας σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου VI της ΓΣΔΕ, εγκριθείσας, επ' ονόματι της Κοινότητας, με την απόφαση 80/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 1979, περί συνάψεως των πολυμερών συμφωνιών που προκύπτουν από τις εμπορικές διαπραγματεύσεις 1973 έως 1979 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/019, σ. 3, στο εξής: κώδικας αντιντάμπινγκ του 1979). Η διάταξη αυτή περιλαμβάνει αρνητική υποχρέωση απαγορεύουσα σε συμβαλλόμενα μέρη την επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ χωρίς τήρηση των κανόνων του κώδικα αντιντάμπινγκ του 1979.
- 98 Τρίτον, θα ήταν νομικώς εσφαλμένο να περιοριστεί η εφαρμογή της νομολογίας Nakajima στις περιπτώσεις όπου η απορρέουσα από τη ΓΣΔΕ ή τις Συμφωνίες ΠΟΕ υποχρέωση έχει ενσωματωθεί ή μεταφερθεί στην επίμαχη κοινοτική πράξη. Πράγματι, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι τέτοια ερμηνεία δεν στηρίζεται σε καμιά απόφαση του Δικαστηρίου ή του Πρωτοδικείου. Παραδέχεται ότι, στο πλαίσιο των υποθέσεων αντιντάμπινγκ, ο κώδικας αντιντάμπινγκ του 1979 έχει μεταφερθεί στο κοινοτικό δίκαιο. Ωστόσο, αμφισβητεί ότι το στοιχείο αυτό επιτρέπει την υιοθέτηση της γενικής προτάσεως κατά την οποία η νομολογία Nakajima εφαρμόζεται μόνο όταν η αμφισβητούμενη κοινοτική πράξη αποτελεί μεταφορά κανόνα προερχομένου από την ΓΣΔΕ ή τις Συμφωνίες ΠΟΕ. Η πρόταση αυτή διαψεύδεται από την απόφαση Ιταλία κατά Συμβουλίου (Ρύζι), όπου το Δικαστήριο εφάρμοσε τη νομολογία Nakajima μολονότι η Κοινότητα δεν είχε μεταφέρει στο κοινοτικό δίκαιο το άρθρο XXIV, παράγραφος 6, της ΓΣΔΕ.
- 99 Τέταρτον, θα ήταν νομικώς εσφαλμένο να περιοριστεί η εφαρμογή της νομολογίας Nakajima μόνο στις περιπτώσεις όπου η συμφωνία με τους προερχόμενους από τη ΓΣΔΕ ή τις Συμφωνίες ΠΟΕ κανόνων αποτελεί τον μοναδικό στόχο που η αμφισβητούμενη νομική πράξη επιδιώκει να επιτύχει. Δεδομένου ότι οι περιπτώσεις αυτές είναι σπανιότατες, η ενάγουσα φρονεί ότι μια τέτοια ερμηνεία καθιστά

γράμμα κενό περιεχομένου για τη νομολογία Nakajima. Θεωρεί ότι η νομολογία αυτή τυγχάνει εφαρμογής ακόμα και όταν η αμφισβητούμενη πράξη επιδιώκει περισσότερους του ενός αντιφατικούς στόχους, ενώ το μόνο επιβαλλόμενο στο δικαστή όριο είναι η μη διατάραξη της ισορροπίας που ο νομοθέτης μπόρεσε να πετύχει.

- 100 Τρίτον, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η δική της ερμηνεία της νομολογίας Nakajima δεν επηρεάζεται από την προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου. Με την απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο δεν έκανε δεκτή τη θέση περί του άμεσου αποτελέσματος των Συμφωνιών ΠΟΕ για λόγους δικαστικής πολιτικής. Αποδοχή μιας τέτοιας θέσεως θα ισοδυναμούσε με μονομερή ακρωτηριασμό του «περιθωρίου ελιγμών» που διαθέτει η Κοινότητα στο πλαίσιο του ΠΟΕ, και τούτο ενώ κανένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος δεν ανέλαβε αμοιβαία δέσμευση έναντι της Κοινότητας.
- 101 Πράγματι, η ενάγουσα θεωρεί ότι η νομολογία Nakajima θα καθίστατο γράμμα κενό οποιουδήποτε περιεχομένου εάν επρόκειτο η νομολογία αυτή να υπόκειται στην προϋπόθεση της αμοιβαιότητας που έχει υπογραμμιστεί στην προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου. Υπενθυμίζει ότι ο λόγος υπάρξεως της νομολογίας Nakajima στηρίζεται ακριβώς στο γεγονός ότι αυτή αφορά, εξ ορισμού, μόνο περιπτώσεις όπου η Κοινότητα δεν διαθέτει πλέον κανένα «περιθώριο ελιγμών», στο μέτρο που αποφάσισε να θέσει σε εφαρμογή κανόνες προερχόμενους από τη ΓΣΔΕ ή τις Συμφωνίες ΠΟΕ.
- 102 Η ενάγουσα εκτιμά ότι δεν πρέπει να υφίσταται φόβος σχετικά με το ότι τέτοια ερμηνεία θα προκαλεί καταϊγισμό προσφυγών κάθε φορά που η Κοινότητα δεν θα συμμορφώνεται προς απόφαση του ΟΔΔ, και τούτο για τον λόγο ότι οι προσφυγές αυτές εξαρτώνται πάντοτε από την προϋπόθεση ότι η Κοινότητα έχει σαφώς αποφασίσει να θέσει σε εφαρμογή υποχρέωση βάσει των Συμφωνιών ΠΟΕ. Επομένως, οι περιστάσεις υπό τις οποίες ο κοινοτικός δικαστής θα μπορούσε να εφαρμόσει τη νομολογία Nakajima είναι περιορισμένες. Πρακτικά, οι περιστάσεις αυτές αφορούν μόνο τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το Συμβούλιο έχει σαφώς αποφασίσει να εφαρμόσει απόφαση των οργάνων του ΠΟΕ που να μην επιλύει μια διαφορά πλην όμως η θέση σε εφαρμογή της αποφάσεως αυτής εντός της κοινοτικής εννόμου τάξεως αποκαλύπτεται αντίθετη προς τον σκοπό του Συμβουλίου.

- 103 Συναφώς, η ενάγουσα εμμένει επί των περιστάσεων που διαφοροποιούν την υπό κρίση υπόθεση με τη διαφορά «Βοδινό με ορμόνες» (έκθεση του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου της 16ης Ιανουαρίου 1998, WT/DS26/AB/R WT/DS48/AB/R, που εκδόθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 1998 από το ΟΔΔ) και που είχε υποβληθεί στον ΠΟΕ. Στο πλαίσιο αυτής της τελευταίας, η Κοινότητα σαφώς αποφάσισε να μη τροποποιήσει τη νομοθεσία της προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις αποφάσεις που είχαν ληφθεί μετά το πέρας της διαδικασίας διακανονισμού των διαφορών του ΠΟΕ. Ελλείψει επιτεύξεως λύσεως μέσω διαπραγματεύσεων σχετικά με το ύψος της αποζημιώσεως, η Κοινότητα αποφάσισε τότε να εκτεθεί σε μέτρα αντιποίνων εκ μέρους του κερδισαντος την υπόθεση, δηλαδή των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, η Κοινότητα δεν έχει αποφασίσει τη διατήρηση σε ισχύ των στοιχείων της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας που κηρύχθηκαν ασύμβατα με τις απορρέουσες από τις Συμφωνίες ΠΟΕ υποχρεώσεις της. Αντιθέτως, η Κοινότητα σαφώς ανέφερε ότι σκόπευε να συμμορφωθεί προς τις ληφθείσες από τα όργανα διακανονισμού των διαφορών του ΠΟΕ αποφάσεις.
- 104 Η Επιτροπή δεν δέχεται την ερμηνεία της αποφάσεως Nakajima. Υπενθυμίζει ότι, παρά τον μονιστικό χαρακτήρα της κοινοτικής εννόμου τάξεως, η νομολογία σταθερά απορρίπτει τη θέση σχετικά με το άμεσο αποτέλεσμα των Συμφωνιών ΠΟΕ (προπαρατεθείσες αποφάσεις International Fruit Company κ.λπ. και Πορτογαλία κατά Συμβουλίου). Δεν είναι δυνατό να ληφθεί υπόψη μια έκθεση του ΟΔΔ για τον έλεγχο της συμβατότητας κοινοτικού κανόνα με κανόνα του ΠΟΕ παρά μόνο εφόσον η υποκείμενη του τελευταίου κανόνα υποχρέωση συνοδεύεται από άμεσο αποτέλεσμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 1999, C-104/97 P, Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συλλογή 1999, σ. I-6983, σκέψη 20).
- 105 Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης την ερμηνεία των εκτεθεισών από την ενάγουσα προϋποθέσεων δυνατότητας εφαρμογής της νομολογίας Nakajima.
- 106 Αντίθετα προς ό,τι ισχυρίζεται η ενάγουσα, η πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές δεν είναι η πρόθεση «συμμορφώσεως» («to comply») αλλά η πρόθεση «εκπληρώσεως» («to implement») ειδικής υποχρεώσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 49). Οι εκφράσεις αυτές δεν είναι ισοδύναμες· η

«συμμόρφωση» έχει έννοια πολύ ευρύτερη από αυτήν της «εκπληρώσεως». Είναι σύνηθες ένα κράτος ή η Κοινότητα να έχει την πρόθεση να συμμορφωθεί προς ορισμένες υποχρεώσεις χωρίς ωστόσο να τις εκπληρώνει.

- 107 Η Επιτροπή αμφισβητεί την ερμηνεία της δεύτερης προϋπόθεσης σχετικά με την απαίτηση «ειδικής υποχρέωσης». Μια «ειδική» υποχρέωση νοείται σε αντίθεση με μια «γενική» υποχρέωση.
- 108 Η Επιτροπή φρονεί ότι, λόγω του περιοριστικού χαρακτήρα αυτών των προϋποθέσεων, τα παραδείγματα εφαρμογής της νομολογίας Nakajima είναι σπάνια. Τα παραδείγματα αυτά αφορούν, κυρίως, προσφυγές κατά των κανονισμών αντιντάμπινγκ (απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Μαρτίου 1992, C-188/88, NMB κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-1689· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 2ας Μαΐου 1995, T-163/94 και T-165/94, NTN Corporation και Koyo Seiko κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. II-1381· της 5ης Ιουνίου 1996, T-162/94, NMB France κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-427, και της 15ης Δεκεμβρίου 1999, T-33/98 και T-34/98, Petrotub και Republica κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. II-3837, σκέψη 105). Το μόνο παράδειγμα εφαρμογής της νομολογίας Nakajima εκτός του τομέα αντιντάμπινγκ είναι η απόφαση Ιταλία κατά Συμβουλίου (Ρύζι). Όλες οι άλλες απόπειρες εφαρμογής της νομολογίας Nakajima απέτυχαν [αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2001, C-317/99, Kloosterboer Rotterdam, Συλλογή 2001, σ. I-9863, προπαρατεθείσες αποφάσεις Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες) και Πορτογαλία κατά Συμβουλίου· προπαρατεθείσες αποφάσεις Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, Cordis κατά Επιτροπής, και προπαρατεθείσα απόφαση της 20ης Μαρτίου 2001, T. Port κατά Επιτροπής].
- 109 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η εφαρμογή της νομολογίας Nakajima προϋποθέτει τη συνδρομή των τεσσάρων ακολούθων προϋποθέσεων.
- 110 Πρώτον, η σχετική «ειδική υποχρέωση» πρέπει να είναι θετική υποχρέωση προς ενέργεια κατά συγκεκριμένο τρόπο. Οι κώδικες αντιντάμπινγκ της ΓΣΔΕ αποτελούν παράδειγμα αυτού του τύπου υποχρεώσεων. Μια σύσταση ή απόφαση

του ΟΔΔ δεν μπορεί να αποτελεί «ειδική υποχρέωση», και τούτο επειδή απλώς επιβάλλει μια γενική υποχρέωση συμφωνίας της πράξεως με τους κανόνες του ΠΟΕ. Πράγματι, στο σχετικό συμβαλλόμενο μέρος εναπόκειται να αποφασίσει για μέτρα αποσκοπούντα στη διασφάλιση της συμφωνίας της εννόμου τάξεώς του προς τους κανόνες αυτούς.

- 111 Δεύτερον, η νομολογία Nakajima εφαρμόζεται αποκλειστικώς και μόνο όταν με την επίμαχη κοινοτική πράξη ενσωματώνεται ή μεταφέρεται στην κοινοτική έννομη τάξη «ειδική υποχρέωση» αναληφθείσα στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Η πρόταση αυτή απορρέει ευθέως από την έκφραση «εκπληρώνει».
- 112 Τρίτον, προκειμένου να τύχει εφαρμογής η νομολογία Nakajima, πρέπει εισέτι να μην επιδιώκει ο κοινοτικός νομοθέτης διάφορους αντιφατικούς μεταξύ τους στόχους.
- 113 Τέταρτον, η νομολογία Nakajima επιβάλλει επίσης η σχετική κοινοτική πράξη ρητώς να αναφέρεται στις ειδικές υποχρεώσεις εκ του δικαίου του ΠΟΕ των οποίων την εκπλήρωση πρέπει να επιδιώκει.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 114 Εν όψει της φύσεως και της οικονομίας τους, η Συμφωνία ΠΟΕ και τα παραρτήματά δεν περιλαμβάνονται, κατ' αρχήν, μεταξύ των κανόνων από πλευράς των οποίων το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο ελέγχουν τη νομιμότητα μιας πράξεως των κοινοτικών οργάνων (προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 47). Τα κείμενα αυτά δεν μπορούν να δημιουργήσουν για τους ιδιώτες δικαιώματα που οι τελευταίοι μπορούν να επικαλούνται ενώπιον των δικαστηρίων δυνάμει του κοινοτικού δικαίου (βλ., κατά την έννοια αυτή, την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 2000, C-300/98 και C-392/98, Dior κ.λπ., Συλλογή 2000, σ. I-11307, σκέψη 44).

- 115 Μόνο στην περίπτωση που η Κοινότητα θα επεδίωκε να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή εφόσον συμβαίνει η κοινοτική πράξη ρητώς να παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις συμφωνιών συμπεριλαμβανομένων στα παραρτήματα της Συμφωνίας ΠΟΕ, εναπόκειται στο Δικαστήριο και στο Πρωτοδικείο να ελέγξουν τη νομιμότητα από πλευράς των κανόνων του ΠΟΕ της σχετικής κοινοτικής πράξεως (προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 49).
- 116 Η ενάγουσα στηρίζεται αποκλειστικώς στην πρώτη από αυτές τις εξαιρέσεις. Ισχυρίζεται ότι η Κοινότητα, θεσπίζοντας τον κανονισμό 1637/98, του οποίου τα εκτελεστικά μέτρα καθορίστηκαν με τον κανονισμό 2362/98, θέλησε να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο του ΠΟΕ, κατά την έννοια της νομολογίας που έχει θεσπιστεί με την απόφαση Nakajima.
- 117 Ο κανόνας εκ της αποφάσεως Nakajima σκοπεύει, κατ' εξαίρεση, να επιτρέψει στον πολίτη να προβάλλει, παρεμπιπτόντως, παράβαση εκ μέρους της Κοινότητας ή των οργάνων της κανόνων της ΓΣΔΕ ή των Συμφωνιών ΠΟΕ. Ως εξαίρεση από αρχή κατά την οποία οι ιδιώτες δεν μπορούν να επικαλούνται ευθέως τις διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ ενώπιον κοινοτικού δικαστή, ο κανόνας αυτός πρέπει να ερμηνεύεται στενώς.
- 118 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, προκειμένου περί ασκουμένων από ιδιώτες προσφυγών, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο δεν έχουν εφαρμόσει την αρχή εκ της αποφάσεως Nakajima σε πλαίσιο άλλο εκτός αυτό του παρεμπιπτόντος ελέγχου της συμφωνίας των βασικών κανονισμών αντιντάμπινγκ σε σχέση με τις διατάξεις των κωδικών αντιντάμπινγκ του 1979 και 1994 [συμφωνία περί της εφαρμογής του άρθρου VI της ΓΣΔΕ του 1994· απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των Συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), ΕΕ L 336, σ. 1, παράρτημα 1 Α].

- 119 Πράγματι, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν επανειλημμένως εξετάσει λόγους σχετικούς με τη συμβατότητα κανονισμών αντιντάμπινγκ με τις διατάξεις των κωδίκων αντιντάμπινγκ (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 1992, C-105/90, Goldstar κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1992, σ. I-677, σκέψεις 31 επ· προπαρατεθείσα απόφαση NMB κατά Επιτροπής, σκέψη 23· προπαρατεθείσες αποφάσεις NTN Corporation κατά Συμβουλίου, σκέψη 65, και NMB France κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 99) και, σε δύο περιπτώσεις, έκαναν δεκτούς τέτοιους λόγους (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Ιανουαρίου 2003, C-76/00 P, Petrotub και Republica κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-79, σκέψεις 52 επ., και απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιανουαρίου 2000, T-256/97, BEUC κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-101, σκέψεις 63 επ.).
- 120 Όμως, εκτός αυτού του ιδιαίτερου πλαισίου των διαφορών αντιντάμπινγκ, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν απορρίψει την εφαρμογή της νομολογίας εκ της αποφάσεως Nakajima. Έτσι, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο αρνήθηκαν να ελέγξουν τη νομιμότητα κοινοτικής πράξεως υπό το φως διατάξεων των Συμφωνιών ΠΟΕ στο πλαίσιο προσφυγών ιδιωτών αμφισβητούντων ορισμένες πτυχές της κοινής οργανώσεως αγοράς της μπανάνας (διάταξη του Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 2001, C-307/99, OGT Fruchthandelsgesellschaft, Συλλογή 2001, σ. I-3159· προπαρατεθείσες αποφάσεις Cordis κατά Επιτροπής, Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, καθώς και της 20ής Μαρτίου 2001, T. Port κατά Επιτροπής), καθώς και της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με τη χορήγηση στα ζώα εκμεταλλεύσεως ουσιών με ορμονική δράση (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιανουαρίου 2002, T-174/00, Biret International κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-17, και T-210/00, Biret και Cie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. II-47).
- 121 Πάντως, έχει σημασία να υπογραμμιστεί ότι, στον τομέα αντιντάμπινγκ, οι ασκούσες επιρροή Συμφωνίες της ΓΣΔΕ και του ΠΟΕ επέβαλλαν κατά τρόπο άμεσο σε καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη την υποχρέωση προσαρμογής της εθνικής τους νομοθεσίας προκειμένου να αντικατοπτρίζεται το περιεχόμενο των εν λόγω συμφωνιών. Πράγματι, ο κώδικας αντιντάμπινγκ του 1979, με το άρθρο του 16, παράγραφος 6, στοιχείο α', με τίτλο «Εθνική νομοθεσία» επέβαλε σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος την υποχρέωση να λάβει «όλα τα αναγκαία μέτρα, γενικού ή ειδικού χαρακτήρος, για να εξασφαλίσει, το βραδύτερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία η εν λόγω συμφωνία θα αρχίσει να ισχύει καθ' όσον την αφορά, την εναρμόνιση των νόμων της, κανονισμών της και διοικητικών διαδικασιών της προς τις διατάξεις της αναφερθείσης συμφωνίας, στο μέτρο που αυτές μπορούν να εφαρμόζονται στο εν λόγω μέρος» (απόφαση 80/271). Ο κώδικας αντιντάμπινγκ του 1994 περιλαμβάνει, στο άρθρο του 18, παράγραφος 4, όμοιες διατάξεις.

122 Προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών, το Συμβούλιο τροποποίησε την ισχύουσα για τις διαδικασίες αντιντάμπινγκ νομοθεσία. Έτσι, μετά τη θέσπιση του κώδικα αντιντάμπινγκ του 1979, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3017/79, της 20ής Δεκεμβρίου 1979, περί της άμυνας κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/017, σ. 67). Όπως προκύπτει, ιδίως, απ' το προοίμιο (τρίτη και τέταρτη αιτιολογική σκέψη) του κανονισμού αυτού, οι κοινοτικοί κανόνες σχετικά με την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ έπρεπε να τροποποιηθούν υπό το φως των συμφωνιών που είχαν προκύψει από τις συναφθείσες το 1979 πολυμερείς εμπορικές διαπραγματεύσεις μετά το πέρας του Γύρου του Τόκιο, δεδομένου ότι το Συμβούλιο έκρινε «ουσιώδες, προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που αυτές οι συμφωνίες επιδίωκαν να θεσπίσουν, να λάβει υπόψη της η Κοινότητα την ερμηνεία που δίδεται σ' αυτούς τους κανόνες από τους βασικούς εμπορικούς εταίρους της, όπως αυτή εμφανίζεται στη νομοθεσία ή την καθιερωμένη πρακτική». Το προοίμιο του κανονισμού (ΕΟΚ) 2423/88 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1988, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ L 209, σ. 1), κανονισμού του οποίου η συμβατότητα με τον κώδικα αντιντάμπινγκ του 1979 είχε αμφισβητηθεί στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Nakajima, περιελάμβανε όμοιες διατάξεις και υπενθύμιζε επίσης ότι το κοινό καθεστώς σχετικά με την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ «θεσπίστηκε σε συμφωνία με τις υφιστάμενες διεθνείς υποχρεώσεις», ιδίως αυτές που απορρέουν από το άρθρο VI της ΓΣΔΕ και του κώδικα αντιντάμπινγκ του 1979.

123 Ομοίως, ύστερα από τη σύναψη του κώδικα αντιντάμπινγκ του 1994, η Κοινότητα τροποποίησε τους εσωτερικούς κανόνες της σχετικά με τις διαδικασίες αντιντάμπινγκ, εκδίδοντας, διαδοχικώς, τον κανονισμό (ΕΚ) 3283/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 349, σ.1), και στη συνέχεια τον κανονισμό (ΕΚ) 384/96 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1995, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν το αντικείμενο ντάμπινγκ εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 1996, L 56, σ. 1). Στο προοίμιο του κανονισμού 3283/94 αναφερόταν ότι, κατόπιν της συνάψεως, το 1994, των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων, «είναι [...] σκόπιμη η τροποποίηση των κοινοτικών κανόνων με γνώμονα τις νέες αυτές Συμφωνίες» (τρίτη αιτιολογική σκέψη). Το προοίμιο διευκρινίζει ότι, για τη διατήρηση σε ισχύ «της ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τη Συμφωνία ΓΣΔΕ», πρέπει «να ληφθεί υπόψη από την Κοινότητα η ερμηνεία που δίνουν στους κανόνες αυτούς οι σημαντικότεροι εμπορικοί της εταίροι» (τέταρτη αιτιολογική σκέψη). Εξάλλου, το ίδιο προοίμιο

υπογραμμίζει ότι «εξαιτίας της έκτασης των αλλαγών και προκειμένου να διασφαλιστεί η επαρκής και διαφανής εφαρμογή των νέων κανόνων, είναι σκόπιμη η ενσωμάτωση κατά το δυνατόν του κειμένου των νέων συμφωνιών στην κοινοτική νομοθεσία» (πέμπτη αιτιολογική σκέψη). Αυτές οι διατάξεις διατηρήθηκαν σε ισχύ στο προοίμιο του κανονισμού 384/96, που υπήρξε ο ασκών επιρροή, όσον αφορά την προπαρατεθείσα απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 2003, *Petrotub και Republica* κατά Συμβουλίου, κανονισμός.

- 124 Η ενάγουσα ορθώς υποστηρίζει ότι η εφαρμογή της βάσει της απόφασης *Nakajima* νομολογίας δεν περιορίζεται, *a priori*, στον τομέα του αντιντάμπινγκ. Μπορεί να εφαρμόζεται και σε άλλους διεπομένους από τις διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ τομείς, εφόσον οι εν λόγω συμφωνίες καθώς και οι κοινοτικές διατάξεις των οποίων αμφισβητείται η νομιμότητα έχουν φύση και περιεχόμενο παρόμοια προς τις προμνησθείσες προκειμένου περί των κωδίκων αντιντάμπινγκ και της ΓΣΔΕ καθώς και των βασικών κανονισμών αντιντάμπινγκ οι οποίοι διασφαλίζουν τη μεταφορά τους στο κοινοτικό δίκαιο.
- 125 Επομένως, πρέπει να θεωρηθεί δεδομένο ότι η προϋπόθεση εφαρμογής της νομολογίας *Nakajima*, κατά την οποία η κοινοτική πράξη της οποίας αμφισβητείται η νομιμότητα πρέπει να έχει εκδοθεί με σκοπό «να εκπληρωθεί ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο των Συμφωνιών ΠΟΕ» απαιτεί, μεταξύ άλλων, η πράξη αυτή να διασφαλίζει ειδικώς τη μεταφορά στο κοινοτικό δίκαιο επιταγών εκ των Συμφωνιών ΠΟΕ.
- 126 Προκειμένου περί του ζητήματος εάν, όπως διατείνεται η ενάγουσα, η απόφαση *Italia* κατά Συμβουλίου (Ρύζι) κλονίζει την ερμηνεία αυτή της νομολογίας *Nakajima*, πρέπει να θεωρηθεί ότι κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Πράγματι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή αμφισβητούνταν κοινοτικός κανονισμός εκδοθείς κατ' εφαρμογή διμερών συμφωνιών συναφθεισών με τρίτα κράτη κατόπιν των διαπραγματεύσεων που είχαν γίνει βάσει του άρθρου XXIV, παράγραφος 6, της ΓΣΔΕ. Δυνάμει των συμφωνιών αυτών, η Κοινότητα είχε δεσμευθεί να ανοίξει δασμολογικές ποσοστώσεις για το ρύζι προς όφελος αυτών των τρίτων κρατών. Επομένως, ο επίμαχος στην υπόθεση εκείνη κανονισμός [κανονισμός (ΕΚ) 1522/96 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1996, για το άνοιγμα και τον τρόπο διαχείρισης ορισμένων δασμολογικών ποσοστώσεων

εισαγωγής ρυζιού και θραυσμάτων ρυζιού (ΕΕ L 190, σ. 1)] είχε ως αντικείμενο τη μεταφορά των κανόνων που είχαν θεσπιστεί με διμερείς συμφωνίες, συναφθείσες κατόπιν διαπραγματεύσεως στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ. Κατά συνέπεια, ο εν λόγω κανονισμός σκοπούσε στην εκπλήρωση «ειδικής υποχρέωσης αναληφθείσας στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ» [απόφαση Ιταλία κατά Συμβουλίου (Ρύζι), σκέψη 20].

- 127 Υπό το φως ακριβώς των στοιχείων αυτών πρέπει να εξετασθεί το ζήτημα αν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής η νομολογία Nakajima.

Επί της εφαρμογής εν προκειμένω της νομολογίας Nakajima

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 128 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής της νομολογίας και εμμένει σχετικώς επί των διαφορών που υφίστανται μεταξύ της υπό κρίση υποθέσεως και αυτής επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής.
- 129 Πρώτον, η ενάγουσα διατείνεται ότι πληρούται η προϋπόθεση εφαρμογής της νομολογίας Nakajima σχετικά με την «πρόθεση συμμορφώσεως» προς τους κανόνες του ΠΟΕ. Υποστηρίζει ότι, όταν, το 1998, η Κοινότητα αποφάσισε να τροποποιήσει το καθεστώς του 1993, πρόθεσή της ήταν να συμμορφωθεί προς τις εκδοθείσες από τα σχετικά όργανα του ΠΟΕ αποφάσεις.

- 130 Προς απόδειξη της προθέσεως της Κοινότητας, η ενάγουσα επικαλείται τα ακόλουθα στοιχεία.
- 131 Πρώτον, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, στις 16 Οκτωβρίου 1997, η Κοινότητα δήλωσε κατά τη διάρκεια συνεδριάσεως του ΟΔΔ του ΠΟΕ ότι «θα τηρούσε πλήρως τις διεθνείς υποχρεώσεις της όσον αφορά το ζήτημα αυτό».
- 132 Δεύτερον, η ενάγουσα επικαλείται το προοίμιο του κανονισμού 1637/98 του Συμβουλίου το οποίο προβλέπει:

«εκτιμώντας ότι απαιτούνται ορισμένες τροποποιήσεις του καθεστώτος των συναλλαγών με τις τρίτες χώρες, το οποίο περιλαμβάνεται στον τίτλο IV του κανονισμού (ΕΟΚ) 404/93·

εκτιμώντας ότι θα πρέπει να τηρηθούν οι διεθνείς δεσμεύσεις, οι οποίες αναλήφθηκαν από την Κοινότητα δυνάμει του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), καθώς επίσης και οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν έναντι των μερών που υπέγραψαν την τέταρτη σύμβαση ΑΚΕ-ΕΚ, με ταυτόχρονη επίτευξη των στόχων της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας.»

- 133 Τρίτον, το άρθρο 20, στοιχείο ε', του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, επιβάλλει στην Επιτροπή τη θέσπιση των «μέτρων που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνήφθηκαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο 228 της Συνθήκης».

- 134 Τέταρτον, η ενάγουσα παρατηρεί ότι οι Συμφωνίες ΠΟΕ είναι συμφωνίες που έγιναν από την Κοινότητα βάσει του άρθρου 300 ΕΚ.
- 135 Πέμπτον, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι στο επεξηγηματικό της υπόμνημα που συνόδευε την πρόταση που είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση του κανονισμού 1637/98, η Επιτροπή είχε δηλώσει:

«(1) Το [ΟΔΔ] του [ΠΟΕ] έκρινε σε μια απόφαση ότι ορισμένες από τις σχετικές με τις εισαγωγές της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της μπανάνας διατάξεις παραβιάζουν τους κανόνες της ΓΣΔΕ και της ΓΣΕΥ. Οι παραβιάσεις αυτές αφορούν τις άδειες εισαγωγής, την πραγματική κατανομή των δασμολογικών ποσοστώσεων και άλλες πτυχές της σχετικής με τις μπανάνες συμφωνίας-πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων της εκδόσεως αδειών εξαγωγής στις υπογράφασες χώρες και ορισμένων ποσοτήτων που έχουν καθοριστεί για τις παραδοσιακές εισαγωγές προελεύσεως κρατών ΑΚΕ.

(2) Άλλες πτυχές της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας δεν αμφισβητούνται. Σ' αυτές περιλαμβάνονται το μέγεθος των δασμολογικών ποσοστώσεων και οι δασμολογικοί συντελεστές ποσοστώσεων και μη ποσοστώσεων που συνδέονται με τις δεσμεύσεις μας έναντι της ΓΣΔΕ, η προτίμηση για παραδοσιακές εισαγωγές και η προτιμησιακή δασμολογική αντιμετώπιση όσον αφορά τις μη παραδοσιακές εισαγωγές προελεύσεως χωρών ΑΚΕ καθώς και ο μηχανισμός ενισχύσεων για τους κοινοτικούς παραγωγούς.

(3) Ως εκ τούτου, πρέπει να ζητηθεί από το Συμβούλιο να τροποποιήσει τον κανονισμό (ΕΟΚ) 404/93, προκειμένου αυτός να είναι σύμφωνος προς τις διεθνείς δεσμεύσεις μας στο πλαίσιο του ΠΟΕ και της Τέταρτης Συμφωνίας του Λομέ, ενώ ταυτόχρονα θα εξακολουθήσει η στήριξη προς τους κοινοτικούς καλλιεργητές και η κατάλληλη προσφορά στην αγορά, στο πλαίσιο του σεβασμού των συμφερόντων των καταναλωτών.»

136 Έκτον, η ενάγουσα επικαλείται τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1999, T-11/99, Van Parys κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. ΙΙ-2653, σκέψη 6), όπου το Πρωτοδικείο έκρινε ότι:

«Υστερα από την εκ μέρους του [ΟΔΔ] του ΠΟΕ κήρυξη ως ασυμβάτων με τους κανόνες του ΠΟΕ ορισμένων πτυχών του εν λόγω καθεστώτος εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα, εκδόθηκαν ο κανονισμός [1637/98] και ο κανονισμός [2362/98] με σκοπό, μεταξύ άλλων, την άρση αυτού του ασυμβάτου.»

137 Έβδομον, στις 10 Νοεμβρίου 1998, ο Santer, Πρόεδρος της Επιτροπής, έγραψε στον Πρόεδρο Κλίντον, σχετικά με τους κανονισμούς 1637/98 και 2362/98:

«Κατόπιν της αποφάσεως του Δευτεροβάθμιου Δικαιοδοτικού Οργάνου του ΠΟΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση προέβη σε διαβήματα προκειμένου το καθεστώς της εισαγωγής να έχει καταστεί σύμφωνο προς τους κανόνες του ΠΟΕ μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1999.»

138 Ογδοον, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι, στις 27 Ιανουαρίου 1999, ο L. Brittan, το τότε αρμόδιο επί του ανταγωνισμού μέλος της Επιτροπής, απαντώντας στη γραπτή ερώτηση P-4069/1998 της Yvonne Sandberg-Fries, μέλους του Κοινοβουλίου (ΕΕ C 182, σ. 188), δήλωσε τα εξής:

«Η Κοινότητα έχει θέσει σε εφαρμογή τις συστάσεις του [ΟΔΔ] του [ΠΟΕ] της 25ης Σεπτεμβρίου 1997 στην υπόθεση των μπανανών λαμβάνοντας τα μέτρα που επιβάλλονται προκειμένου να καταστεί το εφαρμοζόμενο επί των μπανανών κοινοτικό καθεστώς σύμφωνο προς τους κανόνες του ΠΟΕ. Στις 20 Ιουλίου 1998, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό [1637/98]. Στις 28 Οκτωβρίου 1998, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό [2362/98]. Τα μέτρα αυτά ελήφθησαν εντός της τεθείσας εύλογης προθεσμίας, που εξέπνευσε την 1η Ιανουαρίου 1999.»

- 139 Ένατον, η ενάγουσα υπενθυμίζει τις δηλώσεις της Επιτροπής στο επεξηγηματικό της σημείωμα της 10ης Νοεμβρίου 1999 που ήταν συνημμένο σε πρόταση τροποποίησης του κανονισμού 404/93 [COM(1999) 582, της 10ης Νοεμβρίου 1999], σύμφωνα με τις οποίες:

«Κατόπιν αποφάσεως ληφθείσας από το [ΟΔΔ] του [ΠΟΕ] το 1997, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 20 Ιουλίου 1998, τον κανονισμό [1637/98], προκειμένου τα στοιχεία του καθεστώτος εισαγωγής που είχαν κριθεί ασύμβατα με τους κανόνες ΠΟΕ καταστούν σύμφωνα με τις υποχρεώσεις μας έναντι του ΠΟΕ, τηρώντας ταυτόχρονα τους λοιπούς στόχους της Κοινότητας.»

- 140 Δέκατον, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι, σε υπόμνημα της 10ης Νοεμβρίου 1999, κατατεθέν από την Κοινότητα στην υπόθεση «Ηνωμένες Πολιτείες — Μέτρα επί της εισαγωγής ορισμένων προϊόντων προελεύσεως Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων», στο πλαίσιο της οποίας συντάχθηκε έκθεση της Ειδικής Ομάδας WT/DS165/R της 17ης Ιουλίου 2000), η Κοινότητα δήλωσε:

«3. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξέδωσε τον κανονισμό [1637/98]. Ο κανονισμός 1637/98 άρχισε να ισχύει στις 31 Ιουλίου 1998 και να εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 1999. Κάνοντας χρήση των αρμοδιοτήτων που της είχε εκχωρήσει το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό [2362/98]. Ο κανονισμός αυτός άρχισε να ισχύει την 1η Νοεμβρίου 1998 και να εφαρμόζεται, στο σύνολό του, από την 1η Ιανουαρίου 1999.

4. Οι επενεχθείσες με τους κανονισμούς αυτούς τροποποιήσεις δημιούργησαν ένα εντελώς νέο σύστημα κανόνων που αφορούσε ειδικώς τα στοιχεία του προηγούμενου σχετικού με μπανάνες καθεστώτος που είχε κριθεί ασύμβατο με τους κανόνες του ΠΟΕ στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ και της ΓΣΕΥ.»

141 Ενδέκατον, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι, σε δημόσιο έγγραφο της 5ης Μαΐου 2000 σχετικά με διαφορά επί μπανανών, η Επιτροπή δήλωσε:

«Ο Pascal Lamy ανέφερε ότι η ΕΕ είχε μία επί του θέματος αυτού πολιτική που συνίσταται στη συμμόρφωση της προς την απόφαση του ΠΟΕ.»

142 Δεύτερον, προκειμένου περί της προϋποθέσεως εφαρμογής της νομολογίας Nakajima σχετικά με την ύπαρξη «ειδικής υποχρέωσης» αναληφθείσας στο πλαίσιο των Συμφωνιών ΠΟΕ, η ενάγουσα φρονεί ότι και η προϋπόθεση αυτή έχει εκπληρωθεί. Ύστερα από τις διάφορες διαδικασίες του διακανονισμού διαφορών στο πλαίσιο του ΠΟΕ, οι υποχρεώσεις της Κοινότητας από πλευράς του δικαίου του ΠΟΕ καθόσον αφορά τη χορήγηση των πιστοποιητικών εισαγωγής και την κατανομή των λατινοαμερικανικών ποσοτώσεων είναι και σαφείς και πολύ γνωστές. Η Κοινότητα, και ειδικότερα η Επιτροπή, δεν θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι διατηρεί αμφιβολίες ως προς την ασυμβατότητα των διατάξεων της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας με τους κανόνες του ΠΟΕ.

143 Συναφώς, η ενάγουσα διευκρινίζει ότι, υπό τις προκείμενες περιστάσεις, όταν η Κοινότητα είχε την πρόθεση να συμμορφωθεί με απόφαση διακανονισμού διαφοράς ληφθείσα από τις σχετικές αρχές του ΠΟΕ, η απόφαση αυτή επιτρέπει να επισημανθεί «η ειδική υποχρέωση» από την οποία εξαρτάται η δεύτερη προϋπόθεση που έχει τεθεί από τη νομολογία Nakajima. Η ενάγουσα διευκρινίζει ότι μια απόφαση εκδοθείσα σύμφωνα με τις διαδικασίες διακανονισμού διαφορών του ΠΟΕ δεν αρκεί, αυτή καθαυτή, για την εφαρμογή της νομολογίας Nakajima. Αντιθέτως, όταν η τελευταία μπορεί να εφαρμοστεί, μια απόφαση περί διακανονισμού διαφοράς ληφθείσα από τον ΠΟΕ αποτελεί σημαντικό ερμηνευτικό οδηγό για τον κοινοτικό δικαστή που καλείται να εφαρμόσει το δίκαιο του ΠΟΕ. Ωστόσο, θα ήταν υπερβολικό να θεωρηθεί, με βάση τη σκέψη 20 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ότι μια τέτοιας φύσεως απόφαση μπορεί απλώς να ληφθεί υπόψη από τον κοινοτικό δικαστή όταν αυτή στηρίζεται σε έχουσα άμεσο αποτέλεσμα διάταξη των Συμφωνιών ΠΟΕ. Πράγματι, η εκτίμηση αυτή συνδέεται στενώς με το γεγονός ότι, στην προπαρατεθείσα απόφαση Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η προσφεύγουσα επικαλούνταν το άμεσο αποτέλεσμα των Συμφωνιών ΠΟΕ.

- 144 Εξάλλου, η ενάγουσα εκτιμά ότι οι έχουσες παραβιάσται από τον κανονισμό 2362/98 διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ έχουν σαφώς επισημανθεί. Πρόκειται για το άρθρο XIII, παράγραφος 2, της ΓΣΔΕ του 1994 και για τα άρθρα II και XVII της ΓΣΕΥ. Συναφώς, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή είχε σαφώς επισημάνει τις διατάξεις αυτές στο επεξηγηματικό υπόμνημα που συνήψε στο σχέδιο του κανονισμού 1637/98, όπως έχει προηγουμένως εκτεθεί. Ομοίως, η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι το έγγραφο του Συμβουλίου 7163/98 της 2ας Απριλίου 1998 με τίτλο «Progress Report», ρητώς αφορούσε «τη θεμελιώδη επιταγή της παρεμποδίσεως κάθε πραγματικής και νομικής διακρίσεως». Σύμφωνα με την ενάγουσα, η έκφραση «πραγματική διάκριση» παραπέμπει ευθέως στις αποφάσεις του Δευτεροβάθμιου Δικαιοδοτικού Οργάνου και της Ειδικής Ομάδας του 1997.
- 145 Η ενάγουσα επισημαίνει επίσης ότι το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, διαπνέεται ευθέως από το άρθρο XIII, παράγραφος 2, της ΓΣΔΕ του 1994, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό ώστε να πληροί την «επιταγή ενσωμάτωσης» που η Επιτροπή διακρίνει μεταξύ των προϋποθέσεων εφαρμογής της νομολογίας Nakajima.
- 146 Τρίτον, η ενάγουσα φρονεί ότι με την προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση η εφαρμογή εν προκειμένω της νομολογίας Nakajima. Υπενθυμίζει ότι, με την απόφαση εκείνη, το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 63 και 64, ότι:

«Συναφώς αρκεί να υπενθυμιστεί ότι μόνο στην περίπτωση που πρόθεση της Κοινότητας ήταν να εκπληρώσει μια ειδική υποχρέωση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του ΠΟΕ ή στην περίπτωση που η κοινοτική πράξη ρητώς παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις των συμφωνιών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα της Συμφωνίας ΠΟΕ εναπόκειται στο Δικαστήριο και στο Πρωτοδικείο να ελέγχουν τη νομιμότητα της σχετικής κοινοτικής πράξεως με βάση τους κανόνες του ΠΟΕ (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 49).

Ούτε όμως οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας του ΠΟΕ της 22ας Μαΐου 1997 ούτε η έκθεση του μόνιμου δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου του ΠΟΕ της 9ης Σεπτεμβρίου 1997, η οποία εγκρίθηκε από το [ΟΔΔ] περιείχαν ειδικές υποχρεώσεις τις οποίες η Επιτροπή, με τον κανονισμό 2362/98, «είχε την πρόθεση να εκπληρώσει» υπό την έννοια της νομολογίας (βλ., όσον αφορά τη ΓΣΔΕ του 1947, απόφαση Nakajima, σκέψη 31). Ομοίως, ο κανονισμός αυτός δεν παραπέμπει ρητά σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις απορρέουσες από εκθέσεις των οργάνων του ΠΟΕ ούτε σε συγκεκριμένες διατάξεις των συμφωνιών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα της Συμφωνίας ΠΟΕ.»

- 147 Η ενάγουσα παρατηρεί ότι στη σκέψη 63 της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο υπέμνησε τον κανόνα εκ της αποφάσεως Nakajima και της προπαρατεθείσας αποφάσεως Fediol κατά Επιτροπής, αναφερόμενο στην πρόθεση της Κοινότητας. Το Πρωτοδικείο, στη σκέψη 64, περιορίστηκε στο να υπογραμμίσει την ανυπαρξία προθέσεως εκ μέρους της Επιτροπής, προφανώς επειδή δεν είχε υποβληθεί στην κρίση του άλλο ερώτημα. Η ενάγουσα παραδέχεται ότι, στην προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, το Πρωτοδικείο κατέληξε, προφανώς, στο ορθό συμπέρασμα σχετικά με την πρόθεση της Επιτροπής. Ωστόσο, υπογραμμίζει ότι, εν προκειμένω, αμφισβητείται όχι η πρόθεση της Επιτροπής, αλλά αυτή της Κοινότητας: η τελευταία, αντίθετα προς την Επιτροπή, είχε αναμφισβητήτως την πρόθεση να συμμορφωθεί προς τις επιβληθείσες από το δίκαιο του ΠΟΕ υποχρεώσεις όταν εξέδιδε τον κανονισμό 1637/98.
- 148 Η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι, στο σημείο 104 του υπομνήματος αντικρούσεως στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής, η Επιτροπή ρητώς ανεγνώρισε ότι «η Κοινότητα είχε την πρόθεση να θεσπίσει ένα σχετικό με μπανάνες καθεστώς σύμφωνο προς το σύνολο των υποχρεώσεων που είχαν αναληφθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ».
- 149 Εξάλλου, η ενάγουσα διατείνεται ότι η αιτούσα ένδικη προστασία στην υπόθεση της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, δεν είχε επικαλεστεί την εφαρμογή της νομολογίας Nakajima, αλλά την αρχή *nemini licet venire contra factum proprium*, και τούτο μόνο στο στάδιο της προφορικής διαδικασίας. Η εν λόγω αιτούσα δεν είχε παράσχει κανένα

αποδεικτικό στοιχείο σχετικά με την πρόθεση της Κοινότητας. Έτσι, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε να λάβει θέση επί του ζητήματος αυτού κατά τρόπο οριστικό, ενώ, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι παρέσχε κατά τις σχετικές αγορεύσεις ένα σύνολο αποδείξεων επιτρέπον την επίλυση του ζητήματος αυτού.

- 150 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά. Θεσπίζοντας το καθεστώς του 1999, η Κοινότητα θέλησε να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της που είχαν αναληφθεί στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ και του ΠΟΕ και όχι για να τις «εκπληρώσει».
- 151 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 2362/98 δεν κάνει καμιά ρητή αναφορά σε ειδικές υποχρεώσεις βάσει της ΓΣΔΕ ή του ΠΟΕ, πράγμα που το Πρωτοδικείο επεσήμανε στη σκέψη 64 της προπαρατεθείσας αποφάσεως *Bocchi Food Trade International* κατά Επιτροπής.
- 152 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η νομολογία *Nakajima* δεν τυγχάνει εφαρμογής όταν αμφισβητούνται κοινοτικά μέτρα ληφθέντα με σκοπό τη συμμόρφωση σε απόφαση του ΟΔΔ. Πράγματι, ύστερα από την έκδοση αποφάσεως ή συστάσεως του ΟΔΔ ή ειδικής ομάδας, το ΜΔΔ αφήνει στο ηττημένο μέρος μια κλίμακα επιλογών (αποζημίωση· αναστολή παραχωρήσεων· συμφωνία), συμπεριλαμβανομένης, όταν πρόκειται για απόφαση ειδικής ομάδας, της «εκπληρώσεως». Το ΜΔΔ αντιμετωπίζει προνομιακά τις κατόπιν διαπραγματεύσεων επιλύσεις. Πάντως, εφαρμογή της νομολογίας *Nakajima* σε μια τέτοια κατάσταση θα κατέληγε στο να στερείται το ηττηθέν μέρος οποιουδήποτε περιθωρίου ελιγμών. Ο αντίπαλός του ουδόλως θα ωθούνταν να προβεί σε διαπραγματεύσεις με σκοπό μια αμοιβαίως ικανοποιητική λύση, εφόσον θα είχε τη βεβαιότητα ότι οι οικονομικοί φορείς του θα μπορούσαν να πετύχουν αποζημιώσεις ή την ακύρωση των σχετικών μέτρων προσφεύγοντας στον κοινοτικό δικαστή. Η άμεση εφαρμογή των Συμφωνιών ΠΟΕ για την αμφισβήτηση του κύρους κοινοτικών μέτρων θα στερούσε αποτελέσματος τις προβλεπόμενες από το ΜΔΔ επιλογές (προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψεις 38 έως 40).

- 153 Εξάλλου, όταν η Κοινότητα προτείνει αποζημίωση ή όταν υπήρξε αναστολή παραχωρήσεων (περίπτωση της διαφοράς Μπανάνες ΙΙΙ), τότε θα αποκαθίστατο η γενική ισορροπία των συμφωνηθεισών στο πλαίσιο του ΠΟΕ παραχωρήσεων. Υπό τέτοιες συνθήκες, η χορήγηση αποζημιώσεως θα είχε ως συνέπεια τον εξαναγκασμό της Κοινότητας να «πληρώσει» δύο φορές για την ίδια ασυμβατότητα με του κανόνες του ΠΟΕ.
- 154 Εξάλλου, στην προτεινόμενη από την ενάγουσα ερμηνεία δεν λαμβάνεται υπόψη η ανυπαρξία αμοιβαιότητας μεταξύ της Κοινότητας και των λοιπών συμβαλλομένων μερών του ΠΟΕ, πτυχή του θέματος που το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει με την προπαρατεθείσα απόφασή του Πορτογαλία κατά Συμβουλίου. Ειδικότερα, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής δεν έχουν συμμορφωθεί προς αρκετές αποφάσεις των ειδικών ομάδων και του ΟΔΔ [DS/136 Ηνωμένες Πολιτείες — Anti-Dumping Act of 1916, DS/160 Ηνωμένες Πολιτείες — Τμήμα 110(5) of the Copyright Act και DS/108 Ηνωμένες Πολιτείες — Foreign Sales Corporation], χωρίς οι κοινοτικοί επιχειρηματίες να μπορούν να ασκήσουν αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον των αμερικανικών δικαστηρίων.
- 155 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι με την προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, έχει σαφώς τονιστεί, αναφορικά με τον κανονισμό 2362/98, ότι οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας και οι αποφάσεις του ΟΔΔ δεν περιελάμβαναν ειδικές υποχρεώσεις. Αυτή η προσέγγιση επιβεβαιώνεται με την προπαρατεθείσα διάταξη OGT Fruchthandelsgesellschaft.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 156 Προκειμένου να διαπιστωθεί αν η κοινοτική πράξη της οποίας η νομιμότητα αμφισβητείται εκδόθηκε με σκοπό «την εκπλήρωση ειδικής υποχρεώσεως αναληφθείσας στο πλαίσιο των Συμφωνιών ΠΟΕ», κατά την έννοια της νομολογίας Nakajima, είναι ανάγκη να εξεταστούν, κατά περίπτωση, αφενός, τα ειδικά χαρακτηριστικά της πράξεως αυτής και, αφετέρου, αυτά των ασκουσών επιρροή επιταγών των προβαλλομένων Συμφωνιών ΠΟΕ.

- 157 Εν προκειμένω, ούτε οι κοινοτικές διατάξεις των οποίων η ενάγουσα αμφισβητεί τη νομιμότητα ούτε οι διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ των οποίων την παράβαση προβάλλει η ενάγουσα επιτρέπουν να συναχθεί συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη προθέσεως εκπληρώσεως ειδικής υποχρέωσης αναληφθείσας στο πλαίσιο του ΠΟΕ, κατά την έννοια της νομολογίας Nakajima.
- 158 Προκειμένου περί των Συμφωνιών ΠΟΕ, η ενάγουσα προβάλλει την εκ μέρους της Κοινότητας παράβαση του άρθρου XIII της ΓΣΔΕ του 1994 καθώς και των άρθρων II και XVII της ΓΣΕΥ, παράβαση διαπιστωθείσα με την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997, προκειμένου περί του καθεστώτος του 1993, και, στη συνέχεια, από την έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999 και την απόφαση των διαιτητών της 9ης Απριλίου 1999, προκειμένου περί ορισμένων διατάξεων του καθεστώτος του 1999 που περιλαμβάνονταν στον κανονισμό 2362/98.
- 159 Ωστόσο, αυτές οι διατάξεις της ΓΣΔΕ του 1994 και της ΓΣΕΥ δεν διαθέτουν χαρακτηριστικά που να επιτρέπουν να συναχθεί η δυνατότητα εφαρμογής της νομολογίας Nakajima. Πράγματι, το άρθρο XIII της ΓΣΔΕ του 1994 («Μη εισάγουσα διακρίσεις εφαρμογή των ποσοτικών περιορισμών»), τα άρθρα II («Αντιμετώπιση του πλέον ευνοουμένου κράτους») και XVII («Εθνική αντιμετώπιση») της ΓΣΕΥ θέτουν αρχές και υποχρεώσεις οι οποίες, τόσο από το γράμμα όσο και από τη φύση και το πεδίο εφαρμογής τους, είναι γενικού χαρακτήρα. Έτσι, οι ανωτέρω διατάξεις διαφέρουν σαφώς από αυτές των κωδικών αντιντάμπινγκ του 1979 και του 1994. Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί, π.χ., ότι τα προόμια των κανονισμών 3283/94 και 384/96 υπογράμμιζαν ότι ο κώδικας αντιντάμπινγκ του 1994 «περιέχει νέους, λεπτομερείς κανόνες οι οποίοι αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στον υπολογισμό του ντάμπινγκ, τις διαδικασίες κίνησης των σχετικών διαδικασιών διεξαγωγής της έρευνας που ακολουθεί, συμπεριλαμβανομένης της διαπίστωσης και αξιολόγησης των πραγματικών περιστατικών, την επιβολή προσωρινών μέτρων, την επιβολή και είσπραξη δασμών αντιντάμπινγκ, τη διάρκεια ισχύος και την επανεξέταση των μέτρων αντιντάμπινγκ καθώς και τη διάθεση στο κοινό στοιχείων σχετικών με έρευνες αντιντάμπινγκ».
- 160 Εξάλλου, ούτε η ΓΣΔΕ του 1994 ούτε η ΓΣΕΥ επιβάλλουν στους υπογράφαντες αυτές υποχρέωση σχετικά με την προσαρμογή του εθνικού τους δικαίου αντίστοιχη προς αυτήν που προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 6, στοιχείο α', του κώδικα αντιντάμπινγκ του 1979 και στο άρθρο 18, παράγραφος 4, του κώδικα αντιντάμπινγκ του 1994.

161 Η επιχειρηματολογία της ενάγουσας, έστω και αν θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως σκοπούσα στην προβολή μιας εκ μέρους της Κοινότητας παραβάσεως της υποχρεώσεώς της να εφαρμόσει τις συστάσεις ή αποφάσεις του ΟΔΔ, δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, αν η Επιτροπή φρονεί ότι το ΜΔΔ επιβάλλει, από πλευράς διεθνούς δικαίου, στο ηττώμενο μέρος να καταστήσει σύμφωνο προς τις Συμφωνίες ΠΟΕ ένα μέτρο που έχει κηρυχθεί, με απόφαση του ΟΔΔ, ασύμβατο, αυτή η υποχρέωση διασφάλισης της συμφωνίας των εσωτερικών μέτρων προς τις εκ των Συμφωνιών ΠΟΕ διεθνείς δεσμεύσεις είναι αναντιρρήτως γενικού χαρακτήρα, πράγμα που το φέρνει σε αντίθεση με τους κανόνες των κωδίκων αντιντάμπινγκ. Κατά συνέπεια, η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή για την εφαρμογή της νομολογίας Nakajima.

162 Εξάλλου, χωρίς να τίθεται πρόβλημα σχετικά με τις τυχόν αποζημιωτικές συνέπειες που θα μπορούσε να έχει για τους ιδιώτες η μη εκ μέρους της Κοινότητας εκτέλεση αποφάσεως του ΟΔΔ διαπιστώνοντας την ασυμβατότητα κοινοτικής πράξεως με τους κανόνες του ΠΟΕ, ζήτημα που δεν έχει ρητώς τεθεί από την ενάγουσα κατά τρόπο αυτοτελή σε σχέση με αυτό της εφαρμογής της νομολογίας Nakajima, αρκεί να υπογραμμιστεί ότι το ΜΔΔ δεν καθιερώνει μηχανισμό δικαστικού διακανονισμού των διεθνών διαφορών μέσω αποφάσεων εχουσών δεσμευτικά αποτελέσματα, ανάλογα προς αυτά μιας δικαστικής αποφάσεως στο πλαίσιο των εσωτερικών εννόμων τάξεων των κρατών μελών. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι Συμφωνίες ΠΟΕ, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού τους, δεν προσδιορίζουν τα νομικά μέσα που είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της καλόπιστης εκτελέσεώς τους στο πλαίσιο της εσωτερικής εννόμου τάξεως των συμβαλλομένων μερών. Το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι, παρά την ενδυνάμωση του μηχανισμού διακανονισμού των διαφορών που έχει προκύψει από τις Συμφωνίες ΠΟΕ, ο μηχανισμός αυτός δεν παύει να επιφυλάσσει σημαντική θέση στη διαπραγμάτευση μεταξύ των μερών (προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 36). Το Δικαστήριο πρόσθεσε στις σκέψεις 37 έως 40 ότι:

«Καίτοι ο πρωταρχικός σκοπός του [ΜΔΔ] έγκειται καταρχήν, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 7, του μνημονίου συμφωνίας περί των κανόνων και διαδικασιών που διέπουν τη διευθέτηση διαφορών (παράρτημα 2 της Συμφωνίας ΠΟΕ), στο να επιτευχθεί η ανάκληση των επιμάχων μέτρων όταν διαπιστώνεται ότι αυτά είναι ασυμβίβαστα με τους κανόνες του ΠΟΕ, εντούτοις το μνημόνιο αυτό προβλέπει, στην περίπτωση που είναι αδύνατη η άμεση ανάκληση αυτών των μέτρων, τη δυνατότητα παροχής αντισταθμίματος, προσωρινώς και μέχρις ότου ανακληθεί το ασυμβίβαστο μέτρο.

Είναι αληθές ότι, κατά το άρθρο 22, παράγραφος 1, του εν λόγω μνημονίου, η παροχή αντισταθμίματος συνιστά προσωρινό μέτρο δυνάμενο να ληφθεί μόνο σε περίπτωση που οι συστάσεις και οι αποφάσεις του οργάνου διευθετήσεως διαφορών που προβλέπει το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εν λόγω μνημονίου δεν εφαρμοστούν εντός εύλογης προθεσμίας, καθώς και ότι η εν λόγω διάταξη τάσσεται κατά προτίμηση υπέρ της πλήρους εφαρμογής μιας συστάσεως περί εναρμονίσεως ενός μέτρου με τις σχετικές Συμφωνίες ΠΟΕ.

Εντούτοις, η ίδια διάταξη προβλέπει, στην παράγραφο 2, ότι, αν το οικείο μέλος δεν τηρήσει την υποχρέωσή του να εκτελέσει τις εν λόγω συστάσεις και αποφάσεις εντός εύλογης προθεσμίας, το μέλος αυτό θα είναι διατεθειμένο, αν του ζητηθεί και το βραδύτερο μέχρι της λήξεως της εύλογης προθεσμίας, να διαπραγματευθεί με οποιοδήποτε μέρος επικαλεστεί τις διαδικασίες διευθετήσεως διαφορών, με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαίως αποδεκτού αντισταθμίματος.

Υπό τις συνθήκες αυτές, το να επιβληθεί στα δικαστικά όργανα η υποχρέωση της μη εφαρμογής των εσωτερικών κανόνων δικαίου που είναι ασυμβίβαστοι με τις Συμφωνίες ΠΟΕ θα είχε ως αποτέλεσμα να στερήσει τα νομοθετικά ή εκτελεστικά όργανα των συμβαλλομένων μερών από τη δυνατότητα, που τους παρέχει το άρθρο 22 του εν λόγω μνημονίου, να εξεύρουν, έστω και προσωρινώς, λύσεις κατόπιν διαπραγματεύσεων.»

¹⁶³ Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται στις περιπτώσεις όπου η προβλεπόμενη από το άρθρο 21, παράγραφος 3, του ΜΔΔ εύλογη προθεσμία για την εφαρμογή των συστάσεων ή αποφάσεων του ΟΔΔ δεν έχει εισέτι εκπνεύσει.

¹⁶⁴ Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ακόμη και κατά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και ύστερα από την θέσπιση μέτρων αποζημίωσης ή αναστολής παραχωρήσεων βάσει του άρθρου 22 του ΜΔΔ, αυτή η συμφωνία εξακολουθεί να διατηρεί σημαντική θέση κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών. Συναφώς, έχει σημασία να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 21, παράγραφος 6, του ΜΔΔ ρητώς προβλέπει ότι «εφόσον το ΟΔΔ δεν αποφασίσει άλλως, το ζήτημα της εφαρμογής των συστάσεων ή αποφάσεων του ΟΔΔ εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη της

συνεδριάσεως του ΟΔΔ ύστερα από μια περίοδο έξι μηνών που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία αυτή η προβλεπόμενη στην παράγραφο 3 εύλογη προθεσμία θα έχει ορισθεί και θα εξακολουθεί να περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του ΟΔΔ έως ότου το σχετικό ζήτημα θα έχει επιλυθεί». Ομοίως, όταν το ΟΔΔ επιτρέπει την αναστολή παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων, το άρθρο 22, παράγραφος 8, του ΜΔΔ προβλέπει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 21, παράγραφος 6, του ΜΔΔ, «το ΟΔΔ θα συνεχίσει να επιβλέπει την εφαρμογή των εκδοθεισών συστάσεων ή αποφάσεων». Η διάταξη αυτή προβλέπει επίσης ότι «η αναστολή παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων θα είναι προσωρινή και θα διαρκέσει μόνο έως ότου εξαλειφθεί το μέτρο που θα έχει κριθεί ασύμβατο με προβλεπόμενη συμφωνία ή έως ότου το μέλος που θα πρέπει να εφαρμόσει τις συστάσεις ή αποφάσεις θα έχει βρει λύση με την ακύρωση ή μείωση πλεονεκτημάτων ή έως ότου θα εξευρεθεί μια αμοιβαίως ικανοποιητική λύση».

165 Εν προκειμένω, πρέπει να σημειωθεί ότι η διαφορά επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του ΟΔΔ της 25 Σεπτεμβρίου 1997 και η έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999, ύστερα από την έγκριση αναστολής παραχωρήσεων σε βάρος της Κοινότητας, ήταν εισέτι κατά την ημερομηνία ασκήσεως της υπό κρίση αγωγής εκκρεμής και έχει εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη του ΟΔΔ (βλ. ανωτέρω σκέψη 39).

166 Ως εκ τούτου, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί, άλλως στερείται αποτελέσματός του το άρθρο 21, παράγραφος 6, του ΜΔΔ, να ασκήσει έλεγχο της νομιμότητας των σχετικών κοινοτικών πράξεων, ειδικότερα στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως ασκουμένης βάσει του άρθρου 235 ΕΚ, και τούτο για όσο χρόνο δεν θα έχει επιλυθεί το ζήτημα της εφαρμογής των συστάσεων ή αποφάσεων του ΟΔΔ, συμπεριλαμβανομένης, όπως προβλέπει το άρθρο 22, παράγραφος 8, του ΜΔΔ, «της περιπτώσεως όπου θα έχει δοθεί αποζημίωση ή της περιπτώσεως όπου θα έχουν ανασταλεί παραχωρήσεις ή άλλες υποχρεώσεις, αλλά όπου δεν θα είχαν τεθεί σε εφαρμογή συστάσεις σχετικά με την ευθυγράμμιση ενός μέτρου με τις σχετικές συμφωνίες» (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-93/02 P, Biret International κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-10497, σκέψη 62, και την απόφαση C-94/02 P, Biret και Cie κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-10565, σκέψη 65).

- 167 Προκειμένου περί των χαρακτηριστικών του κανονισμού 2362/98, τα προσκομισθέντα από την ενάγουσα κατά τη συζήτηση αποδεικτικά στοιχεία καθώς και από τα έγγραφα και τις δηλώσεις της Επιτροπής καταφαίνεται ότι, κατά τη θέσπιση του καθεστώτος του 1999, στο πλαίσιο του οποίου εντάσσεται και ο κανονισμός 2362/98, η Επιτροπή θέλησε να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της που έχει αναλάβει βάσει των Συμφωνιών ΠΟΕ, κατόπιν της απόφασης του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997 (απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, T-254/97, Fruchthandelsgesellschaft Chemnitz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2743, σκέψη 26). Ωστόσο, από τα στοιχεία αυτά δεν καταφαίνεται ότι η Κοινότητα είχε την πρόθεση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που είχε αναλάβει στο πλαίσιο των Συμφωνιών ΠΟΕ, κατά την έννοια της νομολογίας Nakajima.
- 168 Πράγματι, οι περιστάσεις της εκδόσεως του κανονισμού 2362/98 δεν μπορούν να συγκριθούν προς αυτές της θεσπίσεως των βασικών κανονισμών αντιντάμπινγκ ως προς τους οποίους υπήρξε εφαρμογή της νομολογίας Nakajima. Ο κανονισμός 2362/98 δεν διασφαλίζει τη μεταφορά στο κοινοτικό δίκαιο των κανόνων εκ της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη διατήρηση της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων στη συμφωνία αυτή μερών. Έτσι, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι «ούτε όμως οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας ΠΟΕ της 22ας Μαΐου 1997, ούτε η έκθεση του μόνιμου δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου του ΠΟΕ της 9 Σεπτεμβρίου 1997, η οποία υιοθετήθηκε από το [ΟΔΔ] στις 25 Σεπτεμβρίου 1997, περιείχαν ειδικές υποχρεώσεις τις οποίες η Επιτροπή, με τον κανονισμό 2362/98, “είχε την πρόθεση να εκπληρώσει” υπό την έννοια της νομολογίας [Nakajima]» (προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, σκέψη 64).
- 169 Επιπλέον, οι αμφισβητούμενες από την ενάγουσα διατάξεις του κανονισμού 2362/98, που αφορούν τη διανομή των πιστοποιητικών εισαγωγής και την κατανομή των εθνικών δασμολογικών υποποσοστώσεων, δεν αποτελούν ένα σύνολο νέων και λεπτομερών κανόνων βάσει των Συμφωνιών ΠΟΕ, αλλά καθιερώνουν μέτρα διαχειρίσεως δασμολογικών ποσοστώσεων ληφθέντα στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της μπανάνας. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι «η κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό 404/93 και τροποποιήθηκε στη συνέχεια, δεν σκοπεί να διασφαλίσει την εκτέλεση εντός της κοινοτικής έννομης τάξης μιας ειδικής υποχρεώσεως αναληφθείσας στο πλαίσιο της ΓΣΔΕ» (προπαρατεθείσα διάταξη OGT Fruchthandelsgesellschaft, σκέψη 28).

- 170 Εν όψει των ανωτέρω, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Κοινότητα, θεσπίζοντας το καθεστώς του 1999 και, ειδικότερα τον κανονισμό 2362/98, δεν θέλησε να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση αναληφθείσα στο πλαίσιο των Συμφωνιών ΠΟΕ, κατά την έννοια της νομολογίας Nakajima. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί η ενάγουσα να προβάλλει παράβαση εκ μέρους της Κοινότητας των εκ των Συμφωνιών ΠΟΕ υποχρεώσεών της.
- 171 Εξ αυτού έπεται ότι, με τον πρώτο λόγο της, η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη παράνομης ενέργειας δυναμένης να συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας.

3. Επί του δευτέρου λόγου που αντλείται από παράβαση της δοθείσας από το Συμβούλιο στην Επιτροπή εντολής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού 1637/98

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 172 Κατά την ενάγουσα, η Επιτροπή υπερέβη τα όρια της εντολής που της είχε δώσει το Συμβούλιο προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή τον κανονισμό 1637/98. Θεσπίζοντας τον κανονισμό αυτό, το Συμβούλιο είχε αναμφισβητήτως την πρόθεση να εκπληρώσει τις εκ των Συμφωνιών ΠΟΕ υποχρεώσεις. Συναφώς, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το άρθρο 20 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, προβλέπει:

«Η Επιτροπή θεσπίζει τις διατάξεις εφαρμογής του παρόντος τίτλου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 27. Οι διατάξεις αυτές περιλαμβάνουν [...] ε) τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνήφθησαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο 228 [της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 300 ΕΚ)].»

- 173 Προκειμένου περί της διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής, η Επιτροπή, κατά την άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας που διαθέτει από το άρθρο 19 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, αγνόησε την πρόθεση του Συμβουλίου να διασφαλίσει τη συμβατότητα της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της μπανάνας με τις Συμφωνίες ΠΟΕ. Η Επιτροπή αρκέστηκε στο να βελτιώσει εξωτερικά το καθεστώς του 1993, διατηρώντας ταυτόχρονα, στις γενικές του γραμμές, το σύστημα διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής. Πάντως, αυτές οι ελάχιστες τροποποιήσεις κηρύχθηκαν, με την έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999, ασύμβατες με το δίκαιο του ΠΟΕ.
- 174 Προκειμένου περί της κατανομής των ποσοτώσεων ανά χώρα, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή αγνόησε επίσης την πρόθεση του Συμβουλίου και, ως εκ τούτου, υπερέβη τα όρια της εντολής της. Η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι, στο άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, το Συμβούλιο αναφέρθηκε εμμέσως στις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου XIII, παράγραφος 2, στοιχείο δ', της ΓΣΔΕ του 1994 που προβλέπει δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα μέλος του ΠΟΕ μπορεί να διαιρέσει μια δασμολογική ποσόστωση σε εθνικές υποποσοτώσεις, δηλαδή μέσω συμφωνίας με τα σχετικά κράτη ή, μονομερώς, βάσει μιας «αντιπροσωπευτικής περιόδου». Η ενάγουσα εμμένει επί του γεγονότος ότι δεν πρόκειται εδώ για δυνατότητα. Η Κοινότητα δεν υποχρεούται να θεσπίσει εθνικές υποποσοτώσεις και τούτο αντίθετα προς όσα η Επιτροπή ισχυρίστηκε στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2362/98, κατά την οποία, ελλείψει επιτεύξεως συμφωνίας με τα τέσσερα κράτη που είναι οι κύριοι προμηθευτές μπανανών, «η Επιτροπή οδηγείται έτσι να προβεί σε κατανομή των δασμολογικών ποσοτώσεων». Όσο για τον αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα της περιόδου αναφοράς, η ενάγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να αγνοεί ότι τα έτη 1994 έως 1996 δεν προσφέρονταν για ένα τέτοιο σκοπό δεδομένου ότι αυτά είχαν κριθεί, με την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης Σεπτεμβρίου 1997, ως μη αντιπροσωπευτικά.
- 175 Εξάλλου, η ενάγουσα φρονεί ότι η Επιτροπή παρέλειψε να πληροφορήσει το Συμβούλιο σχετικά με τις προθέσεις της, πράγμα για το οποίο πολλές εθνικές αντιπροσωπευτικές διαμαρτυρήθηκαν κατά τις προπαρασκευαστικές του κανονισμού 2362/98 εργασίες. Η ενάγουσα εκτιμά ότι η συμμετοχή της επιτροπής διαχειρίσεως μπανάνας στη διαδικασία εκδόσεως του κανονισμού 2362/98 δεν μπορεί να ισοδυναμεί με συμφωνία του Συμβουλίου.

- 176 Εξάλλου, η ενάγουσα φρονεί ότι η εντολή του Συμβουλίου, που όπως αυτή ισχυρίζεται παραβιάστηκε, αποτελεί κανόνα δικαίου σκοπούντα στην προστασία των ιδιωτών, του οποίου η παράβαση μπορεί να συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας. Αναγνωρίζει ότι ο κανόνας κατά τον οποίο η Επιτροπή υποχρεούται να σέβεται τα όρια της εντολής της κατά την άσκηση των εκχωρηθεισών σε αυτήν εξουσιών σκοπεύει στην προστασία της θεσμικής ισορροπίας μεταξύ Επιτροπής και Συμβουλίου (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 1992, C-282/90, *Vreugdenhil* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-1937). Ωστόσο, η ενάγουσα διευκρινίζει ότι δεν επικαλείται αυτόν τον κανόνα *in abstracto* αλλά υπό το φως του κειμένου της εντολής του Συμβουλίου όπως μνημονεύεται στον κανονισμό 1637/98. Πάντως, από το κείμενο αυτό προκύπτει ότι στόχος του Συμβουλίου ήταν η δημιουργία ενός συμβατού με τους κανόνες του ΠΟΕ καθεστώτος. Επομένως, η εντολή αυτή σκοπούσε ευθέως στη βελτίωση της καταστάσεως της ενάγουσας δηλαδή στην προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών.
- 177 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι δεν υπερέβη τα όρια της εκτελεστικής εξουσίας της όταν εξέδωσε τον κανονισμό 2362/98. Ισχυρίζεται ότι ενήργησε σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού 404/93, αφού είχε δεόντως ειδοποιήσει το Συμβούλιο των Υπουργών Γεωργίας του Ιουνίου 1998.
- 178 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 404/93 προβλέπει ότι η δασμολογική ποσόστωση κατανέμεται μεταξύ των προμηθευτριών χωρών. Το άρθρο αυτό ρητώς προβλέπει ότι «η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να κατανείμει τις δασμολογικές ποσοστώσεις» μονομερώς όταν καμιά συμφωνία δεν είναι δυνατή με τις τρίτες χώρες. Συναφώς, η Επιτροπή επικαλείται την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1637/98, όπου διευκρινίζεται ότι πρέπει, για τον σκοπό αυτό, «να χρησιμοποιηθεί ένα ενιαίο κριτήριο για τον καθορισμό των παραγωγικών κρατών που έχουν ουσιαστικά συμφέροντα [...] προκειμένου να πραγματοποιηθεί η κατανομή των δασμολογικών ποσοστώσεων». Τον ισχυρισμό της ενάγουσας διαψεύδει το γεγονός ότι το Συμβούλιο επέτρεψε στην Επιτροπή να διαπραγματεύεται με τις προμηθεύτριες χώρες και να εκδίδει, για τον σκοπό αυτό, οδηγίες.
- 179 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο λόγος αυτός στερείται, εν πάση περιπτώσει, οποιασδήποτε σημασίας, δεδομένου ότι η ενάγουσα έχει παραδεχθεί, στο σημείο 156 του υπομνήματος απαντήσεώς της, ότι η Επιτροπή μπορούσε να εισαγάγει ένα κλειδί κατανομής ανά χώρα.

- 180 Τέλος, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εντολή του Συμβουλίου και η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του τελευταίου και της Επιτροπής δεν αποτελεί κανόνα «για την προστασία των ιδιωτών» όπως το Δικαστήριο έχει κρίνει με την προπαρατεθείσα απόφασή του *Vreugdenhil* κατά Επιτροπής, σκέψεις 20 και 21. Επομένως, ουδώς τίθεται, στο πλαίσιο του παρόντος λόγου, ζήτημα ευθύνης της Κοινότητας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 181 Προκειμένου περί του ζητήματος σχετικά με το αν η Επιτροπή, εκδίδοντας τον κανονισμό 2362/98, υπερέβη τα όρια της εκχωρηθείσας σε αυτήν από το Συμβούλιο αρμοδιότητας, πρέπει να υπομνησθεί ότι το σύστημα της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων οργάνων της Κοινότητας αποσκοπεί στη διασφάλιση της τηρήσεως της προβλεπόμενης από τη Συνθήκη θεσμικής ισορροπίας και όχι στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες. Κατά συνέπεια, η μη τήρηση της θεσμικής ισορροπίας δεν αρκεί, από μόνη της, για να τεθεί θέμα ευθύνης της Κοινότητας έναντι των οικείων επιχειρηματιών (προπαρατεθείσα απόφαση *Vreugdenhil* κατά Επιτροπής, σκέψεις 20 και 21).
- 182 Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με όσα ελέχθησαν προηγουμένως σχετικά με το πρώτο λόγο, πρέπει να απορριφθούν οι αιτιάσεις με τις οποίες η ενάγουσα επιδιώκει να προβάλει ευθέως ασυμβατότητες με τις Συμφωνίες ΠΟΕ διαπιστωθείσες αναφορικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού 2362/98. Πράγματι, δεδομένου ότι δεν τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής η νομολογία *Nakajima*, η ενάγουσα δεν μπορεί να επικαλείται την ασυμβατότητα με τις Συμφωνίες ΠΟΕ των κανόνων περί διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής και κατανομής των εθνικών ποσοστώσεων.
- 183 Εξάλλου, προκειμένου περί του ζητήματος εάν παρέβη η Επιτροπή το γράμμα της εντολής που της είχε δώσει το Συμβούλιο, αφενός, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 4, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, όσον αφορά την κατανομή των εθνικών δασμολογικών ποσοστώσεων και,

αφετέρου, δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 1, και του άρθρου 20 του εν λόγω κανονισμού, για τη θέσπιση των λεπτομερειών των σχετικών με τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοτώσεων και, ειδικότερα, τη διανομή των πιστοποιητικών εισαγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 211 ΕΚ, τέταρτη περίπτωση, η Επιτροπή, για τη διασφάλιση της λειτουργίας και αναπτύξεως της κοινής αγοράς, ασκεί τις αρμοδιότητες που της αναθέτει το Συμβούλιο για την εφαρμογή των κανόνων που θεσπίζει. Κατά πάγια νομολογία, όπως προκύπτει από την οικονομία της Συνθήκης, στην οποία το άρθρο αυτό πρέπει να τοποθετηθεί, καθώς και από τις απαιτήσεις της πρακτικής, η έννοια της εφαρμογής πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως. Δεδομένου ότι η Επιτροπή είναι η μόνη που οφείλει να παρακολουθεί κατά τρόπο σταθερό και προσεκτικό την εξέλιξη των γεωργικών αγορών και να ενεργεί με την ταχύτητα που επιβάλλει η κατάσταση, το Συμβούλιο μπορεί να ωθηθεί, όσον αφορά τον τομέα αυτό, στο να της παράσχει ευρείες εξουσίες. Κατά συνέπεια, τα όρια αυτών των εξουσιών πρέπει να εκτιμώνται, ιδίως, με βάση τους ουσιώδεις γενικούς στόχους της οργάνωσης της αγοράς (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-478/93, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3081, σκέψη 30, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-239/01, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-10333, σκέψη 54).

184 Έτσι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, όσον αφορά τον τομέα της γεωργίας, η Επιτροπή έχει την εξουσία να θεσπίζει όλα τα εκτελεστικά μέτρα που είναι αναγκαία ή χρήσιμα για την εφαρμογή της βασικής νομοθεσίας, εφόσον βέβαια τα μέτρα αυτά δεν είναι αντίθετα προς την εν λόγω νομοθεσία ή προς τις σχετικές εκτελεστικές πράξεις του Συμβουλίου (προπαρατεθείσα απόφαση Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, σκέψη 31, καθώς και η προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, σκέψη 55).

185 Εν προκειμένω, πρέπει να επισημανθεί ότι το Συμβούλιο έχει επιβάλει στην Επιτροπή να θεσπίσει μέτρα διαχείρισεως των δασμολογικών ποσοτώσεων σύμφωνα με τη μέθοδο που στηρίζεται στον συνυπολογισμό των παραδοσιακών ροών συναλλαγών (άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98). Ταυτόχρονα, το Συμβούλιο επέβαλε στην Επιτροπή να «λάβει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνήφθηκαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο [300 ΕΚ]». Η ενάγουσα δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή υπερέβη προδήλως τα όρια της εκχωρηθείσας σε αυτήν από το Συμβούλιο εξουσίας εκτιμήσεως όταν επεδίωξε να συμβιβάσει αυτούς τους στόχους θεσπίζοντας μέτρα διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής και κατανομής των εθνικών ποσοτώσεων.

- 186 Όσον αφορά την κανονικότητα της διαδικασίας εκδόσεως του κανονισμού 2362/98, η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη ουσιωδών παρατυπιών. Αντιθέτως, από τα έγγραφα της Επιτροπής, ειδικότερα από το συνοπτικό πρακτικό της 96ης συνεδρίασεως της επιτροπής διαχείρισεως μπανάνας της 16ης Οκτωβρίου 1998 προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκε διαβούλευση, για την έκδοση του κανονισμού 404/93, με την αναφερόμενη στο άρθρο 27 του κανονισμού 2362/98 επιτροπή.
- 187 Εξ αυτού έπεται ότι, με τον δεύτερο λόγο της, η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη παράνομης ενέργειας δυνάμενης να συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας.

4. Επί του τρίτου λόγου που αντλείται από την παραβίαση γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου

- 188 Ο παρών λόγος υποδιαιρείται σε τρία σκέλη, στηριζόμενα, αντιστοίχως, σε παραβίαση των αρχών της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της ελευθερίας ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας και της αναλογικότητας.

Επί του πρώτου σκέλους σχετικά με την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων

Επί του παραδεκτού

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 189 Η Επιτροπή φρονεί ότι αυτό το πρώτο σκέλος, όπως εκτίθεται στο δικόγραφο της αγωγής, δεν είναι σύμφωνο προς τις επιταγές του άρθρου 44, παράγραφος 1,

στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Πράγματι, η ενάγουσα δεν διευκρινίζει σε τί συνίσταται η προβαλλόμενη διάκριση αλλά περιορίζεται στο να παραπέμπει στην περιγραφή της του καθεστώτος του 1993. Ως εκ τούτου, αυτό το μέρος της επιχειρηματολογίας της ενάγουσας είναι απαράδεκτο.

- 190 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι το παρόν σκέλος είναι παραδεκτό επειδή το δικόγραφο είναι, επί του σημείου αυτού, σύμφωνο προς το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας. Εκτιμά ότι έχει σαφώς εκθέσει, στα σημεία 25 έως 28 του δικογράφου της, τις διαφορές ως προς τη μεταχείριση μεταξύ επιχειρηματιών, βάσει του καθεστώτος του 1993 και, στα σημεία 66 έως 99 του τελευταίου, την επιδείνωση αυτής της δυσμενούς διακρίσεως υπό το καθεστώς του 1999.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 191 Σύμφωνα με τις προμνημονευθείσες αρχές, το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας απαιτεί, προκειμένου μια προσφυγή να είναι παραδεκτή, τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία επί των οποίων αυτή ερείδεται να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς αλλά κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το κείμενο του ίδιου του δικογράφου.
- 192 Εν προκειμένω, η ενάγουσα έχει αναφέρει (σημείο 95 του δικογράφου) ότι η παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων «συνάγεται σαφώς από το γεγονός ότι το σχετικό με τις μπανάνες καθεστώς θεσπίστηκε προκειμένου να εισαχθεί διάκριση σε βάρος της ενάγουσας και να μειωθεί ουσιαστικά το μέγεθος των εμπορικών δραστηριοτήτων της εντός της Κοινότητας». Εξάλλου, η ενάγουσα ρητώς αναφέρθηκε στα σημεία 25 έως 28 του δικογράφου της, τα οποία περιλαμβάνουν όχι μόνο περιγραφή του καθεστώτος του 1993 αλλά και κριτική συνιστάμενη στο ισχυρισμό ότι αντικείμενο του καθεστώτος αυτού ήταν, κατ' ουσίαν, η αποδυνάμωση της οικονομικής θέσεως των μεγάλων πολυεθνικών εταιριών που ασκούν δραστηριότητες στην αγορά της μπανάνας γενικώς, και της ενάγουσας, ειδικότερα. Εξάλλου, η ενάγουσα έχει σαφώς εκθέσει (βλ., συγκεκριμένα, τα σημεία 66 έως 98 του δικογράφου) ότι το καθεστώς του 1999 και,

ειδικότερα, ο κανονισμός 2362/98 όχι μόνο δεν βελτιώνουν το καθεστώς του 1993, ώστε να εξαλειφθούν οι ασυμβατότητες με το δίκαιο του ΠΟΕ, που έχουν επισημανθεί από το ΟΔΔ στην απόφασή του της 25 Σεπτεμβρίου 1997, αλλά και διαιωνίζουν τις επηρεάζουσες το προγενέστερο καθεστώς ατέλειες. Κατά συνέπεια, το κείμενο του δικογράφου είναι αρκούντως σαφές και συγκεκριμένο ώστε να επιτρέπει στην Επιτροπή να προετοιμάσει την άμυνά της και στο Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί αυτού του πρώτου σκέλους.

- 193 Κατά συνέπεια, τα χωρία του δικογράφου που αφορούν αυτό το πρώτο σκέλος είναι σύμφωνα προς τις επιταγές του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, πράγμα που σημαίνει ότι τα επιχειρήματα της Επιτροπής πρέπει να απορριφθούν.
- 194 Εξ αυτού έπεται ότι αυτό το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου είναι παραδεικτό.

Επί της ουσίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 195 Η ενάγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι, αφού κατεφάνη ότι οι δασμολογικές ποσοστώσεις αρκούσαν για την προώθηση των κοινοτικών και προελεύσεως ΑΚΕ μπανανών, στην Επιτροπή ανέπιπτε το καθήκον να μεταρρυθμίσει το καθεστώς του 1993 προκειμένου περί της διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής, καθήκον που έχει περιγραφεί ως «βαρύ» και «επαχθές» από τον γενικό εισαγγελέα Gulmann στις προτάσεις του στην απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες) (Συλλογή 1994, σ. I-4980). Όμως, θεσπίζοντας τον κανονισμό 2362/98, η Επιτροπή έκανε επιλογή υπέρ ενός καθεστώτος βάσει του οποίου αυξήθηκαν και τα οικονομικά πλεονεκτήματα που είχαν παρασχεθεί στους επιχειρηματίες της παλιάς κατηγορίας Β και τα μειονεκτήματα που είχαν επιβληθεί στους παλαιούς πρωταρχικούς εισαγωγείς που υπάγονταν, όπως η ενάγουσα, στην παλαιά κατηγορία Α (βλ. ανωτέρω συνοπτική περιγραφή των ισχυρισμών).

- 196 Η ενάγουσα θεωρεί ότι η παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων συνάγεται κατά τρόπο άμεσο από τον επιδιωκόμενο από την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας στόχο. Πράγματι, με το καθεστώς του 1999 απλώς παρατάθηκε το καθεστώς του 1993, του οποίου ομολογημένος στόχος ήταν η ουσιαστική μείωση των δραστηριοτήτων της ενάγουσας στην Κοινότητα προς όφελος των κοινοτικών επιχειρηματιών.
- 197 Στην απόφασή του Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), το Δικαστήριο έκρινε ότι το καθεστώς του 1993 μπορούσε, δυνητικώς, να συνιστά παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Ωστόσο, απέκλεισε ένα τέτοιο ενδεχόμενο αφού διαπίστωσε ότι με το καθεστώς του 1993 είχε επιτευχθεί μια αποδεκτή ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των διαφόρων κατηγοριών των οικείων επιχειρηματιών. Στη σκέψη 74, το Δικαστήριο εκτίμησε ότι η διαφορετική μεταχείριση μεταξύ επιχειρηματιών ήταν «σύμφυτη προς τον σκοπό της ενοποίησης των μέχρι τότε κλειστών αγορών». Τη συλλογιστική του αυτή επιβεβαίωσε το Δικαστήριο στις σκέψεις 63 έως 65 της αποφάσεως της 10ης Μαρτίου 1998, C-122/95, Γερμανία κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. I-973).
- 198 Εν προκειμένω, η κατάσταση είναι διαφορετική. Το καθεστώς του 1999 θεσπίστηκε πέντε έτη ύστερα από την ενοποίηση των αγορών η οποία πραγματοποιήθηκε με τη δημιουργία, το 1993, της οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της μπανάνας. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, οι επιχειρηματίες της Κοινότητας και των χωρών ΑΚΕ είχαν την ευκαιρία να επωφεληθούν από τα ανταγωνιστικού χαρακτήρα πλεονεκτήματα που τους είχαν παρασχεθεί. Ως εκ τούτου, κατά το χρονικό σημείο της θεσπίσεως του καθεστώτος του 1999 είχε παύσει να υφίσταται η θεμελιώδης δικαιολόγηση στην οποία είχε στηριχθεί το Δικαστήριο στην απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες) προκειμένου να αποκλεισθεί η ύπαρξη δυσμενούς διακρίσεως.
- 199 Η ενάγουσα φρονεί ότι η απλή μεταφορά της πραγματοποιηθείσας, στο πλαίσιο της αποφάσεως Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), αναλύσεως στις προκείμενες περιστάσεις θα κατέληγε στο να θεωρηθεί ότι υπό το καθεστώς του 1999 εξακολουθούσε να υφίσταται η μεταξύ επιχειρηματιών διαφορά ως προς την κατάσταση που είχε διαπιστωθεί από το Δικαστήριο με την απόφασή του Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες) υπό το καθεστώς του 1993. Τούτο προϋποθέτει ακόμη ότι το καθεστώς του 1999 αποτελεί, de facto, τη συνέχιση του καθεστώτος του 1993. Πάντως, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι το καθεστώς του 1999 είναι εντελώς διαφορετικό από το καθεστώς του 1993. Εάν συμβαίνει κάτι τέτοιο, δεν είναι δυνατό η λύση της αποφάσεως Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες) να ισχύει στο καθεστώς του 1999.

- 200 Εν πάση περιπτώσει, η ενάγουσα υποστηρίζει ότι είναι πρόδηλο ότι οι επιχειρηματίες δεν βρίσκονταν στην ίδια κατάσταση πριν από το καθεστώς του 1993 και υπό το καθεστώς του 1999. Ύστερα από την απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), η αγορά είχε σημαντικότερα αλλάξει. Πριν το 1993, οι επιχειρηματίες, που επρόκειτο στη συνέχεια να σχηματίσουν την κατηγορία Β, δεν μπορούσαν, σε ορισμένες χώρες, να εισάγουν, χωρίς περιορισμούς, μπανάνες Λατινικής Αμερικής. Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, στην απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), το Δικαστήριο εκτίμησε ότι, λόγω αυτής της δυσμενούς καταστάσεως, μπορούσε να τους επιφυλαχθεί διαφορετική μεταχείριση. Έτσι, τα πλεονεκτήματα που τους παρασχέθηκαν είχαν ένα έντονο αποτέλεσμα στην αγορά. Υπό το καθεστώς του 1993, πολλοί επιχειρηματίες κατηγορίας Α αγόρασαν από επιχειρηματίες της κατηγορίας Β, προκειμένου να λάβουν τα πιστοποιητικά τους εισαγωγής. Αντιστρόφως, ορισμένοι επιχειρηματίες κατηγορίας Β θα επεδίωκαν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στον τομέα της λατινοαμερικανικής μπανάνας αγοράζοντας από επιχειρηματίες της κατηγορίας Α.
- 201 Εξάλλου, η ενάγουσα αντικρούει τη θέση κατά την οποία η παγίωση του καθεστώτος του 1993 δεν θα μπορούσε να συνεπάγεται δυσμενείς διακρίσεις για τον λόγο ότι ορισμένοι αρχικοί επιχειρηματίες, υπαγόμενοι στην κατηγορία Α, πήραν τον έλεγχο επιχειρηματιών κατηγορίας Β και απέκτησαν, κατά τον τρόπο αυτό, πιστοποιητικά εισαγωγής. Πράγματι, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι το επιχείρημα αυτό έχει ήδη απορριφθεί, στο πλαίσιο του ΠΟΕ, με την απόφαση των διαιτητών της 9ης Απριλίου 1999 (σημείο 5.69). Αυτή η αντίδραση των αρχικών εισαγωγέων αποτελεί την κανονική και άμεση συνέπεια των εισαγόντων διακρίσεις μέτρων που τους είχαν επιβληθεί.
- 202 Τέλος, η ενάγουσα φρονεί ότι οι αιτίες που ώθησαν το Πρωτοδικείο να απορρίψει τον εναντίον του κανονισμού 2362/98 λόγο, που στηριζόταν σε δυσμενή διάκριση, στην προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, είναι, εν προκειμένω, είναι ανεφάρμοστοι. Ο σχετικός στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση αυτή λόγος αφορούσε προβαλλόμενη δυσμενή διάκριση μεταξύ μικρών και πολυεθνικών επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό είναι άσχετο με την υπό κρίση περίπτωση, η ενάγουσα θεωρεί ότι η προπαρατεθείσα απόφαση Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής ουδεμία ασκεί εν προκειμένω επιρροή.

- 203 Η Επιτροπή απορρίπτει τους ισχυρισμούς αυτούς. Είναι ήδη σαφές, σύμφωνα με τη νομολογία, ότι οι περιορισμοί στην ευχέρεια εισαγωγής μπανανών τρίτων χωρών είναι σύμφυτοι στην κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας και έχουν απορριφθεί οι ισχυρισμοί που στηρίζονται στον εισάγοντα δυσμενείς διακρίσεις χαρακτήρα των καθεστώτων του 1993 και του 1999 [οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψη 82, και *Bocchi Food Trade International* κατά Επιτροπής, σκέψη 81].
- 204 Η Επιτροπή αντικρούει τη διάκριση που προσπαθεί να εισαγάγει η ενάγουσα μεταξύ της καταστάσεως που επικρατούσε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες) και αυτής που αφορά την υπό κρίση υπόθεση. Αμφισβητεί επίσης την καταλληλότητα εν προκειμένω των προπαρατεθεισών προτάσεων του γενικού εισαγγελέα *Gulmann* στην απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες).
- 205 Προκειμένου περί του ζητήματος κατά πόσον μπορούν να ασκήσουν επιρροή οι αποφάσεις του ΠΟΕ επί του εισάγοντος δυσμενείς διακρίσεις χαρακτήρα του καθεστώτος του 1999, η Επιτροπή διατείνεται ότι η ίδια η έννοια της «διακρίσεως» κατά το δίκαιο του ΠΟΕ δεν είναι όμοια προς αυτήν που χρησιμοποιείται στο κοινοτικό δίκαιο. Μια διαφορά ως προς τη μεταχείριση που θα ήταν απλώς αυτόματη συνέπεια των διαφορετικών μεταχειρίσεων που επιφυλάσσονται στις εισαγωγές από τρίτες χώρες δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως εισάγουσα δυσμενείς διακρίσεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Οκτωβρίου 1982, 52/81, *Faust* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 3745, σκέψη 25).

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 206 Η επιχειρηματολογία κατά την οποία το καθεστώς του 1999 σκοπούσε στο να ευνοηθούν οι κοινοτικοί επιχειρηματίες που ήσαν ειδικευμένοι στο εμπόριο μπανανών κοινοτικής καταγωγής ή χωρών ΑΚΕ σε βάρος της ενάγουσας δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

207 Προκειμένου περί της προβαλλομένης διακρίσεως μεταξύ, αφενός, των επιχειρηματιών που είναι ειδικευμένοι στο εμπόριο μπανανών λατινοαμερικανικής καταγωγής και, αφετέρου, αυτών που είναι ειδικευμένοι στο εμπόριο μπανανών κοινοτικής καταγωγής ή καταγωγής χωρών ΑΚΕ, πρέπει να υπομνησθεί ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι η κατάσταση αυτών των κατηγοριών επιχειρηματιών θα μπορούσε να επηρεασθεί κατά τρόπο διαφορετικό από τον κανονισμό 2362/98, τούτο δεν συνιστά δυσμενή διάκριση, στο μέτρο που προκύπτει ότι μια τέτοια μεταχείριση είναι συμφυής προς τον στόχο της ενοποιήσεως των αγορών εντός της Κοινότητας [βλ., κατά την έννοια αυτή, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψη 74, και Bocchi Food Trade International κατά Επιτροπής, σκέψη 75].

208 Πράγματι, πριν από τη δημιουργία της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της μπανάνας, η κατάσταση μεταξύ αυτών των δύο κατηγοριών επιχειρηματιών δεν ήταν παρόμοια. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, «ο τομέας της μπανάνας στο επίπεδο της Κοινότητας χαρακτηριζόταν από τη συνύπαρξη ανοιχτών εθνικών αγορών, υποκειμένων, εξάλλου, σε αποκλίνοντες μεταξύ τους κανόνες, και προστατευόμενων εθνικών αγορών». Έτσι σύμφωνα με το Δικαστήριο:

«Στις ανοιχτές εθνικές αγορές οι επιχειρηματίες μπορούσαν να προμηθεύονται μπανάνες τρίτων χωρών χωρίς να υπόκεινται σε ποσοτικούς περιορισμούς. Οι εισαγωγείς της γερμανικής αγοράς ετύγχαναν μάλιστα δασμολογικής απαλλαγής στο πλαίσιο ποσοστώσεως τακτικώς προσαρμοζομένης βάσει του πρωτοκόλλου για τις μπανάνες. Αντιθέτως, στις προστατευόμενες εθνικές αγορές, οι επιχειρηματίες οι οποίοι εμπορεύονταν μπανάνες κοινοτικές και παραδοσιακές ΑΚΕ είχαν εξασφαλισμένη τη δυνατότητα διαθέσεως των προϊόντων τους, χωρίς να εκτίθενται στον ανταγωνισμό διανομών ανταγωνιστικότερων μπανανών τρίτων χωρών [...]. [Η] τιμή πώλησεως των μπανανών καταγωγής Κοινότητας και ΑΚΕ υπερέβαινε όντως αισθητά εκείνη των μπανανών τρίτων χωρών» [απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψεις 70 έως 72].

209 Μολονότι αυτές οι κατηγορίες επιχειρηματιών έχουν επηρεαστεί κατά τρόπο διαφορετικό από το καθεστώς του 1993, το Δικαστήριο έκρινε ότι «η διαφορετική αυτή μεταχείριση εμφανίζεται ωστόσο ως σύμφυτη προς τον σκοπό της ενοποιήσεως των μέχρι τότε κλειστών αγορών, λαμβανομένης υπόψη της

διαφορετικής καταστάσεως στην οποία βρίσκονταν οι διάφορες κατηγορίες επιχειρηματιών προ της εγκαθιδρύσεως της κοινής οργανώσεως αγοράς». Το Δικαστήριο αποφάνθηκε επίσης ότι «πράγματι, ο κανονισμός [404/93] αποβλέπει να εξασφαλίσει τη διάθεση της κοινοτικής παραγωγής και της παραδοσιακής παραγωγής ΑΚΕ, πράγμα που προϋποθέτει την αποκατάσταση κάποιας ισορροπίας μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών επιχειρηματιών» [απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψη 74].

- 210 Η ενάγουσα ισχυρίζεται κατ' ουσίαν ότι οι περιστάσεις που οδήγησαν το Δικαστήριο σ' ένα τέτοιο συμπέρασμα δεν υφίσταντο πλέον προκειμένου περί της θεσπίσεως του καθεστώτος του 1999, εφόσον είχε πλέον σε σημαντικό βαθμό επιτευχθεί ο στόχος της ενοποιήσεως των ανοιχτών και των προστατευομένων αγορών. Συναφώς, η ενάγουσα επικαλείται δήλωση της Επιτροπής κατά την οποία «οι θεμελιώδεις στόχοι της [κοινής οργανώσεως αγοράς] επιτεύχθηκαν κατά το μεγαλύτερο μέρος και, ειδικότερα, η συγχώνευση πολλών εθνικών αγορών σε μία μοναδική αγορά, η ποσοτική ισορροπία του εφοδιασμού της αγοράς, το δίκαιο επίπεδο τιμών για τους καταναλωτές και για τους παραγωγούς της Κοινότητας και των χωρών ΑΚΕ» [ειδική έκθεση αριθ. 7/2002 του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας, συνοδευόμενη από απαντήσεις της Επιτροπής, στη σελίδα 27 (ΕΕ 2002, C 294, σ. 1), στο εξής: έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου)]. Η ενάγουσα προβάλλει επίσης έκθεση πραγματογνωμοσύνης του γραφείου Arthur D. Little της 22ας Ιουνίου 1995, παραγγελλείσα από την Επιτροπή (στο εξής: έκθεση Arthur D. Little).
- 211 Είναι βεβαίως αληθές ότι, κατόπιν της δημιουργίας της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας και κατά τα πέντε έτη κατά τη διάρκεια των οποίων ίσχυσε το καθεστώς του 1993, η κοινοτική αγορά της μπανάνας υπέστη σημαντικές μεταμορφώσεις, πράγμα που βεβαιώνουν τόσο οι δηλώσεις της Επιτροπής, που περιλαμβάνονται στην έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όσο και η έκθεση Arthur D. Little. Στην τελευταία (σ. 46 και 47) επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, ότι «η θέσπιση της κοινής οργάνωσης αγοράς κατέστησε σαφώς δυνατό το άνοιγμα των εθνικών αγορών και είχε ως συνέπεια έκρηξη του ενδοκοινοτικού εμπορίου» και, επιπλέον, «επέτρεψε διείσδυση των λατινοαμερικανικών μπανανών σε χώρες παραδοσιακά προστατευόμενες μέσω της καταργήσεως των περιορισμών στην εισαγωγή και μέσω της δοθείσας δυνατότητας στους επιχειρηματίες κατηγορίας Β να εισάγουν μπανάνες δολαρίου». Όσο για τον στόχο της κοινής οργανώσεως αγοράς σχετικά με τη διάθεση μπανανών καταγωγής Κοινότητας και χωρών ΑΚΕ, στην ίδια έκθεση σημειώνεται ότι η παραγωγή τους «σηματοδοτεί την αρχή διεισδύσεως στην

Ευρώπη του Βορρά», και ότι αυτό το φαινόμενο «αυξημένης όσμωσης σε κάθε χώρα των εισαγωγών ανά καταγωγή αποκαλύπτει μια άλλη πτυχή της αναδείξεως μιας πραγματικά ενιαίας αγοράς».

212 Όμως, αυτή η εξέλιξη του τομέα της μπανάνας που προέκυψε από την κοινή οργάνωση αγοράς που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 404/93 δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τις νομοθετικές επιλογές που έγιναν κατά τη θέσπιση του καθεστώτος του 1999 και, ιδίως, τη διαφοροποιημένη μεταχείριση που επιφυλάχθηκε σε κάθε κατηγορία επιχειρηματιών. Μολονότι οι λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία της κοινής οργάνωσης της αγοράς που προέκυψαν από τα καθεστάτα του 1993 και του 1999 διαφέρουν, εξακολουθούν να υφίστανται οι στόχοι ενοποιήσεως των εθνικών αγορών και διαθέσεως στο εμπόριο των μπανανών καταγωγής κοινοτικής και χωρών ΑΚΕ. Πράγματι, οι διατάξεις του κανονισμού 1637/98 δεν τροποποίησαν αυτούς τους στόχους, αλλά περιορίστηκαν, προκειμένου περί του καθεστώτος συναλλαγών με τις τρίτες χώρες (τίτλος IV του κανονισμού 404/93), στη μεταρρύθμιση των σχετικών με τη λειτουργία λεπτομερειών. Κατά συνέπεια, υπό το κράτος του καθεστώτος του 1999, η διαφοροποιημένη μεταχείριση μεταξύ επιχειρηματιών ειδικευμένων στο εμπόριο λατινοαμερικανικών μπανανών και επιχειρηματιών ειδικευμένων στο εμπόριο κοινοτικών και χωρών ΑΚΕ μπανανών εξακολουθεί να είναι συμφύης στους στόχους της κοινής οργάνωσης αγοράς της μπανάνας. Υπό τέτοιες περιστάσεις, η επιφυλασσομένη στις διάφορες κατηγορίες επιχειρηματιών διαφοροποιημένη μεταχείριση δεν συνιστά παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, δυνάμενη να συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας.

213 Όσο για τα επιχειρήματα της ενάγουσας που στηρίζονται σε διακρίσεις επισημανθείσες στην έκθεση των διαιτητών της 9ης Απριλίου 1999 αναφορικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού 2362/98, από τις επί του πρώτου λόγου εκτιμήσεις προκύπτει ότι η ενάγουσα δεν μπορεί να προβάλλει παράβαση των κανόνων των Συμφωνιών ΠΟΕ, δεδομένου ότι δεν συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις εφαρμογής της νομολογίας Nakajima. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή ορθώς διατείνεται ότι οι επισημανθείσες από τους διαιτητές διακρίσεις αφορούν, αφενός, τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται στους διανομείς μπανανών που είναι εγκατεστημένοι εκτός της Κοινότητας σε σχέση με τους εγκατεστημένους στην Κοινότητα ανταγωνιστές τους και, αφετέρου, την κατανομή των εθνικών δασμολογικών υποποσοστώσεων μεταξύ ορισμένων κρατών της Λατινικής Αμερικής. Κατά συνέπεια, δεν πρόκειται για καταστάσεις που είναι δυνατό να εμπόλτουν στην κοινοτική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως (βλ., κατά την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση Faust κατά Επιτροπής, σκέψη 25).

- 214 Κατά συνέπεια, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή, εν όψει του ευρέος περιθωρίου εκτιμήσεως που διέθετε, δεν υπέπεσε σε παραβίαση της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων δυνάμενη να συνεπάγεται την ευθύνη της Κοινότητας.
- 215 Ως εκ τούτου, αυτό το πρώτο σκέλος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους που αφορά την ελευθερία ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 216 Η ενάγουσα θεωρεί ότι η παραβίαση της αρχής της ελευθερίας ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας συνάγεται κατά τρόπο άμεσο από τον επιδιωκόμενο από την κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας στόχο. Με την απόφασή του Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα, στη σκέψη 87, ότι το καθεστώς του 1993 δεν έθιγε την αρχή αυτή. Παρόλα αυτά, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η κατάσταση που επικρατούσε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε αυτή η απόφαση του Δικαστηρίου διαφέρει από αυτήν της περιόδου εφαρμογής που υφίστατο υπό το καθεστώς του 1999.
- 217 Εξάλλου, η ενάγουσα εμμένει επί του γεγονότος ότι το Δικαστήριο, με την απόφασή του Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), στηρίχθηκε επίσης στην ισορροπία των υφισταμένων συμφερόντων προκειμένου να αποφανθεί επί του λόγου που στηριζόταν σε παραβίαση της αρχής της ελευθερίας ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας. Πράγματι, το Δικαστήριο εξέτασε το ζήτημα «μήπως οι περιορισμοί που εισήχθησαν με το [καθεστώς του 1993] αντιστοιχ[ούσαν] σε σκοπούς γενικού κοινοτικού συμφέροντος και δεν έθιγ[αν] την ουσία του δικαιώματος αυτού».

218 Η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι στόχοι του καθεστώτος του 1999 είναι, αφενός, η προώθηση των κοινοτικών και χωρών ΑΚΕ μπανανών και, αφετέρου, η συμβατότητα της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας με τους κανόνες του ΠΟΕ. Όμως, στο πλαίσιο του καθεστώτος του 1999, τόσο ο μηχανισμός διανομής των πιστοποιητικών εισαγωγής όσο και η ανά χώρα κατανομή ουδεμία έχουν σχέση με τους στόχους αυτούς. Παρόλα αυτά, τα δύο ανωτέρω στοιχεία περιορίζουν την ελευθερία της ενάγουσας να επιδιώκει την οικονομική της δραστηριότητα κατά τρόπο περισσότερο έντονο απ' ό,τι συνέβαινε με το προηγούμενο καθεστώς. Εξ αυτού έπεται, υπό το φως των εκτιμήσεων του Δικαστηρίου στις σκέψεις 82 έως 86 της αποφάσεως Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), ότι ο κανονισμός 2362/98 ανατρέπει την ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος της Κοινότητας και του ατομικού συμφέροντος της ενάγουσας.

219 Η Επιτροπή απορρίπτει τους ισχυρισμούς αυτούς. Η ενάγουσα επιδεικνύει περιφρόνηση στον επιδιωκόμενο από το καθεστώς του 1999 στόχο της ενοποιήσεως των αγορών. Η νομολογία έχει ήδη απορρίψει παρόμοιους λόγους [απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψη 82, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-521/93, Atlanta κ.λπ. κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συλλογή 1996, σ. ΙΙ-1707, σκέψεις 62 έως 64].

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

220 Πρέπει να υπομνησθεί ότι μπορούν να επιβάλλονται περιορισμοί στην ελευθερία ασκήσεως μιας οικονομικής δραστηριότητας, ιδίως στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης αγοράς, υπό την προϋπόθεση όμως ότι αυτοί οι περιορισμοί ικανοποιούν πράγματι γενικού ενδιαφέροντος στόχους επιδιωκόμενους από την Κοινότητα και δεν αποτελούν, από πλευράς του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και αφόρητη παρέμβαση που θα έθιγε την ίδια την ουσία των κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλιζόμενων δικαιωμάτων (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schraeder, Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 15). Έτσι, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η προσβολή στην ελευθερία ασκήσεως οικονομικών δραστηριοτήτων των παραδοσιακών επιχειρηματιών μπανανών, που έγινε με τον κανονισμό 404/93, ικανοποιούσε στόχους γενικού συμφέροντος της Κοινότητας και δεν έθιγε την ουσία του δικαιώματος αυτού [η προπαρατεθείσα απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψη 87].

- 221 Πάντως, όπως διαπιστώθηκε στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του παρόντος λόγου, το καθεστώς του 1999 επιδιώκει, χωρίς να τους τροποποιεί, τους γενικούς ενδιαφέροντος στόχους του κανονισμού 404/93, δηλαδή την ενοποίηση των εθνικών αγορών και τη διάθεση στο εμπόριο μπανανών καταγωγής Κοινότητας και χωρών ΑΚΕ. Πρέπει να θεωρηθεί, υπό το φως των στόχων αυτών, ότι η εξέλιξη των οικονομικών συνθηκών που έχουν προκύψει από τη θέση σε ισχύ της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας, που η ενάγουσα προβάλλει δεν επιτρέπει να συναχθεί η ύπαρξη αφόρητης προσβολής των δικαιωμάτων της τελευταίας που δεν θα ικανοποιούσε τους εν λόγω γενικούς ενδιαφέροντος στόχους.
- 222 Εξάλλου, πρέπει να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο του καθεστώτος του 1999, προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις αναληφθείσες στο πλαίσιο του ΠΟΕ γενικές υποχρεώσεις της, η Κοινότητα, μολονότι διατήρησε τη μέθοδο των παραδοσιακών ρευμάτων συναλλαγών την καλούμενη «παραδοσιακοί επιχειρηματίες/νεοαφιχθέντες» (άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98), κατήργησε τις κατηγορίες και λειτουργίες ανά δραστηριότητα των επιχειρηματιών και, εξάλλου, αύξησε την ποσότητα των διαθέσιμων για τους νεοεισερχομένους πιστοποιητικών.
- 223 Ως εκ τούτου, το δεύτερο σκέλος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του τρίτου σκέλους σχετικά με την αρχή της αναλογικότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 224 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με την απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), ο κανονισμός 2362/98 μπορεί να κατακριθεί βάσει της αρχής της αναλογικότητας μόνο στην περίπτωση κατά την οποία τα μέτρα που θεσπίζει είναι «προδήλως ακατάλληλα» για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Εν

προκειμένω, ο κανονισμός 2362/98 είναι προδήλως ακατάλληλος σε σχέση με τους στόχους του καθεστώτος του 1999 οι οποίοι είναι, αφενός, η συμβατότητα με τους κανόνες του ΠΟΕ και, αφετέρου, η προώθηση των μπανανών ΑΚΕ και Κοινότητας. Πράγματι, τα συστήματα διανομής των πιστοποιητικών και ανά χώρα κατανομής κρίθηκαν από τον ΠΟΕ ασύμβατα με τους κανόνες της ΓΣΔΕ του 1994 και της ΓΣΕΥ. Επιπλέον, τα μέτρα αυτά ευνοούν λιγότερο τις κοινοτικές και χωρών ΑΚΕ μπανάνες από ό,τι ορισμένους κοινοτικούς εμπόρους στους οποίους χορηγήθηκαν πιστοποιητικά εισαγωγής. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός 2362/98 έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της αναλογικότητας.

- 225 Η Επιτροπή εκτιμά ότι η επιχειρηματολογία αυτή συνδέεται στενά με τον λόγο που στηρίζεται στην ασυμβατότητα με το δίκαιο του ΠΟΕ· επομένως, αυτή η επιχειρηματολογία στερείται σημασίας. Κατά τα λοιπά, το καθεστώς του 1999 δεν παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας. Το καθεστώς αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο πολιτικής σκοπούσας στο να ευνοηθεί η παραγωγή κοινοτικών και χωρών ΑΚΕ μπανανών. Τον στόχο αυτό επιδιώκουν τόσο οι κανόνες διανομής πιστοποιητικών εισαγωγής όσο και αυτοί που έχουν σχέση με την ανά χώρα κατανομή.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 226 Πρέπει, ευθύς εξ αρχής, να απορριφθούν τα επιχειρήματα της ενάγουσας που στηρίζονται στην ασυμβατότητα του κανονισμού 2362/98 με τις Συμφωνίες ΠΟΕ, όπως κρίθηκε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου.
- 227 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνησθεί ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν μια διάταξη κοινοτικού δικαίου είναι σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας, έχει σημασία να εξακριβωθεί εάν τα μέσα που αυτή θεσπίζει είναι κατάλληλα για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου στόχου και αν υπερβαίνουν τα όρια αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξή του (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-183/95, Affish, Συλλογή 1997, σ. I-4315, σκέψη 30).

- 228 Ο κοινοτικός νομοθέτης διαθέτει, όσον αφορά την κοινή γεωργική πολιτική, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως η οποία αντιστοιχεί στις πολιτικές ευθύνες που του έχουν ανατεθεί βάσει των άρθρων 34 ΕΚ και 37 ΕΚ. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μόνο ο προδήλως ακατάλληλος χαρακτήρας σε σχέση με τον επιδιωκόμενο από το αρμόδιο κοινοτικό όργανο σκοπό, ενός θεσπισμένου στον τομέα αυτό μέτρου μπορεί να θίγει τη νομιμότητα ενός τέτοιου μέτρου. Αυτός ο περιορισμός του δικαστικού ελέγχου επιβάλλεται ιδιαίτερα εάν, στο πλαίσιο της πραγματοποίησής μιας κοινής οργανώσεως αγοράς, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ωθήθηκαν στο να πετύχουν διαιτησίες μεταξύ αποκλινόντων συμφερόντων, δηλώνοντας έτσι τι ακριβώς προτιμούν, στο πλαίσιο πολιτικών επιλογών εμπιπτουσών στον κύκλο των δικών τους ευθυνών [απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (Μπανάνες), σκέψεις 89 και 90].
- 229 Προκειμένου περί του προσδιορισμού των εκτελεστικών λεπτομερειών του καθεστώτος συναλλαγών με τις τρίτες χώρες και, ειδικότερα, της διαχείρισης των δασμολογικών ποσοτώσεων, η Επιτροπή επιδίωξε, με την έκδοση του κανονισμού 2362/98, να εναρμονίσει τους συμφυείς στην κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας στόχους με την τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων της Κοινότητας που απορρέουν από τις Συμφωνίες ΠΟΕ καθώς και τη Σύμβαση του Λομέ, συμμορφούμενη, ταυτόχρονα, προς τη βούληση του Συμβουλίου το οποίο επιθυμούσε η διαχείριση των δασμολογικών ποσοτώσεων να γίνει διά της εφαρμογής της μεθόδου που βασίζεται στη λήψη υπόψη των παραδοσιακών ροών συναλλαγών (άρθρο 19 του κανονισμού 404/93, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98).
- 230 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ενάγουσα περιορίζεται στο να καταγγέλλει τον προδήλως ακατάλληλο χαρακτήρα των διατάξεων του κανονισμού 2362/98, που διέπουν τη διανομή των πιστοποιητικών εισαγωγής και την κατανομή των εθνικών δασμολογικών υποποσοτώσεων, χωρίς ωστόσο να αποδεικνύει ότι αυτά τα μέτρα είναι καταφανώς απρόσφορα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου ενώ υπερβαίνουν τα όρια αυτού που είναι αναγκαίο για την πραγμάτωσή του.
- 231 Δεδομένου ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε αυτόν τον προδήλως ακατάλληλο χαρακτήρα, το εν λόγω τρίτο σκέλος πρέπει να απορριφθεί.

- 232 Εξ αυτού επέται ότι, με τον τρίτο λόγο, η ενάγουσα δεν κατέδειξε την ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς ικανής να συνεπάγεται την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας.

5. Επί του τετάρτου λόγου που αντλείται από παραβίαση των αρχών της καλής πίστεως και της προστασίας της κατά το διεθνές δίκαιο δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 233 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας και διατηρώντας σε ισχύ τον κανονισμό 2362/98, παραβίασε την αρχή της κατά το διεθνές δίκαιο καλής πίστεως. Υπενθυμίζει ότι η αρχή αυτή επιβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 26 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, της 23ης Μαΐου 1969 (Recueil des traités des Nations Unies, τόμος 788, σ. 354) τα εξής: «Εκάστη συνθήκη εν ισχύ δεσμεύει τα εις αυτήν συμβαλλόμενα μέρη και δέον να τηρήται καλή τη πίστει». Κατά τη διαφορά στο πλαίσιο της υποθέσεως Μπανάνες ΙΙΙ, η Κοινότητα σαφώς παραβίασε την αρχή αυτή.
- 234 Πράγματι, η Κοινότητα, με τις δηλώσεις και παρατηρήσεις της, έχει σαφώς και επανειλημμένως βεβαιώσει ότι είχε την πρόθεση να εφαρμόσει, καλοπίστως, τις αποφάσεις και συστάσεις του ΟΔΔ (βλ. ΠΟΕ, status report by the European Communities: έγγραφο WT/DS27/17 της 13ης Ιουλίου 1998, WT/DS27/17/Add. 1 της 9ης Σεπτεμβρίου 1998, WT/DS27/17/Add. 2 της 9ης Οκτωβρίου 1998 και WT/DS27/17/Add. 3 της 13ης Νοεμβρίου 1998, πρακτικό της συνεδριάσεως του ΟΔΔ της 22ας Ιανουαρίου 1998, έγγραφο WT/DSB/M/41 της 26ης Φεβρουαρίου 1998).
- 235 Πάντως, αυτές οι δηλώσεις δεν επιδέχονται εξέταση. Πράγματι, η ενάγουσα εκτιμά ότι το καθεστώς του 1999 δεν σκοπεύει στη θεραπεία των διαπιστωθέντων από τον ΠΟΕ σχετικά με το καθεστώς του 1993 ελαττωμάτων. Η Κοινότητα, όχι μόνο δεν

συμμορφώθηκε προς τις αποφάσεις των αρχών του ΠΟΕ αλλά επιδίωξε, υπό την κάλυψη τυπικών καθαρά τροποποιήσεων, να παγιώσει την απορρέουσα από το καθεστώς του 1993 παράνομη κατάσταση. Μια τέτοια συμπεριφορά συνιστά, αυτή καθαυτή, παραβίαση της αρχής της καλής πίστεως. Η Κοινότητα προσπάθησε, με παρελκυστικά τεχνάσματα, να αθετήσει τις υποχρεώσεις της σχετικά με το δίκαιο του ΠΟΕ και χρησιμοποίησε την περιπλοκότητα της νομοθεσίας της προκειμένου να εξαπατήσει τους εμπορικούς εταίρους της στο πλαίσιο του ΠΟΕ.

236 Δεν υφίσταται κανένα στοιχείο που να μπορεί να αποδυναμώσει τους ισχυρισμούς αυτούς. Πρώτον, προκειμένου περί της ανά χώρα κατανομής, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι ενήργησε καλοπίστως. Η ενάγουσα υπενθυμίζει ότι είχε προηγουμένως ισχυριστεί ότι η αποτυχία των διαπραγματεύσεων που είχαν αρχίσει με τέσσερις χώρες της Λατινικής Αμερικής ουδόλως υποχρέωνε την Επιτροπή να θεσπίσει, στο πλαίσιο του κανονισμού 2362/98, ένα μηχανισμό κατανομής ανά χώρα αντίστοιχο προς το σύστημα των υπο-ποσοστώσεων που ίσχυε υπό το καθεστώς του 1993.

237 Δεύτερον, το γεγονός ότι η Κοινότητα συμμετέσχε στις διαδικασίες διαιτησίας και εφαρμογής των αποφάσεων στο πλαίσιο της υποθέσεως Μπανάνες ΙΙΙ δεν αποτελεί απόδειξη καλής πίστεως. Πρόκειται απλώς για την εκ μέρους της Κοινότητας άσκηση των δικαιωμάτων της άμυνας. Επί του σημείου αυτού, η ενάγουσα υπογραμμίζει ότι η Κοινότητα δεν έκρινε αναγκαίο να προσβάλει την έκθεση της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999 η οποία κατέληγε στο συμπέρασμα της ασυμβατότητας του καθεστώτος του 1999 με τους κανόνες του ΠΟΕ.

238 Τρίτον, η κινηθείσα από την Κοινότητα διαδικασία βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 5, του ΜΔΔ βάσει του οποίου συντάχθηκε η έκθεση της ειδικής ομάδας της 12ης Απριλίου 1999 (WT/DS27/RW/EEC) ουδεμία ασκεί εν προκειμένω επιρροή ή, τουλάχιστον, δεν αποτελεί απόδειξη της καλής πίστης της Κοινότητας. Πράγματι, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι η διαδικασία αυτή έχει ως αντικείμενο αίτημα σκοπούν στο να κηρυχθεί το καθεστώς του 1999 συμβατό προς τις Συμφωνίες ΠΟΕ, έως ότου αποφασιστεί, δυνάμει του ΜΔΔ, άλλως. Σύμφωνα με την ενάγουσα, η διαδικασία αυτή δεν αφορούσε ευθέως τη συμβατότητα του καθεστώτος του 1999 με τους κανόνες του ΠΟΕ. Η ειδική ομάδα δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στο αίτημα αυτό καθώς η Κοινότητα δεν είχε παράσχει αρκετά

στοιχεία ώστε να μπορεί να αποφανθεί. Ωστόσο, από το κείμενο της εκθέσεως αυτής σαφώς καταφαίνεται ότι η Επιτροπή δίσταζε να θίξει το ζήτημα της συμβατότητας του καθεστώτος του 1999 με τους κανόνες του ΠΟΕ.

- 239 Εξάλλου, η ενάγουσα εκτιμά ότι η Κοινότητα διέπραξε διαδικαστική κατάχρηση. Παρά την αδυναμία της νομικής θέσεώς της, η Κοινότητα συνέχισε να αποφεύγει την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της επιμένοντας να ισχυρίζεται ότι η νομοθεσία της, χάρη σε επιφανειακές τροποποιήσεις, ήταν σύμφωνη προς τους κανόνες του ΠΟΕ. Η στάση αυτή ανάγκασε αρκετά μέλη του ΠΟΕ να πολλαπλασιάσουν τις ενώπιον του ΟΔΔ προσφυγές τους, δημιουργώντας έτσι ανώφελες εντάσεις.
- 240 Τέλος, η ενάγουσα φρονεί ότι μπορεί δικαιολογημένως να προβάλλει την εκ μέρους της Κοινότητας παραβίαση της κατά το διεθνές δίκαιο αρχής της καλής πίστεως. Συναφώς, επικαλείται τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1998, C-162/96, Racke (Συλλογή 1998, σ. I-3655, στο εξής: απόφαση Racke), και του Πρωτοδικείου της 22ας Ιανουαρίου 1997, T-115/94, Opel Austria κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1997, σ. II-39), και κάνει δύο παρατηρήσεις σχετικά με την καταλληλότητα αυτής της νομολογίας.
- 241 Αφενός, η ενάγουσα παραδέχεται ότι, σύμφωνα με την απόφαση Racke, ένας ιδιώτης μπορεί να επικαλεσθεί κανόνα διεθνούς δικαίου μόνο εν όψει προδήλων πλανών εκτιμήσεως σχετικά με τις συνθήκες εφαρμογής των κανόνων αυτών. Υποστηρίζει ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή υπέπεσε σε μια πρώτη πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όταν εξέδωσε τον κανονισμό 2362/98, όπως προκύπτει από τα αναπτυχθέντα στο πλαίσιο του πρώτου λόγου επιχειρήματα. Στη συνέχεια, υπέπεσε σε δεύτερη της φύσεως αυτής πλάνη παραλείποντας να καταργήσει το καθεστώς του 1999 ύστερα από την οριστική υιοθέτηση της εκθέσεως της ειδικής ομάδας της 6ης Απριλίου 1999, που επιβεβαιώνει την ασυμβατότητα του καθεστώτος του 1999 με τους κανόνες του ΠΟΕ.
- 242 Αφετέρου, η ενάγουσα παρατηρεί ότι το γεγονός ότι οι προπαρατεθείσες αποφάσεις Racke και Opel Austria κατά Συμβουλίου έχουν σχέση με διεθνείς συμφωνίες δυνάμενες να έχουν άμεσο αποτέλεσμα ουδόλως επηρεάζει την καταλληλότητά

τους όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση. Υπογραμμίζει ότι οι ανωτέρω αποφάσεις, καθώς και η απόφαση Nakajima, αφορούν καταστάσεις κατά τις οποίες η Κοινότητα είχε δεσμευθεί να τηρήσει υποχρέωση εκ του διεθνούς δικαίου. Κατά την ενάγουσα, το Δικαστήριο έκρινε ότι, έστω και αν οι επίμαχες συμφωνίες στερούνται άμεσου αποτελέσματος, η εκ του διεθνούς δικαίου υποχρέωση μπορούσε να έχει επιπτώσεις στη νομική κατάσταση των επιχειρηματιών, πράγμα που τα κοινοτικά όργανα δεν μπορούσαν να αγνοούν. Με την απόφαση Racke, το Δικαστήριο έκρινε ότι, μολονότι η Κοινότητα μπορεί μονομερώς να αναστείλει μια έχουσα άμεσο αποτέλεσμα διεθνή Συμφωνία, παρόλα αυτά δεν θα μπορούσε να πράξει κάτι τέτοιο παραβιάζοντας την αρχή *rebus sic stantibus*, άλλως θα προσέβαλλε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των επιχειρηματιών (βλ., ειδικότερα, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs στην απόφαση Racke, Συλλογή 1997, σ. I-3659, σημεία 86 έως 90, και σκέψη 47 της αποφάσεως αυτής).

- 243 Η ενάγουσα φρονεί ότι αυτή η ερμηνεία των προπαρατεθεισών αποφάσεων Racke και Opel Austria κατά Συμβουλίου επιβεβαιώθηκε με την απόφαση Biotechnologies. Η ίδια υπενθυμίζει ότι, στη σκέψη 54 της αποφάσεως αυτής, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

«Ακόμη και αν υποτεθεί, όπως υποστηρίζει το Συμβούλιο, ότι η [σύμβαση περί βιολογικής ποικιλομορφίας που υπογράφηκε στο Ρίο Ιανέιρο στις 5 Ιουνίου 1992, εγκριθείσα εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 93/626/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 1993 (ΕΕ L 309, σ. 1)], περιλαμβάνει διατάξεις στερούμενες άμεσου αποτελέσματος, υπό την έννοια ότι δεν γεννά δικαιώματα που οι ιδιώτες μπορούν να επικαλεστούν ευθέως ενώπιον δικαστηρίου, τούτο δεν συνιστά εμπόδιο για τον εκ μέρους του δικαστή έλεγχο της τηρήσεως των υποχρεώσεων που υπέχει η Κοινότητα ως συμβαλλόμενο μέρος της ως άνω συμφωνίας [βλ. απόφαση Racke, σκέψεις 45, 47 και 51].»

- 244 Κατά τη γνώμη της ενάγουσας, ακρογωνιαίος λίθος της νομολογίας αυτής είναι το γεγονός ότι παρέχει αποτελεσματικότητα, κατά τρόπο περιορισμένο και κατ' εξαίρεση, σε διεθνούς δικαίου νομοθετικά κείμενα τα οποία, κατ' αρχήν, δεν μπορούν να προβάλλονται από ιδιώτη, είτε επειδή δεν έχουν εισέτι τεθεί σε ισχύ (προπαρατεθείσα απόφαση Opel Austria κατά Συμβουλίου), είτε επειδή, μολονότι ισχύουν, η εφαρμογή τους έχει ανασταλεί (απόφαση Racke), είτε επειδή δεν έχουν, ως εκ της φύσεώς τους, άμεσο αποτέλεσμα (απόφαση Nakajima). Η νομολογία Nakajima αποτελεί απλώς ιδιαίτερη εφαρμογή της υποκειμένης των προπαρατεθεισών αποφάσεων Racke και Opel Austria κατά Συμβουλίου γενικής αρχής.

245 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα αυτά. Η ενάγουσα δεν μπορεί να επικαλείται την αρχή *pacta sunt servanda*, επειδή, αφενός, η Κοινότητα ενήργησε με καλή πίστη, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλες πλάνες εκτιμήσεως, και, επειδή, αφετέρου, η ενάγουσα δεν μπορούσε να διατηρεί την παραμικρή δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ούτε διαθέτει κάποιο δικαίωμα δυνάμενο να προβληθεί, βάσει της αρχής αυτής, κατά τρόπο άμεσο.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

246 Η ενάγουσα προβάλλει την εκ μέρους της Κοινότητας παραβίαση της αρχής *pacta sunt servanda* η οποία αποτελεί θεμελιώδη αρχή κάθε εννόμου τάξεως και, ειδικότερα, της διεθνούς εννόμου τάξεως. Εφαρμοζόμενη στο διεθνές δίκαιο, η αρχή αυτή, που έχει κωδικοποιηθεί με το άρθρο 26 της Συμβάσεως της Βιέννης, απαιτεί κάθε συνθήκη να δεσμεύει τα συμβαλλόμενα μέρη και να εκτελείται με καλή πίστη από αυτά.

247 Επομένως, η επιχειρηματολογία αυτή συγχέεται με αυτήν που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του πρώτου λόγου, και τούτο επειδή η ενάγουσα επικαλείται τη μη εκ μέρους της Κοινότητας εκπλήρωση των εκ των Συμφωνιών ΠΟΕ υποχρεώσεών της. Κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθεί ότι, για τις αιτίες που έχουν εκτεθεί στο πλαίσιο της αναλύσεως του πρώτου λόγου, η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, η ενάγουσα δεν απέδειξε, εν προκειμένω, ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της νομολογίας *Nakajima*.

248 Ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία ο παρών λόγος θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως σκοπών στο να καταδειχθεί ότι η Κοινότητα, χωρίς να έχει παραβεί τις εκ των Συμφωνιών ΠΟΕ υποχρεώσεις, ενήργησε, παρόλα αυτά, χωρίς απόδειξη περί καλής πίστεως, ο παρών λόγος πρέπει να απορριφθεί. Πράγματι, η αρχή του άρθρου 26 της Συμβάσεως της Βιέννης αποτελεί αρχή δημοσίου δικαίου που η ενάγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί εν προκειμένω, εν όψει της ανυπαρξίας αμέσου αποτελέσματος της διεθνούς συμφωνίας της οποίας αμφισβητεί την καλόπιστη εκτέλεση.

- 249 Πρώτα απ' όλα, η ενάγουσα δεν μπορεί να επικαλείται το ευεργέτημα της νομολογίας που έχει προκύψει από την προπαρατεθείσα απόφαση *Opel Austria* κατά Συμβουλίου. Η εν λόγω νομολογία δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή δεδομένου ότι η απόφαση αυτή δεν αφορά την αρχή *acta sunt servanda*, αλλά το άρθρο 18 της Συμβάσεως της Βιέννης, το οποίο απαγορεύει να παρακάμπτεται ο υποχρεωτικός χαρακτήρας των διεθνών συμβάσεων μέσω πράξεων οι οποίες έχουν θεσπισθεί πριν ακριβώς από τη θέση σε ισχύ μιας συμφωνίας, πράξεων οι οποίες είναι ασύμβατες με θεμελιώδεις αρχές της Συμφωνίας αυτής.
- 250 Περαιτέρω, η ενάγουσα δεν μπορεί να επικαλείται τις ευεργετικές διατάξεις της αποφάσεως *Racke*. Με την απόφαση εκείνη, το Δικαστήριο έκρινε (σκέψη 51) ότι δεν είναι δυνατό «να μην αναγνωρισθεί στον ιδιώτη, όταν επικαλείται ενώπιον δικαστηρίου δικαιώματα που αντλεί άμεσα από συμφωνία με τρίτη χώρα, η δυνατότητα να θέσει ζήτημα κύρους ενός κανονισμού ο οποίος, αναστέλλοντας τις εμπορικές παραχωρήσεις που χορηγούνται από τη συμφωνία αυτή, τον εμποδίζει να τον επικαλεστεί και να προβάλει, βάλλοντας κατά του κύρους του, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τους κανόνες του εθιμικού διεθνούς δικαίου που διέπουν τη λήξη και την αναστολή των συμβατικών σχέσεων». Πάντως, εν προκειμένω, η ενάγουσα δεν επικαλείται κανόνες του διεθνούς εθιμικού δικαίου διέποντες, κατ' εξαίρεση από την αρχή *acta sunt servanda*, την παύση και την αναστολή συμβατικών σχέσεων λόγω ριζικής αλλαγής των περιστάσεων. Εξάλλου, αντίθετα προς την επίμαχη στην υπόθεση *Racke* διεθνή συμφωνία (σκέψη 34), οι διατάξεις των Συμφωνιών ΠΟΕ δεν σκοπούν, καταρχήν, στην απονομή στους ιδιώτες δικαιωμάτων τα οποία θα μπορούσαν να προβάλλουν ενώπιον των δικαστηρίων.
- 251 Τέλος, πρέπει επίσης να αποκλειστεί η περίπτωση να μπορεί να ασκεί εν προκειμένω επιρροή η απόφαση *Biotechnologies*. Πράγματι, στην υπόθεση εκείνη, ο αντλούμενος από παράβαση του διεθνούς δικαίου λόγος στρεφόταν «όχι τόσο κατά ευθείας παραβάσεως εκ μέρους της Κοινότητας των διεθνών δεσμεύσεών της όσο κατά της υποχρεώσεως που επιβάλλει [η οδηγία] στα κράτη μέλη να παραβιάζουν τις ίδιες υποχρεώσεις διεθνούς δικαίου, τη στιγμή κατά την οποία [η οδηγία υποτίθεται], όπως είναι διατυπωμένη, ότι δεν θίγει τις ως άνω υποχρεώσεις» (απόφαση *Biotechnologies*, σκέψη 55).
- 252 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο παρών λόγος στερείται στην πραγματικότητα σημασίας. Αντίθετα προς ό,τι διατείνεται η ενάγουσα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Κοινότητα, ύστερα από την απόφαση του ΟΔΔ της 25ης

Σεπτεμβρίου 1997, δεν ενήργησε καλοπίστως. Η Κοινότητα κατήργησε το καθεστώς του 1993 ύστερα από αυτήν την απόφαση του ΟΔΔ προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις γενικές υποχρεώσεις της που είχαν αναληφθεί στο πλαίσιο των Συμφωνιών ΠΟΕ. Με τον κανονισμό 1637/98, το Συμβούλιο ρητώς ανέθεσε στην Επιτροπή το έργο της θεσπίσεως των λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος συναλλαγών με τρίτες χώρες, δοθέντος ότι οι λεπτομέρειες αυτές συνεπάγονταν, σύμφωνα με το άρθρο 20, στοιχείο ε', του κανονισμού 404/93 όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1637/98, «τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από συμφωνίες που συνήφθηκαν από την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο [300 ΕΚ]». Έτσι, η Επιτροπή ωθήθηκε στο να καθορίσει νέες λεπτομερείς διατυπώσεις σχετικά με την διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων και την χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής, στο πλαίσιο του κανονισμού 2362/98.

253 Στο πλαίσιο του ΠΟΕ, η Κοινότητα άρχισε, στη συνέχεια, διαπραγματεύσεις με τους εμπορικούς εταίρους της, διαδικούς στη διαφορά Μπανάνες III, προκειμένου να εξευρεθεί λύση κατόπιν κοινής συμφωνίας, βάσει των διατάξεων του άρθρου 3, παράγραφος 6, του ΜΔΔ. Έτσι, στο προοίμιο του κανονισμού 216/2001, το Συμβούλιο προβλέπει:

«Πραγματοποιήθηκαν πολλές και έντονες επαφές με τις προμηθεύτριες χώρες, καθώς και με τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να τερματισθούν οι αμφισβητήσεις που προκάλεσε το καθεστώς εισαγωγής που έχει θεσπιστεί με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 404/93 και προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα της ειδικής ομάδας η οποία συγκροτήθηκε στο πλαίσιο του συστήματος διευθέτησης των διαφορών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Από την ανάλυση όλων των επιλογών που παρουσίασε η Επιτροπή συμπεραίνεται ότι η θέσπιση, μεσοπρόθεσμα, καθεστώτος εισαγωγής βασιζόμενου στην εφαρμογή δασμού ενδεδειγμένου ύψους και η εφαρμογή δασμολογικής προτίμησης για εισαγωγές καταγωγής χωρών ΑΚΕ κρίνεται ότι δίνουν τις καλύτερες εγγυήσεις, αφενός, για την επίτευξη των στόχων της κοινής οργάνωσης αγοράς όσον αφορά την κοινοτική παραγωγή και τη ζήτηση των καταναλωτών και, αφετέρου, για την τήρηση των κανόνων διεθνούς εμπορίου, ώστε να προληφθούν νέες αμφισβητήσεις. Η καθιέρωση ενός τέτοιου καθεστώτος οφείλει πάντως να πραγματοποιηθεί με το πέρασ διαπραγματεύσεων με τους εταίρους της Κοινότητας, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΠΟΕ, ειδικότερα το άρθρο XXVIII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ). Το αποτέλεσμα αυτών των διαπραγματεύσεων πρέπει να υποβληθεί προς έγκριση στο Συμβούλιο το οποίο πρέπει επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης, να καθορίσει τον εφαρμοζόμενο δασμό του κοινού δασμολογίου.»

- 254 Αυτές οι περιστάσεις δεν επιτρέπουν την συναγωγή του συμπεράσματος ότι η Κοινότητα δεν ενήργησε καλοπίστως. Ομοίως, η άσκηση των προβλεπομένων από το ΜΔΔ ενδίκων μέσων δεν μπορεί να εξομοιωθεί προς διαδικαστικού χαρακτήρα κατάχρηση εκ μέρους της Κοινότητας.
- 255 Τέλος, προκειμένου περί της προβαλλομένης παραβίασεως της αρχής του σεβασμού της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το δικαίωμα προβολής της αρχής αυτής παρέχεται σε κάθε επιχειρηματία στον οποίο ένα κοινοτικό όργανο δημιούργησε βάσιμες ελπίδες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουλίου 1995, Τ-466/93, Τ-469/93, Τ-473/93, Τ-474/93 και Τ-477/93, Ο'Dwyer κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. ΙΙ-2071, σκέψη 48). Πάντως, εν προκειμένω, η ενάγουσα κατ' ουδένα τρόπο απέδειξε κατά ποιον τρόπο οι πράξεις ή η στάση της Κοινότητας της επέτρεψαν τη δικαιολογημένη διατήρηση τέτοιων ελπίδων. Καθώς η ενάγουσα δεν υπήρξε διάδικος στις διαφορές μεταξύ της Κοινότητας και των εμπορικών εταίρων της σχετικά με τα καθεστώτα του 1993 και του 1999, οι συναλλαγές μεταξύ αυτών των τελευταίων δεν μπορούσαν να της δημιουργήσουν τέτοιες ελπίδες.
- 256 Εξάλλου, μολονότι η Κοινότητα οφείλει, βάσει γενικής υποχρέωσης, να εφαρμόζει τις συστάσεις ή αποφάσεις του ΟΔΔ κατά τρόπο που να συνάδει προς τις Συμφωνίες ΠΟΕ, ωστόσο, μια τέτοια υποχρέωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δεσμεύουσα την Κοινότητα σχετικά με την επιλογή του τύπου και των μέσων που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη ενός τέτοιου αποτελέσματος. Αντιθέτως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λόγω της περιπλοκότητας των θεσπισμένων με τις συμφωνίες αυτές διατάξεων και της ασάφειας ορισμένων εννοιών στις οποίες αυτές αναφέρονται, η κωδικοποιηθείσα με το άρθρο 26 της Συμβάσεως της Βιέννης αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των διεθνών συμβάσεων συνεπάγεται, εκ μέρους της Κοινότητας, μια εύλογη προσπάθεια ώστε να λαμβάνονται μέτρα σύμφωνα προς τις Συμφωνίες ΠΟΕ αφήνοντας ταυτόχρονα σ' αυτήν την επιλογή του τύπου και των μέσων για την επίτευξη του στόχου αυτού. Έτσι, το Δικαστήριο έχει υπομνήσει ότι «ενώ κάθε συμβαλλόμενο μέρος ευθύνεται για την πλήρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει, έχει απεναντίας την ευχέρεια να προσδιορίζει τα κατάλληλα νομικά μέσα για την επίτευξη του σκοπού αυτού στην έννομη τάξη του, εκτός αν η συμφωνία, ερμηνευομένη υπό το φως του αντικειμένου και του στόχου της, προσδιορίζει η ίδια τα μέσα αυτά» (προπαρατεθείσα απόφαση Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, σκέψη 35). Εν όψει του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα κατά την επιλογή των μέσων που είναι αναγκαία για την πραγματοποίηση της πολιτικής τους και την εκπλήρωση των διεθνών δεσμεύσεών τους, η ενάγουσα δεν δικαιολογούνταν να έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σχετικά με σύμφωνη προς τα συμφέροντά της μια τροποποίηση του καθεστώτος του 1993.

- 257 Δεδομένου ότι η ενάγουσα δεν απέδειξε την ύπαρξη παράνομης ενέργειας δυναμένης να συνεπάγεται την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, ο παρών λόγος πρέπει, όπως είναι επόμενο, να απορριφθεί.
- 258 Τέλος, η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι απόρριψη της υπό κρίση αγωγής θα ήταν αντίθετη προς τη γενική αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας που έχει καθιερωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για τη Διασφάλιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, της 4ης Νοεμβρίου 1950, και από τη σχετική κοινοτική νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 1987, 222/86, Heylens κ.λπ., Συλλογή 1987, σ. 4097). Ωστόσο, η ενάγουσα διευκρινίζει ότι η αρχή αυτή δεν αποτελεί κατά τρόπο άμεσο τη βάση της αγωγής της, πλην όμως πρέπει να λειτουργήσει ως οδηγός του Πρωτοδικείου κατά την ερμηνεία του. Πράγματι, η υπό κρίση αγωγή αποζημιώσεως αποτελεί το μόνο αποτελεσματικό ένδικο μέσο για την επίτευξη δικαστικού ελέγχου, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο έχει απορρίψει ως απαράδεκτες αρκετές προσφυγές ακυρώσεως καθώς και αιτήσεις λήψεως ασφαλιστικών μέτρων στρεφόμενες κατά του κανονισμού 2362/98.
- 259 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι οι πολίτες αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο δικαίωμα πλήρους και αποτελεσματικής ένδικης προστασίας [διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 1997, C-393/96 P(R), Antonissen κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-441, σκέψη 36] και ότι έχει προβλεφθεί, στο πλαίσιο της Συνθήκης, η θέσπιση ενός πλήρους συστήματος ένδικης προστασίας σχετικά με πράξεις των κοινοτικών οργάνων δυνάμενες να συνεπάγονται έννομα αποτελέσματα (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 302/87, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 5615, σκέψη 20). Εν προκειμένω, η ενάγουσα δεν μπορεί να στηρίξει επί των αρχών αυτών οποιαδήποτε αξίωση να γίνει δεκτή η αγωγή της. Μπορούσε να κάνει χρήση των ενδίκων μέσων που είχαν τεθεί στη διάθεσή της. Ως εκ τούτου, πρέπει να αποκλειστεί οποιαδήποτε περίπτωση παραβιάσεως της αρχής της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας.
- 260 Εξ όλων των ανωτέρων προκύπτει ότι δεν πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση σχετικά με τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτομένης στο οικείο κοινοτικό όργανο ενέργειας. Ως εκ τούτου, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 261 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με τα αιτήματα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αγωγή.
- 2) Η ενάγουσα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και αυτά της Επιτροπής.

Lindh

García-Valdecasas

Cooke

Mengozzi

Martins Ribeiro

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Φεβρουαρίου 2005.

Ο Γραμματέας

Η Πρόεδρος

H. Jung

P. Lindh

Πίνακας περιεχομένων

Νομικό πλαίσιο και ιστορικό της διαφοράς	II - 322
1. Κανονισμός 404/93	II - 322
2. Κανονισμός 1442/93	II - 323
3. Κανονισμός 1637/98	II - 325
4. Κανονισμός 2362/98	II - 328
5. Κανονισμός 216/2001	II - 330
6. Ο κανονισμός 896/2001	II - 331
7. Περίληψη της διαφοράς «μπανάνες» στο πλαίσιο του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)	II - 332
Διαδικασία	II - 338
Αιτήματα των διαδίκων	II - 340
Επί του παραδεκτού	II - 340
1. Επιχειρηματολογία των διαδίκων	II - 340
2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 343
Επί της συμφωνίας του δικογράφου της αγωγής με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας	II - 343
Επί της συμφωνίας του δικογράφου της αγωγής με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του Κανονισμού Διαδικασίας	II - 346
Επί της ουσίας	II - 347
1. Συνοπτική περιγραφή των ισχυρισμών	II - 348
2. Επί του πρώτου λόγου, που αντλείται από παράβαση των κανόνων του ΠΟΕ. Επί της ερμηνείας της νομολογίας Nakajima	II - 350
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 350
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 358
Επί της εφαρμογής εν προκειμένω της νομολογίας Nakajima	II - 363
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 363
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 372
	II - 407

3.	Επί του δευτέρου λόγου που αντλείται από παράβαση της δοθείσας από το Συμβούλιο στην Επιτροπή εντολής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού 1637/98	II - 378
	Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 378
	Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 381
4.	Επί του τρίτου λόγου που αντλείται από την παραβίαση γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου	II - 383
	Επί του πρώτου σκέλους σχετικά με την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων	II - 383
	Επί του παραδεκτού	II - 383
	— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 383
	— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 384
	Επί της ουσίας	II - 385
	— Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 385
	— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 388
	Επί του δευτέρου σκέλους που αφορά την ελευθερία ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας	II - 392
	Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 392
	Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 393
	Επί του τρίτου σκέλους σχετικά με την αρχή της αναλογικότητας	II - 394
	Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 394
	Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 395
5.	Επί του τετάρτου λόγου που αντλείται από παραβίαση των αρχών της καλής πίστεως και της προστασίας της κατά το διεθνές δίκαιο δικαιολογημένης εμπιστοσύνης	II - 397
	Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 397
	Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 401
	Επί των δικαστικών εξόδων	II - 406